

فهرست مطالب

عنوان

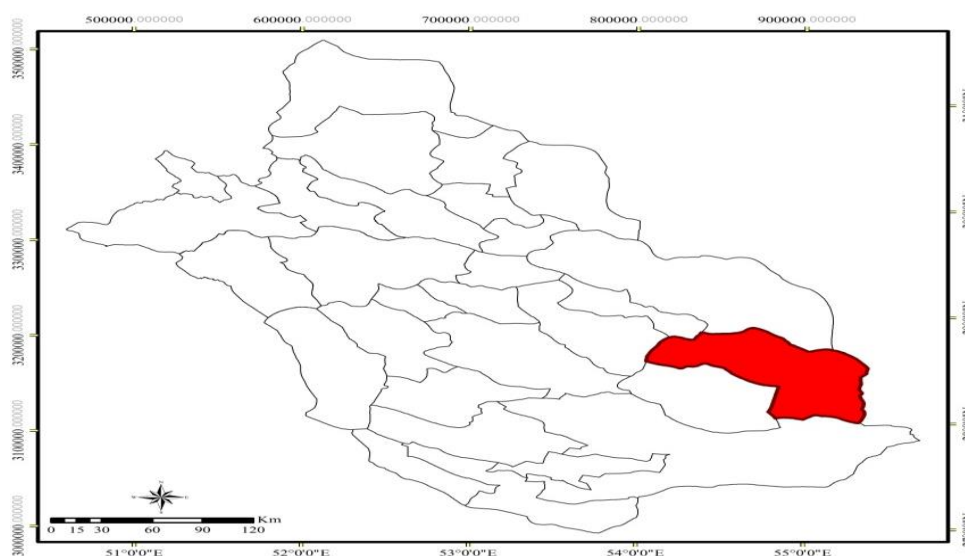
.....	نگاهی کوتاه به شهرستان داراب.....
.....	۱- زبان و نژاد مردم داراب.....
.....	۲- مکان های دیدنی و تاریخی.....
.....	۳- صنایع و معادن
.....	۴- موقعیت پستی ها و بلندی ها.....
.....	۵- رودخانه ها و دریاچه ها و حوضه های آبریز.....
.....	۶- وضعیت جمعیتی شهرستان.....
.....	۷- هواشناسی و اقلیم.....
.....	۷-۱- میزان بارندگی.....
.....	۷-۲- دما.....
.....	آمار و عملکرد شهرستان داراب.....
.....	۱- بخش زراعت.....
.....	۲- بخش باغبانی.....
.....	۳- گلخانه
.....	۴- مکانیزاسیون.....
.....	۵- آب و خاک
.....	۶- امور دام.....
.....	۷- آبزیان.....
.....	۸- صنایع کشاورزی.....
.....	۹- منابع طبیعی و آبخیزداری.....
.....	۱۰- سازمان تعاون روستایی
.....	۱۱- شرکت خدمات حمایتی.....

بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و با بکارگیری علوم و روشهای نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی، در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور را دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌برداری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده. بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت‌های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان، بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه، تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر تلاش دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به همت همه جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

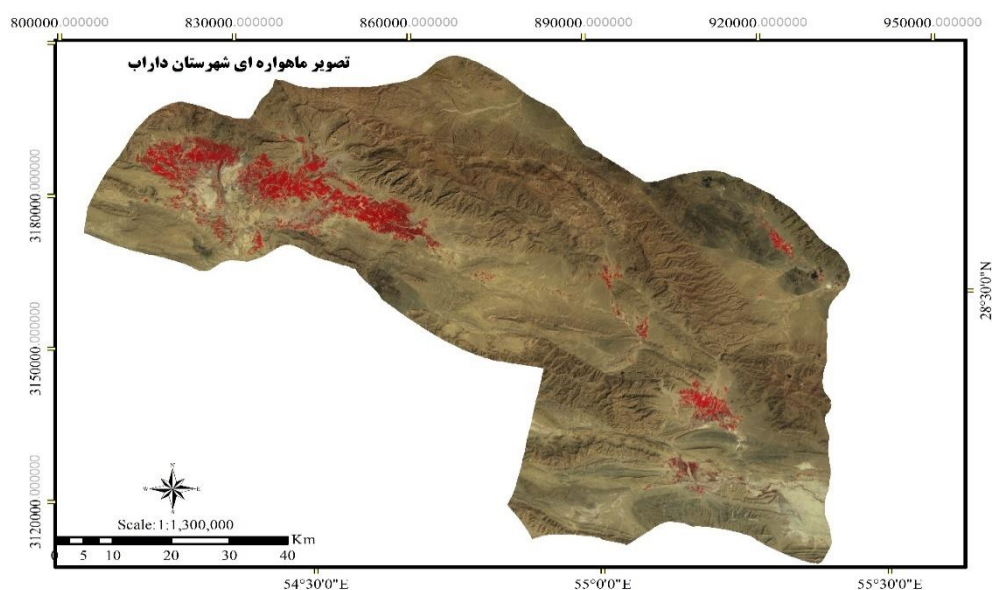
نگاهی به شهرستان داراب

داراب یکی از مناطق قدیمی استان فارس است که نام سابق آن دارابگردیا دارابجرد بوده که آثار آن در فاصله ۵ کیلومتری جنوب باختری شهر داراب کنونی موجود است. داراب کنونی به تدریج که شهر قدیمی رو به ویرانی گذاشته، در جنب آتشکده آذرخش به وجود آمده است. قرار گرفتن داراب در مسیر راه ارتباطی شیراز به بندرعباس، بوشهر و سواحل جنوبی ایران از دلایل مهم رشد و گسترش آن به حساب می آید. آن چه در مورد روند رشد و تحول شهر آمده است، مشخص می کند که داراب در زمان صفاریان گسترش یافت، اما در آغاز قرن ششم قسمت عمده آن خراب شد و تنها قلعه مستحکمی که در وسط شهر قرار داشته باقی مانده است. داراب پس از فراز و فرودهای بسیار به خصوص در دوره مغول، در عصر صفویه آرامش خود را بازیافته و به یکی از ولایات مهم فارس تبدیل شد. مهم ترین تحول این شهر در دوره قاجار، احداث قناتی در بخش شمالی شهر و تقسیم آب قنات در بافت شهری بوده است. دست بافته ها، با اهمیت ترین صنایع دستی شهرستان داراب هستند. این بافته ها از قبیل قالی، جاجیم و گلیم از جمله صادرات این شهرستان به شمار می آیند که به کشورهای دیگر نیز صادر می شوند. کارگاه های قالی بافی داراب بسیار فعال هستند و در جذب نیروی کاراهمیت شایان توجهی دارند. کوزه گری و بافتن رویه گیوه نیز از صنایع دستی شهرستان داراب است که جنبه صادراتی دارند. گلدوزی روی پارچه از صنایع دستی بومی منطقه می باشد که بیشتر جنبه مصرف محلی دارد. به علت وجود کشاورزی پر رونق و صنایع وابسته به آن و هم چنین صنایع دستی این شهرستان، بازرگانی در این منطقه از رونق نیز خوردار است و عمده ترین صادرات این منطقه را، مرکبات، پنبه، گل سرخ، خرما، انگور، بادام، گندم، قالی و گلیم تشکیل می دهد. شهرستان داراب به مرکزیت شهر داراب با وسعت ۶۵۶۰ کیلومتر مربع ۵٫۴ درصد کل مساحت خاکی استان فارس را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در محدوده جغرافیایی حداقل ۵۴ درجه و ۶ دقیقه و حداکثر ۵۵ درجه و ۲۷ دقیقه طول شرقی و حداقل ۲۸ درجه و ۱ دقیقه و حداکثر ۲۸ درجه و ۵۷ دقیقه عرض شمالی قرار گرفته است و از شمال به شهرستانهای نی ریز و داراب، از جنوب به شهرستانهای لار و زرین دشت، از شرق به استان هرمزگان و از غرب به

شهرستانهای فسا و زرین دشت محدود می شود . براساس آخرین تقسیمات کشوری (۱۳۹۱) این شهرستان دارای چهار بخش (رستاق، فورگ، جنت و مرکزی)، چهار نقطه شهری (جنت شهر، داراب فدामी و دوبرجی) و ۱۲ دهستان، (رستاق، کوهستان، فورگ، آبشور، بالش، بختاجرد، پاسخن، قریه الخیر، قلعه بیابان، فسارود، نصروان و هشیوار) می باشد. همچنین این شهرستان دارای ۶۳۴ پارچه آبادی است که ۲۶۶ آبادی مسکونی و ۳۶۸ پارچه خالی از سکنه می باشد. فاصله مرکز شهرستان تا مرکز استان ۲۹۴ کیلومتر است.

موقعیت شهرستان داراب در استان فارس

تصویر ماهواره ای شهرستان داراب

-زبان و نژاد مردم داراب

زبان مردم داراب، فارسی است، با لهجه ی ویژه و واژگانی که مشابه شهرهای همجوار آن می باشد. نژاد مردم این شهرستان، ایرانی یا همان آریایی می باشد. از قومیت های دیگر، یعنی عشایر ترک زبان (بهارلو، اینانلو و غیره) در دو سده ی اخیر و از عشایر عرب زبان (از ایل خمسه) بتدریج به شهرستان داراب و شهر داراب آمده و در آن ساکن شده اند.

-مکان های دیدنی و تاریخی

شهرستان داراب از جاذبه های طبیعی و تاریخی با ارزشی برخوردار است. کوه ها و رودخانه هایی که در این منطقه وجود دارند، به همراه گردشگاه ها و تنگهایی چون تنگ لای زنگان که منطقه ای جنگلی پوشده از باغ های گل محمدی می باشد، از جمله جاذبه های طبیعی و مهم منطقه هستند. مسجد سنگی که در زمان ساسانیان در دل کوه حجاری شده ، آتشکده های قدیمی که قدمت آن ها به دوره های باستانی می رسند، قصر آینه که قدمت آن به سال سوم میلادی می رسد و نقش رستم که آثار مهمی از دوره های ایلامی، هخامنشی و ساسانی را در خود دارد، به همراه ده ها اثر تاریخی و باستانی چون تپه های تاریخی و آرامگاه های مشاهیر و ... از جمله مهم ترین جاذبه های تاریخی شهرستان داراب به شمار می آیند که به همراه جاذبه های طبیعی، مکان های دیدنی شهرستان داراب را تشکیل می دهند .

-صنایع و معادن

عمده ترین صنایع در این شهرستان در ارتباط با کشاورزی برقرار شده اند و عمده ترین کارخانه های این شهرستان کارخانه ها و کارگاه های پنبه پاک کنی و کارگاه های قالی بافی است. این کارگاه ها و کارخانه ها در جذب کارگر و تولید کار و گرداندن چرخ های اقتصادی منطقه تاثیر بسزایی دارند. در کوه های منطقه داراب معادن گچ و سنگ های ساختمانی وجود دارد که به روش های دستی و مکانیکی مورد بهره برداری قرار می گیرند. کارخانه سیمان داراب (سهامی عام) و کارخانه تولید فرآورده های لبنی مانیدلبن نیز در شهرستان فعالیت دارند.

-موقعیت پستی ها و بلندی ها

بخش اول : بخش شمالی و قسمتی از شرق که کوهستانی و پوشیده از جنگل است که مهمترین ارتفاعات آن عبارتند از : کوه برفدان ، کوه مروارید ، ارتفاعات لایزنگان ، کوه بالش در شمال روستای آب جوان . کوه برفدان : در ۸ کیلومتری شرق داراب با ارتفاع حدود ۲۰۰۰ متر، این کوه از طرف شمال به کوه نور و از طرف مشرق به رشته کوه مروارید متصل می شود . رشته کوه مروارید : این رشته در ۱۴ کیلومتری شرق داراب ، به طول ۵۳ کیلومتر و عرض ۵ تا ۱۵ کیلومتر از شمال غربی به سمت جنوب شرقی کشیده شده و ارتفاع میانگین آن ۳۰۲۵ متر می باشد.

بخش دوم: بخش مرکزی و جنوبی که شامل دشت و جلگه های وسیع می باشد .مهمترین دشتهای شهرستان عبارتند از: دشت داراب- دشت قلعه بیابان- دشت رستاق و فورگ- دشت سرکوه یا کوهستان.

-رودخانه ها و دریاچه ها و حوضه های آبریز

مهمترین رودخانه های شهرستان داراب عبارتند از:رودخانه ی رودبال (عکس رستم): این رودخانه از کوههای برفدان در حاشیه شمالی شهرستان داراب سرچشمه می گیرد.همچنین، دوچشمه نقش شاپور و شاهبجان در دشت داراب جریان یافته و پس از گذشتن از دشت داراب، از مسیرهای کوهستانی و پریچ و خم مانند گلو تنگ و خسویه می گذرند و به این رودخانه می پیوندند (این دو چشمه در چند سال اخیر به دلیل بروز خشکسالی و برداشت بی رویه از منابع آبی خشکیده شده است). این رودخانه در دشت حاجی آباد، نام رودخانه ی تنگ چرخ را به خود گرفته که در نزدیکی روستای قلاتویه در جنوب شرق شهرستان داراب از استان خارج می شود. بخش زیادی از مساحت شهرستان، درحوضه آبریز کل قرارگرفته و بخش بسیار کوچکی از شمال شهرستان درحوضه آبریز مند واقع شده است .همچنین در ۱۵ کیلومتری غرب حاجی آباد، دریاچه ای فصلی به نام کفه میدان گل شهرپیر به مساحت ۴۵ کیلومتر مربع با ارتفاع ۱۱۵۰ متر از سطح دریا قرار دارد.

- وضعیت جمعیتی شهرستان

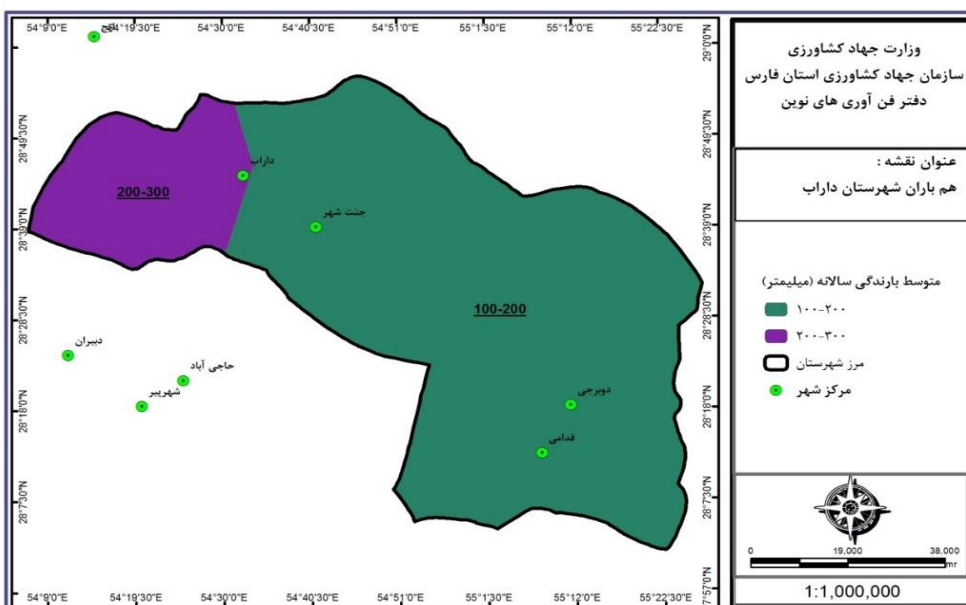
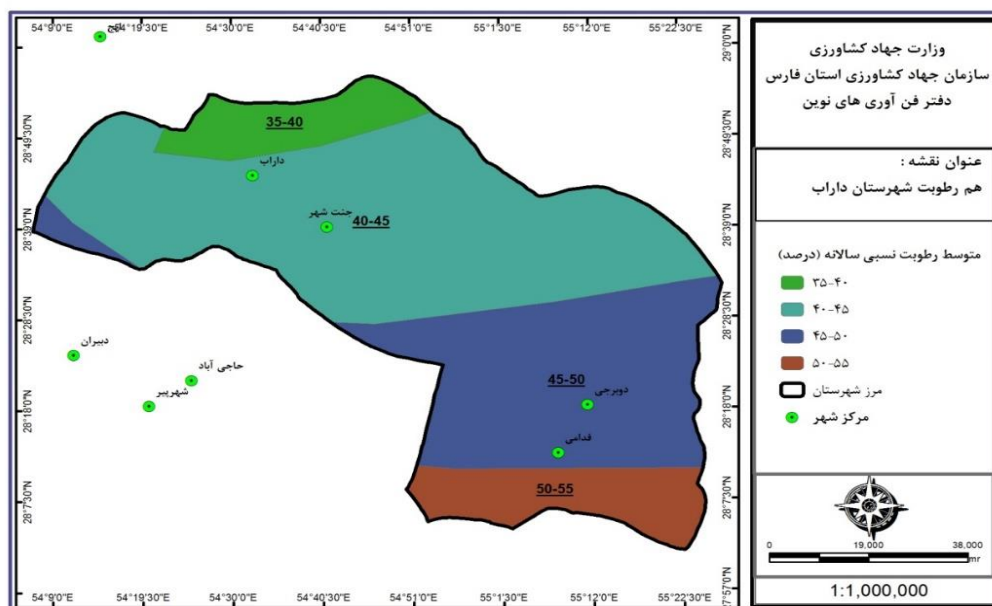
جمعیت شهرستان ، بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۲۰۱۴۸۹ نفر که ۴,۲ درصد از جمعیت استان را شامل می شود و شامل (۱۰۲۵۲۰ نفر مرد و ۹۸۹۶۹ نفر زن) می باشد. جمعیت شاغل شهرستان ۵۰۰۳۳ نفر می باشد که از این تعداد ۱۵۴۸۸۵ نفر یا ۳۱ درصد در بخش کشاورزی فعالیت دارند .

- هواشناسی و اقلیم

میزان بارندگی شهرستان داراب در سال ۹۶ برابر با ۱۵۲,۷ میلی متر می باشد . حداکثر بارندگی ۸۶,۴ در دیماه گزارش شده است متوسط بارندگی ده ساله ۲۲۹ میلی متر گزارش شده است .
دما:

میانگین حداقل دمای شهرستان ۳,۵ درجه سانتی گراد در بهمن ماه و میانگین حداکثر دما ۴۲ درجه در تیرماه می باشد . همچنین حداکثر رطوبت ۸۸ درصد در دیماه و حداقل آن ۸ درصد در خردادماه می باشد

شهرستان داراب از نظر اقلیمی باتوجه به اقلیم نمای کوپن، در دو گروه اقلیمی معتدل مرطوب و گروه اقلیمی خشک قرار می گیرد، بخشهایی از این شهرستان که در نزدیکی شهرستان فسا قرار دارد، دارای اقلیم معتدل مرطوب، و بخشهایی که در همسایگی شهرستان لار و استان هرمزگان قرار دارد، در گروه اقلیمی خشک قرار دارد.

آمار و عملکرد شهرستان داراب

- بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی داراب ۹۶

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد آبی	عملکرد دیم/کیلومتر هکتار
گندم	۱۳۲۵۲	۰	۱۳۲۵۲	۸۰۰۶۱	۰	۸۰۰۶۱	۶۰۴۱	۰
جو	۱۵۳۵	۲۲۱	۱۷۵۵	۶۳۲۲	۱۷۱	۶۴۹۳	۴۱۲۰	۷۷۲
ذرت دانه‌ای	۴۴۴۵	۰	۴۴۴۵	۳۸۵۱۴	۰	۳۸۵۱۴	۸۶۶۵	۰
غلات	۱۹۲۳۲	۲۲۱	۱۹۴۵۲	۱۲۴۸۹۷	۱۷۱	۱۲۵۰۶۷	۶۴۹۴	۷۷۲
نخود	۲	۰	۲	۴	۰	۴	۱۹۵۲	۰
لوبیا	۵	۰	۵	۶	۰	۶	۱۱۵۷	۰
عدس	۱	۰	۱	۱	۰	۱	۱۲۵۰	۰
سایر حبوبات	۵۲	۰	۵۲	۳۸۵	۰	۳۸۵	۷۳۹۸	۰
حبوبات	۶۰	۰	۶۰	۳۹۶	۰	۳۹۶	۶۵۹۵	۰
پنبه	۳۶۴۴	۰	۳۶۴۴	۱۲۳۳۱	۰	۱۲۳۳۱	۳۳۸۴	۰
کنجد	۲۶۹	۰	۲۶۹	۳۹۱	۰	۳۹۱	۱۴۵۴	۰
آفتابگردان روغنی	۱	۰	۱	۱	۰	۱	۱۲۰۰	۰
محصولات صنعتی	۳۹۱۴	۰	۳۹۱۴	۱۲۷۲۳	۰	۱۲۷۲۳	۳۲۵۱	۰
سیب زمینی	۱۹۹	۰	۱۹۹	۱۰۰۱۳	۰	۱۰۰۱۳	۵۰۳۱۷	۰
پیاز	۷۸	۰	۷۸	۴۲۱۹	۰	۴۲۱۹	۵۴۰۱۴	۰
گوجه‌فرنگی	۲۶	۰	۲۶	۱۰۴۰	۰	۱۰۴۰	۴۰۷۸۴	۰
سایر سبزیجات	۷۸۷	۰	۷۸۷	۲۰۹۳۸	۰	۲۰۹۳۸	۲۶۵۹۱	۰
سبزیجات	۱۰۹۰	۰	۱۰۹۰	۳۶۲۰۹	۰	۳۶۲۰۹	۳۳۲۲۰	۰
خربزه	۳۹۱	۰	۳۹۱	۱۴۷۴۲	۰	۱۴۷۴۲	۳۷۷۳۲	۰
هندوانه	۱۹۱	۰	۱۹۱	۶۰۴۴	۰	۶۰۴۴	۳۱۶۵۸	۰
خیار	۱۱۴۵	۰	۱۱۴۵	۲۷۲۰۱	۰	۲۷۲۰۱	۲۳۷۶۶	۰
سایر محصولات جالیزی	۱۴۹	۰	۱۴۹	۲۱۱۳	۰	۲۱۱۳	۱۴۱۸۴	۰
محصولات جالیزی	۱۸۷۵	۰	۱۸۷۵	۵۰۰۹۹	۰	۵۰۰۹۹	۲۶۷۱۸	۰
یونجه	۴۸۰	۰	۴۸۰	۳۳۶۶	۰	۳۳۶۶	۷۰۱۳	۰
ذرت علوفه‌ای	۷۶	۰	۷۶	۳۱۱۷	۰	۳۱۱۷	۴۰۸۴۹	۰
سایر نباتات علوفه‌ای	۱	۰	۱	۵	۰	۵	۳۸۳۳	۰
نباتات علوفه‌ای	۵۵۷	۰	۵۵۷	۶۴۸۷	۰	۶۴۸۷	۱۱۶۳۸	۰
سایر محصولات	۷	۰	۷	۷۳	۰	۷۳	۱۰۵۹۴	۰
کل محصولات	۲۶۷۳۵	۲۲۱	۲۶۹۵۶	۲۳۰۸۸۴	۱۷۱	۲۳۱۰۵۵	۸۶۳۶	۷۷۲

سطح برداشت، تولید و عملکرد محصولات باغی شهرستان داراب در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودر هکتار
میوه های دانه دار	سیب	۱	۷۰۰
	گلابی	۰.۱۰	۱۰.۰۰۰
	به	۲۵	۲.۳۴۵
	سایر میوه های دانه دار	۰	
	گیلاس	۰.۲	۴۰۰
	گوجه	۸۷	۲۵.۵۸۸
	آلو	۳۰.۱۵	۶.۷۰۷
	هلو	۴۷	۵.۴۰۲
	شفتالو	۰	۰
	زردآلوقیسی	۳۰.۴	۵.۳۴۰
	شلیل	۱۶۰	۹.۱۴۷
	آلوقطره طلا	۰	۰
	سایر میوه های هسته دار	۰	۰
	انگور	۱۰.۹۵۶	۱۴.۹۲۷
	جمع میوه های دانه ریز	۱۰.۹۵۶	۱۴.۹۲۷
میوه های خشک	پیسته	۱۶۷	۱۰.۹۶
	بادام	۲۰.۵۸	۸.۲۵۰
	گردو	۳۲	۱.۶۷۳
	سایر میوه های خشک	۰	۰
	جمع میوه های خشک	۲۰.۵۷	۳.۹۷۹
	خرما	۵۰.۸۶	۴.۷۱۸
میوه های نیمه گرمسیری	پرتقال	۹۷.۶۷۰	۱۱.۹۲۶
	نارنگی	۴.۴۹۸	۶.۵۱۹
	لیموترش	۷.۲۱۹	۷.۵۰۹
	لیموشیرین	۶.۰۰۴	۱۱.۸۶۵
	گریپ فروت	۰	۰
	نارنج	۲	۲.۵۳۲
	سایر مرکبات	۱.۱۳۳	۴.۲۱۲
	جمع مرکبات	۱۱۶.۵۲۵	۱۰.۹۷۳
	انار	۳۳.۰۳۱	۱۴.۹۹۸
	انجیر	۳.۳۱۷	۲.۲۸۳
	خرمالو	۳۴	۹.۷۰۶
	زیتون	۲۹۳	۴.۵۲۸
	سایر میوه های نیمه گرمسیری	۱۲	۱۲.۰۰۰
	موز	۴	۱.۷۵۰
	کنار	۳	۳.۰۰۰
سایر محصولات باغبانی	سایر میوه های گرمسیری	۲۹	۱۱.۴۰۰
	جمع میوه های گرمسیری	۳۵	۶.۳۶۴
	توت (توتستان) نوغان	۲	
	زعفران	۰	۴
	گلستان (گل محمدی)	۵.۴۲۳	۱۰.۳۳۷
	غیرمثمر (درخت و درختچه ها)	۵	
	باغات مخلوط	۲	۱۰.۷
	گیاهان دارویی	۴۷۷	۵.۲۵۹
	کل محصولات	۱۸۱.۰۸۷	۱۰.۷۸۸
			۳۶.۸۰۲

— گلخانه

محصول	واحد	میزان
سبزی و صیفی و سبزیجات برگی	سطح/مترمربع	۱۱۲۰۵۰
	تولید/تن	۱۷۴۰
گیاهان دارویی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
توت فرنگی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
سایر محصولات	سطح/مترمربع	۳۰۰۰۰
	تولید/تن	۱۴۰
گل و گیاهان زینتی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/شاخه بریده (میلیون) یا گلدان	۰
تولید و سازگاری نهال	سطح/مترمربع	۰
	تولید/هزار اصله	۰
تولید نشاء	سطح/مترمربع	۱۰۰۰
	تولید/میلیون عدد	۱

ماخذ: مدیریت امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی فارس

مکانیزاسیون:

آمار ادوات موجود شهرستان داراب در سال ۹۶

عنوان	تعداد (دستگاه)
تراکتور	۱۳۷۴
کمباین	۳۵
دروگر	۰
ضریب مکانیزاسیون / اسب بخار در هکتار	۰,۷۵

آب و خاک

شاخصهای آب و خاک در سال ۹۶

شاخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار(هکتار)	۶۳۱
تجهیز ونوسازی اراضی (هکتار)	۸۴
احیاء و مرمت قنوات(رشته)	۲۳
عملیات انجام شده جاده بین مزارع(کیلومتر)	۳,۳
کانالهای آبیاری وزهکشی (کیلومتر)	۴/۲

ماخذ: مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

— امور دام و طیور

تعداد دام شهرستان داراب در سال ۹۶

تعداد	نوع دام
۱۳۷۶۱۹	گوسفند و بره
۲۰۷۳۵۹	بز و بزغاله
۲۷۴۳	اصیل
۸۴۳۲	دورگ
۳۳۷۰	بومی
۱۴۵۴۵	جمع
۰	گاومیش
۱۲۰	شتر

میزان تولید محصولات عمده دامی شهرستان داراب سال ۹۶

عنوان	واحد	میزان	درصد به استان
گوشت قرمز	تن	۳۶۸۴	۵,۸
گوشت مرغ	تن	۲۰۷۸	۱,۷
شیر خام	تن	۱۵۸۰۰	۲,۶
تخم مرغ	تن		۰,۰
عسل	تن	۳۶۳,۷۴۳	۵,۸
کل	تن	۲۱۹۲۶	۲,۶

ماخذ: معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی فارس

– آبریان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان داراب سال ۶۹

عنوان	واحد	تولید (تن)	درصد نسبت به استان
مزارع سردابی	تن	۰	۰
مزارع گرمابی	تن	۹۰	۱۰.۱
مزارع منابع آبی	تن	۰	۰.۰
مزارع پرورش خاویاری	تن	۰	۰.۰
جمع	تن	۹۰	۰.۹

ماخذ: مدیریت امور آبریان سازمان جهاد کشاورزی فارس

– صنایع کشاورزی

جواز های تاسیس صادره صنایع کشاورزی شهرستان داراب در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۱۰
ظرفیت	تن	۹۵۰۰
سرمایه	میلیون ریال	۱۴۱۵۰۰
اشتغال	نفر	۷۱

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی شهرستان داراب در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۱
ظرفیت	تن	۲۰۰۰
سرمایه	میلیون ریال	۸۰۰۰
اشتغال	نفر	۳

- منابع طبیعی و آبخیزداری

مساحت مراتع و جنگل شهرستان داراب در سال ۹۶

شاخص	واحد	میزان	درصد شهرستان به استان
مساحت مراتع	هکتار	۴۳۷۸۶۸,۵	۶,۰
مساحت جنگل	هکتار	۱۲۳۲۱۷,۲	۴,۳

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس

- سازمان تعاون روستایی

تعداد	شرکت ها و اتحادیه ها
۹	شرکت های تعاونی روستایی
۲	شرکت های تعاونی روستایی زنان
۱	اتحادیه های تعاونی روستایی شهرستان
۶	شرکت های تعاونی کشاورزی

ماخذ: سازمان تعاون روستایی استان فارس

- شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیایی شهرستان داراب سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
ازته	تن	۷۳۷۳
فسفات	تن	۱۹۷۰
پتاسه	تن	۳۲۷

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی استان فارس

فهرست مطالب

عنوان

نگاهی کوتاه به شهرستان رستم	
۱- زبان و نژاد مردم رستم.....	
۲- مکان های دیدنی و تاریخی شهرستان رستم.....	
۳- طبیعت و جاذبه های گردشگری شهرستان رستم.....	
۱-۳- سراب سیاه منصورآباد.....	
۲-۳- زوال و دشتک.....	
۳-۳- سرچشمه گجستان	
۴-۳- آبشار پای تف	
۵-۳- شهر تاریخی خفرک	
۶-۳- تل و بندو.....	
۷-۳- جاده سنگ فرشی مراسخوان	
۴- تقسیمات کشوری شهرستان رستم.....	
۵- وضعیت جمعیتی شهرستان رستم.....	
۶- هواشناسی و اقلیم.....	
آمار و عملکرد شهرستان رستم	
۱- بخش زراعت.....	
۲- بخش باغبانی	
۳- گلخانه	
۴- مکانیزاسیون	
۵- آب و خاک	
۶- امور دام.....	

-۷- آذیان
-۸- صنایع کشاورزی
-۹- منابع طبیعی و آبخیزداری
-۱۰- تعاون روستایی
-۱۱- شرکت خدمات حمایتی

بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و با بکارگیری علوم و روشهای نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور را دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌برداری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده، بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه، تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر تلاش دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به همت همه جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

محمد مهدی قاسمی

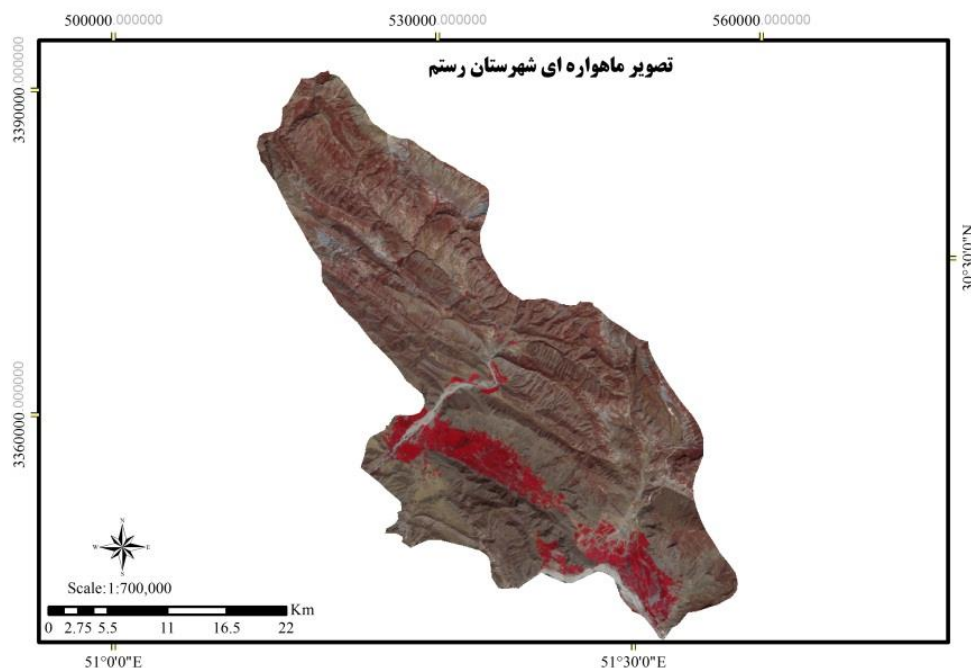
رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

نگاهی به شهرستان رستم

این شهرستان یکی از شهرستان‌های کهن استان فارس می‌باشد که دارای بیش از ۱۲۰ اثر باستانی می‌باشد. آثار شهرستان به سه بخش پیش از تاریخ (قبل از ۵۵۰۰) تاریخی بعد از ۵۵۰۰ سال و اسلامی از ۱۴۳۰ سال به بعد تقسیم می‌شود. ۵۸ اثر این شهرستان در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده‌است. تمدن‌های پیش از تاریخ این شهرستان مربوط به عصر نوسنگی هزاره‌های پنجم تا هشتم پیش از میلاد می‌باشد، قبل از ورود آریایی‌ها به فلات ایران تمدن‌های دیگر نیز در اقصی نقاط شهرستان رستم پا برجا بودند که می‌توان به تمدن بزرگ و با شکوه ایلام باستان اشاره کرد.

موقعیت شهرستان رستم در استان فارس

تصویر ماهواره ای شهرستان رستم

– زبان و نژاد مردم رستم

مردم شهرستان رستم از نظر قومیت لر می باشند که به زبان لری سخن می گویند. زبان لری رستم با دیگر زبانهای لری مثل لرستانی، بختیاری و حتی بویر احمدی تفاوت دارد. به طوری که برای مردم فارسی زبان بسیار قابل فهم است. می توان گفت هر چه از غرب به شرق مناطق لر نشینی پیش رویم زبان به فارسی نزدیک تر می گردد. مردم رستم خود به تیره های کوچکتر از طایفه تقسیم می شوند که اهم آنها عبارت از شوسی (از پل فهلیان تا گوراب) بهمن یاری (اطراف بابامیدان) مگودرزی، زیردویی، دهنوئها، ارجی (منصورآباد علیاء)، حسین آبادی، پرینی، ده تینها، میدجانی، دشتیها و درمیان مردم لر زبان طایفه عرب هم به زبان عربی صحبت میکنند که زبان آنها به زبان عربی کتابی نزدیکی ندارد.

– مکان های دیدنی و تاریخی شهرستان رستم

نقش برجسته گورنگون: در بلندی کوهی به نام کرانگوان واقع در شهرستان رستم که از شهر مصیری به طرف روستای بابامیدان در محل تقاطع جاده فارس به خوزستان و یاسوج و بالعکس، جاده فرعی به طرف جنوب کشیده میشود که پس از در بر گرفتن روستاهای تل

سفید، بیدگرد، تل افغانی، و سه تلان به روستای زیردو پایان می‌یابد. در سوی دست راست جاده زیردو گردنه‌ای که در قدیم به سگ مترو (جای که گذر از آن بسیار دشوار است) معروف بوده بر بالای تپه‌ای با ارتفاع یکصد متر تقریبی، نقوش برجسته‌ای از دوره ایلامی در قلعه کوهی بر فراز یک کمر پرتگاه مشرف به رودخانه قرار گرفته که قدیماً محل عبادت بوده و در یک سکوی سنگی این تمثالها و نقوش در صخره کنده شده‌است، هفتاد و دو تصویر بزرگ و کوچک می‌باشد که بیشتر آنان در اثر گذر زمان محو شده. راه وصول به آن نقوش فقط به وسیله پلکان کوچکی است که با هنر ابتدای وبومی ساخته شده و از قلعه کوه سرازیر می‌شود میسر می‌باشد. این اثر منحصر به فرد مربوط به دوران ایلامی در ۲۴۰۰ ق.م بر صفحه کوه گورنگون سه تلان رستم نقش شده‌است عمده نقوش این اثر عبارتند از دو رب النوع ایلامی اینوشناک و نیراس و پادشاه و ملکه ایلامی وصفی از پرستش کنندگان آنها که از بالا به پایین سرازیر میشوند. پادشاه بر روی چمبره‌ای از مار در سمت چپ او قرار گرفته و با دست راست خود آب حیات مراسم آشتی روان می‌سازد. ملکه نیز پشت سر پادشاه نشسته‌است، ضمناً ملکه و پادشاه دو تاج شاخدار بر سر دارند.

داو دختر یا دی دور (مادر و دختر): این اثر در خور توجه بر خلاف گورهای هخامنشی در تخت جمشید و نقش رستم که همگی از یک طبقه درست شده‌اند، از دو طبقه عالی ساخته شده‌است با توجه به اینکه جلوی دخمه‌های تخت جمشید و نقش رستم به صورت چلیپا حجاری گردیده و ستونهای جلوی آنها به صورت خاص خود تعبیه شده‌اند. این نوع اعمال جاری در ساخت گوردخمه‌ها و دختر به کار نرفته‌است و معماران تلفیقی از معماری یونان و معماری ایرانی می‌باشد در داخل گوردخمه‌ها و دختر از تابوت سنگی همانند تابوت‌های سنگی گوردخمه‌های هخامنشی در تخت جمشید و نقش رستم دیده نمیشوند و در این گور دخمه از تابلوهای چوبی استفاده می‌شده‌است. اثر داو دختر مربوط به سال‌های ۵۵۰ تا ۶۵۰ پیش از میلاد بوده و به فاصله ۳۵ کیلومتری شامل غربی شهر مصیری نزدیک به روستای مراسخوان علیاء قرار دارد.

- طبیعت و جاذبه های گردشگری شهرستان رستم

چشمه سارهای مراسخوان این مکان تفرجگاهی دارای چشمه سارهای جوشنده و محل خوبی برای استراحت و تفریح گردشگران و مسافران میباشد. چشم انداز این منطقه رودخانه کوه و آثار تاریخی میباشد. این محل تفرجگاهی به فاصله ۴۰ کیلومتری شمال غربی شهر مصیری نزدیک به روستای مراسخوان سفلی قرار دارد.

سراب سیاه منصورآباد

این جاذبه طبیعی در حدود ۲۸ کیلو متری شمال غربی مصیری و در کنار روستای سراب سیاه منصورآباد رستم واقع شده است. چشم انداز این مکان تفرجگاهی چشمه سارهای جوشنده قابل قایق رانی و سرگرمی آن شنا و ماهی گیری و زیارت امامزاده سید نورالدین و دیدار آثار تاریخی میباشد.

- زوال و دشتک

این دو نقطه از شهرستان رستم دارای جاذبه گردشگری و تفرجگاهی میباشد و در ۸ کیلومتری شمال غربی شهر مصیری واقع است.

- سرچشمه گجستان

این جاذبه طبیعی در حدود ۵۰ کیلومتری شمال غربی شهر مصیری قرار دارد. دارای چشمه سارها و جنگلهای طبیعی و آثار تاریخی چشم انداز این نقطه پر مصفا میباشد.

- آبشار پای تف

یکی از جاذبه های طبیعی شهرستان رستم به شمار میرود و در حدود ۴۵ کیلومتری شمال غربی شهر مصیری نزدیک به روستای سالاری واقع شده است. جنگل، کوه، باغات انار و خانه های مسکونی سستی منظرگاه این نقطه پر مصفا میباشد.

-شهر تاریخی خفرک

این آثار مدفون در خاک مربوط به قرون آغازین اسلامی بوده است و در ۵۰۰ متری شرق شهر مصیری قرار دارد. نام خفرک در متون اسلامی قرن چهارم به نام شهر آسمان نام برده شده است و مقدسی مورخ قرن چهارم هجری در کتاب احسن التقاسم فی معرفت الاقالیم از آن یاد کرده است.

- تل و بندو

این تپه باستانی در بخش مرکزی شهرستان رستم در میان زمین های کشاورزی روستای تل بندو و بر سر راه آسفالته شیراز - اهواز با فاصله ۵۰۰ متری (جاده شوسه) واقع شده است این اثر تاریخی هر ساله توسط دانشجویان رشته باستان شناسی دانشگاه کازرون مورد کاوش علمی قرار میگیرد. که آثار تمدن های هزاره سوم ق.م و دوران لپوی و تیموران در نتیجه این کاوش ها به دست آمده است.

- جاده سنگ فرشی مراسخوان

یکی از مسیرهای جاده شاهی دوران هخامنشی و ساسانی بوده است که چندین کیلومتر طول دارد. این راه شاهی بر فراز کوه مراسخوان روبه روی کوه عنا محل گوردخمه داو دختر قرار گرفته است. بر فراز این کوه آتشکده ای نیز وجود داشته که احتمال می رود مردم جهت برگزاری مراسم آیینی از طریق جاده سنگ فرشی به محل آتشکده می رفتند.

- تقسیمات کشوری شهرستان رستم

شهرستان رستم به مرکزی شهر مصیری با وسعت ۱۰۳۰ کیلومتر مربع ۰٫۸ درصد کل مساحت خاکی استان فارس را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در محدوده ی جغرافیایی حداقل ۵۱ درجه و ۸ دقیقه و حداکثر ۵۱ درجه و ۳۶ دقیقه طول شرقی و حداقل ۳۰ درجه و ۱۲ دقیقه و حداکثر ۳۰ درجه و ۴۰ دقیقه عرض شمالی قرار گرفته است از شمال به استان کهگیلویه و بویراحمد، از جنوب به شهرستان ممسنی ، از شرق به استان کهگیلویه و بویراحمد و شهرستان ممسنی و از غرب نیز به استان کهگیلویه و شهرستان ممسنی محدود می شود. براساس آخرین

تقسیمات کشوری (۱۳۹۰) این شهرستان دارای دو بخش (سورناو مرکزی) ، دو نقطه شهری (مصیری و کوپن) و چهاردهستان، (رستم ۱، رستم ۲، رستم ۳ و پشتکوه رستم)) می باشد. همچنین این شهرستان دارای ۲۳۰ پارچه آبادی است که ۱۸۳ آبادی مسکونی و ۴۷ آبادی خالی از سکنه می باشد.

- وضعیت جمعیتی شهرستان رستم

جمعیت شهرستان ، بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۴۴۳۸۶ نفر که ۵۰٫۹ درصد از جمعیت استان را شامل می شود و شامل (۲۱۸۷۴ نفر مرد و ۲۲۵۱۲ نفر زن) می باشد . جمعیت شاغل شهرستان براساس سرشماری برابر ۱۱۱۶۸ نفر می باشد که از این تعداد ۷۲۵۰ نفر معادل ۶۵ درصد در بخش کشاورزی فعال هستند .

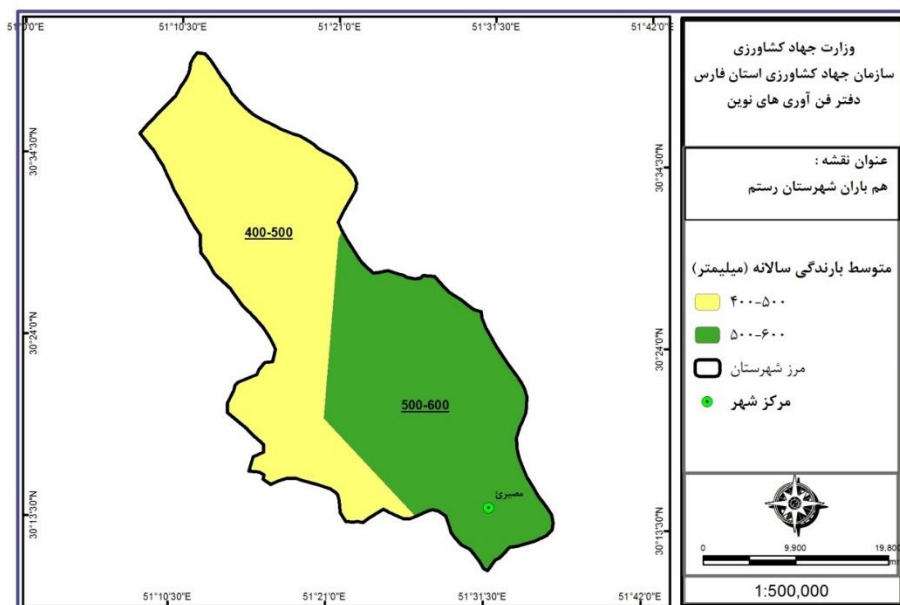
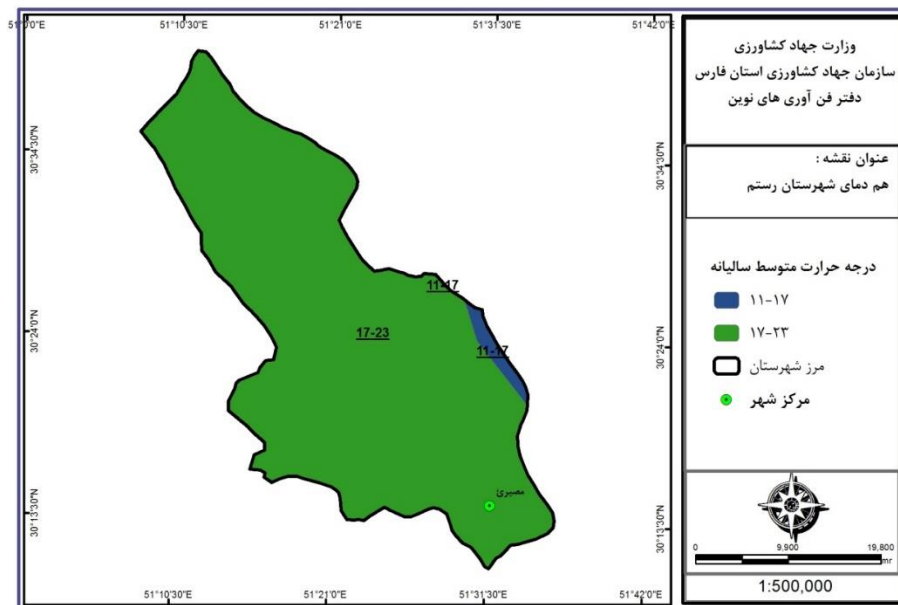
- هواشناسی و اقلیم

میزان بارندگی شهرستان رستم در سال ۹۶ برابر با ۱۷۷٫۳ میلی متر می باشد . حداکثر بارندگی ۵۴ در دیمه گزارش شده است متوسط بارندگی ده ساله ۷۸۲٫۱ میلی متر گزارش شده است .

دما:

میانگین حداقل دمای شهرستان ۹٫۸ درجه سانتی گراد در بهمن ماه و میانگین حداکثر دما ۳۳٫۶ درجه در مردادماه می باشد . همچنین حداکثر رطوبت ۶۸ درصد در دیمه و حداقل آن ۲۳ درصد در تیرماه می باشد

این منطقه از نظر آب و هوایی دارای دو نوع آب و هوای سرد و معتدل است. دارای دوجلگه بزرگ رستم یک و رستم دو است که دارای زمینهای بسیار حاصلخیز می باشد. این شهرستان از شمال به استان کهگیلویه و بویراحمد، از جنوب به بوشهر، از شرق به شهرستان شیراز و از غرب نیز به استان کهگیلویه و بویراحمد منتهی می گردد. شهرستان رستم دارای کوههای بلند و برفگیر و گیاهان و دختان جنگلی به ویژه درخت بلوط است که دارای خواص خوراکی، درمانی، رنگرزی، چرم سازی و غیره می باشد. این شهرستان از نظر گیاهان دارویی بسیار غنی است.

آمار و عملکرد شهرستان رستم

- بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی رستم ۹۶

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد آبی	عملکرد دیم/کیلومتر هکتار
گندم	۶۰۹۵	۱۳۸۵	۷۴۸۰	۲۹۶۷۹	۲۲۲۹	۳۱۹۰۸	۴۸۶۹	۱۶۰۹
جو	۱	۲۸۰۴	۲۸۰۵	۴	۳۳۳۲	۳۳۳۶	۴۷۵۰	۱۱۸۸
برنج	۲۵۷۲	۰	۲۵۷۲	۱۹۹۵۹	۰	۱۹۹۵۹	۷۷۶۱	۰
ذرت دانه‌ای	۱۹۶	۰	۱۹۶	۱۳۴۶	۰	۱۳۴۶	۶۸۶۷	۰
غلات	۸۸۶۴	۴۱۸۹	۱۳۰۵۳	۵۰۹۸۷	۵۵۶۱	۵۶۵۴۹	۵۷۵۲	۱۳۲۸
نخود	۰	۱۱	۱۱	۰	۱۳	۱۳	۱۰۰۰	۱۱۰۶
لوبیا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۰	۰
عدس	۰	۱۴۸	۱۴۸	۰	۱۸۴	۱۸۴	۰	۱۲۴۳
سایر حبوبات	۱۳۰۳	۰	۱۳۰۳	۱۱۳۵	۰	۱۱۳۵	۸۷۱	۰
حبوبات	۱۳۰۳	۱۵۹	۱۴۶۳	۱۱۳۵	۱۹۶	۱۳۳۱	۸۷۱	۱۲۳۳
چغندر قند	۲۲	۰	۲۲	۶۹۳	۰	۶۹۳	۳۲۰۸۳	۰
کنجد	۶۵	۰	۶۵	۷۰	۰	۷۰	۱۰۷۲	۰
کلزا	۶۱	۰	۶۱	۱۳۴	۰	۱۳۴	۲۱۹۹	۰
محصولات صنعتی	۱۴۸	۰	۱۴۸	۸۹۷	۰	۸۹۷	۶۰۶۸	۰
سیب زمینی	۰	۰	۰	۱۱	۰	۱۱	۲۸۲۵۰	۰
گوجه‌فرنگی	۲۸	۰	۲۸	۱۴۶۶	۰	۱۴۶۶	۵۳۰۹۸	۰
سایر سبزیجات	۰	۰	۰	۳	۰	۳	۱۰۶۶۷	۰
سبزیجات	۲۸	۰	۲۸	۱۴۸۰	۰	۱۴۸۰	۵۲۲۹۷	۰
خریزه	۵	۰	۵	۲۰۷	۰	۲۰۷	۳۹۰۰۰	۰
هندوانه	۶۶۵	۰	۶۶۵	۳۷۳۲۰	۰	۳۷۳۲۰	۵۶۰۸۶	۰
خیار	۵۸	۰	۵۸	۱۷۷۴	۰	۱۷۷۴	۳۰۴۸۶	۰
سایر محصولات جالیزی	۶	۰	۶	۲۳۰	۰	۲۳۰	۳۷۱۲۹	۰
محصولات جالیزی	۷۳۵	۰	۷۳۵	۳۹۵۳۱	۰	۳۹۵۳۱	۵۳۷۷۷	۰
یونجه	۱	۰	۱	۱۳	۰	۱۳	۱۳۸۸۹	۰
ذرت علوفه‌ای	۲۱۸	۰	۲۱۸	۱۰۷۰۵	۰	۱۰۷۰۵	۴۹۱۴۸	۰

نباتات علوفه‌ای	۲۱۹	۰	۲۱۹	۱۰۷۱۷	۰	۱۰۷۱۷	۴۹۰۰۳	۰
کل محصولات	۱۱۲۹۷	۴۳۴۸	۱۵۶۴۶	۱۰۴۷۴۷	۵۷۵۸	۱۱۰۵۰۵	۹۲۷۲	۱۳۲۴

بخش باغبانی

سطح برداشت، تولید و عملکرد محصولات باغی شهرستان در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودر هکتار
سیب	۲	۱۹	۹۰۷۹۵
	جمع میوه های دانه دار	۱۹	۹۰۷۹۵
انگور	۱۵	۳۳	۱۱۰۱۱۱
	جمع میوه های دانه ریز	۳۳	۱۱۰۱۱۱
میوه های خشک	۰	۰	پسته
	۰	۱	بادام
	۱۱	۲۶	گردو
	۱۲	۲۶	جمع میوه های خشک
	۱۹۸	۲۸۹۳	پرتقال
	۶۹	۱۰۲۱۱	نارنگی
	۹۷	۷۲۶	لیموترش
	۲۱	۰	لیموشیرین
	۰	۰	گریپ فروت
	۲	۱۵	نارنج
	۰	۰	سایر مرکبات
	۳۸۷	۴۸۴۵	جمع مرکبات
	۱۸	۲۰۵	انار
	۲۳	۲۲	انجیر
	۱۳	۲۹	زیتون
	۰	۰	سایر میوه های نیمه گرمسیری
	۴۴۲	۵۰۱۰۱	جمع میوه های نیمه گرمسیری
محصولات گلخانه ای	۲۰۰	۲۹۰۰۰	خیار
	۲۰۰	۲۹۰۰۰	جمع سبزی و صیفی
	۰٫۱۰	۰٫۰۰	سایر
	۰٫۱۰	۰٫۰۰	جمع سایر محصولات
	۲٫۱۰	۲۹۰۰۰	جمع محصولات گلخانه ای
	۲۵٫۰۰	۰٫۰۰	غیرمثمر (درخت و درختچه ها)
	۰٫۰۰	۰٫۰۰	باغات مخلوط
	۰٫۰۰	۰٫۰۰	سایر محصولات مثمر
	۲۱٫۰۰	۰٫۰۰	گیاهان دارویی
	۴۶	۰	جمع سایر محصولات باغبانی
	۵۱۹	۵۰۴۶۹	کل محصولات
			۱۶۰۴۵۴

– گلخانه

محصول	واحد	میزان
سبزی و صیفی و سبزیجات برگی	سطح/مترمربع	۲۰۰۰۰
	تولید/تن	۲۹۰
گیاهان دارویی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
توت فرنگی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
سایر محصولات	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
گل و گیاهان زینتی	سطح/مترمربع	۱۰۰۰۰
	تولید/شاخه بریده (میلیون) یا گلدان	۰٫۸
تولید و سازگاری نهال	سطح/مترمربع	۰
	تولید/هزار اصله	۰
تولید نشاء	سطح/مترمربع	۰
	تولید/میلیون عدد	۰

ماخذ: مدیریت امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی فارس

– مکانیزاسیون

آمار ادوات موجود شهرستان رستم در سال ۹۶

عنوان	تعداد (دستگاه)
تراکتور	۳۴۵
کمباین	۲
دروگر	۲
ضریب مکانیزاسیون / اسب بخار در هکتار	۱٫۰۵

ماخذ: اداره امور فناوری مکانیزه کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- آب و خاک

شاخصهای آب و خاک در سال ۹۶

شاخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار (هکتار)	۳۶۰
تجهیز و نوسازی اراضی (هکتار)	۸۱
احیاء و مرمت قنوات (رشته)	۱
عملیات انجام شده جاده بین مزارع (کیلومتر)	
کانالهای آبیاری و زهکشی (کیلومتر)	۶/۴

ماخذ: مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- امور دام و طیور

تعداد دام شهرستان رستم در سال ۹۶

نوع دام	تعداد
گوسفند و بره	۱۵۷۴۰
بز و بزغاله	۱۴۷۴۷
گاو و گوساله	اصیل
	دورگ
	بومی
	جمع
گاو میش	۰
شتر	۰

میزان تولید محصولات عمده دامی شهرستان رستم سال ۹۶

عنوان	واحد	میزان	درصد به استان
گوشت قرمز	تن	۱۳۹۲	۲۱,۸
گوشت مرغ	تن	۳۲۸	۲,۶
شیر خام	تن	۱۰۲۰۵	۱۶,۹
تخم مرغ	تن		۰,۰
عسل	تن	۲۹۵,۷	۴۷,۴
کل	تن	۱۲۲۲۱	۱۴,۴

ماخذ: معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی فارس

- آبیان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان رستم سال ۹۶

عنوان	واحد	تولید (تن)	درصد نسبت به استان
مزارع سردابی	تن	312.55	3.7
مزارع گرمابی	تن	0	0.0
مزارع منابع آبی	تن	0	0.0
مزارع پرورش خاویاری	تن	0	0.0
جمع	تن	۳۱۲,۵۵	3.1

ماخذ: مدیریت امور آبیان سازمان جهاد کشاورزی فارس

- صنایع کشاورزی

جواز های تاسیس صادره صنایع کشاورزی شهرستان رستم سال ۹۶

شاخص	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۰
ظرفیت	تن	۰
سرمایه ثابت	میلیون ریال	۰
اشتغال	نفر	۰

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی شهرستان رستم در سال ۹۵

شاخص	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۰
ظرفیت	تن	۰
سرمایه ثابت	میلیون ریال	۰
اشتغال	نفر	۰

ماخذ: مدیریت صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- منابع طبیعی و آبخیزداری

مساحت مراتع و جنگل شهرستان رستم در سال ۹۶

شاخص	میزان (هکتار)	درصد شهرستان به استان
مساحت مراتع	۵۷۱۴,۳	۰,۰۸
مساحت جنگل	۸۱۶۶۲,۴	۳,۶

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس

تعاون روستایی:

تعداد	شرکت ها و اتحادیه ها
۵	شرکت های تعاونی روستایی
۰	شرکت های تعاونی روستایی زنان
۱	اتحادیه های تعاونی روستایی شهرستان
۱	شرکت های تعاونی کشاورزی

- شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیایی شهرستان رستم سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
ازته	تن	۱۱۶۸
فسفات	تن	۵۷
پتاسه	تن	۱۰۵

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی استان فارس

فهرست مطالب

عنوان

.....	نگاهی کوتاه به شهرستان زرین دشت
.....	۱- منابع آب.....
.....	۲- موقعیت پستی ها و بلندی ها.....
.....	۳- رودخانه ها و دریاچه ها.....
.....	۴- وضعیت جمعیتی شهرستان زرین دشت
.....	۵- هواشناسی و اقلیم.....
.....	آمار و عملکرد شهرستان زرین دشت.....
.....	۱- بخش زراعت.....
.....	۲- بخش باغبانی
.....	۳- گلخانه.....
.....	۴- مکانیزاسیون.....
.....	۵- آب و خاک.....
.....	۶- امور دام.....
.....	۷- آبزیان.....
.....	۸- صنایع کشاورزی.....
.....	۹- منابع طبیعی و آبخیزداری.....
.....	۱۰- سازمان تعاون روستایی.....
.....	۱۱- شرکت خدمات حمایتی

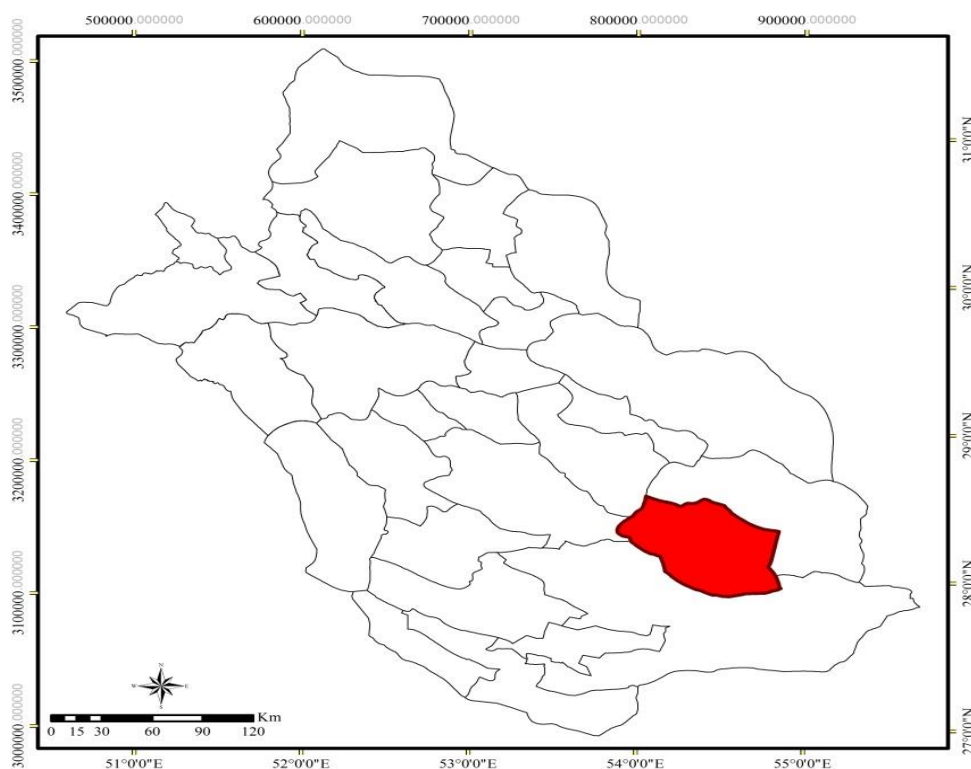
بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و بکارگیری علوم و روش‌های نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور را دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌برداری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده. بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت‌های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان، بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه و تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر تلاش دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به همت همه جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

محمدمدی‌قاسمی

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

نگاهی به شهرستان زرین دشت

شهرستان زرین دشت به مرکزیت شهر حاجی آباد با وسعت ۴۵۸۱ کیلومتر مربع ۳,۷ درصد کل مساحت خاکی استان فارس را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در محدوده جغرافیایی حداقل ۵۳ درجه و ۵۵ دقیقه و حداکثر ۵۴ درجه و ۵۴ دقیقه طول شرقی و حداقل ۲۷ درجه و ۵۷ دقیقه و حداکثر ۲۸ درجه و ۳۸ دقیقه عرض شمالی قرار گرفته است و از شمال به شهرستانهای داراب و فسا، از جنوب به شهرستان لارستان، از شرق به شهرستانهای داراب و لار و از غرب به شهرستانهای فسا، جهرم و لارستان محدود می‌شود. بر اساس آخرین تقسیمات کشوری (۱۳۹۰) این شهرستان دارای دو بخش (ایزدخواست و مرکزی)، ۳ نقطه شهری (حاجی آباد، شهرپیر و دیبران) و ۵ دهستان (ایزدخواست غربی، ایزدخواست شرقی، دیبران، خسویه و زیرآب) می‌باشد. همچنین این شهرستان دارای ۱۴۳ پارچه آبادی است که ۳۳ پارچه آبادی مسکونی و ۱۱۰ آبادی خالی از سکنه می‌باشد. فاصله مرکز شهرستان تا مرکز استان ۲۳۹ کیلومتر است.

موقعیت شهرستان زرین دشت در استان فارس

تصویر ماهواره ای شهرستان زرین دشت

- منابع آب

منابع آب زیرزمینی: هم اکنون منابع آب زیرزمینی شهرستان، با استفاده از ۱۳۰۴ حلقه چاه عمیق و نیمه عمیق، ۴ رشته قنات و ۴ دهانه چشمه تخلیه می شود.

- موقعیت پستی ها و بلندی ها

این شهرستان ارتفاعات قابل توجهی ندارد اما مهمترین دشت های این شهرستان عبارتند از: دشت حاجی آباد - دشت ایزدخواست

- رودخانه ها و دریاچه ها

رودخانه تنگ چرخی در دشت حاجی آباد جریان دارد که در نزدیکی روستای قلاتویه در جنوب شرق از شهرستان خارج می شود. این رودخانه در واقع امتداد رودخانه رودبال است. همچنین در ۱۵ کیلومتری غرب حاجی آباد، دریاچه فصلی به نام کفه میدان گل شهرپیر به مساحت ۴۵ کیلومتر مربع با ارتفاع ۱۱۵۰ متر از سطح دریا قرار دارد.

- وضعیت جمعیتی شهرستان زرین دشت

جمعیت شهرستان، بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۷۳۱۹۹ نفر که ۱,۵ درصد از جمعیت استان شامل (۳۷۱۱۰ نفر مرد و ۳۶۰۸۹ نفر زن) می شود. جمعیت شاغل شهرستان براساس سرشماری برابر ۱۸۲۳۳ نفر است که از این تعداد ۵۲۳۵ نفر معادل ۲۸,۷ درصد در بخش کشاورزی فعال هستند .

- هواشناسی و اقلیم

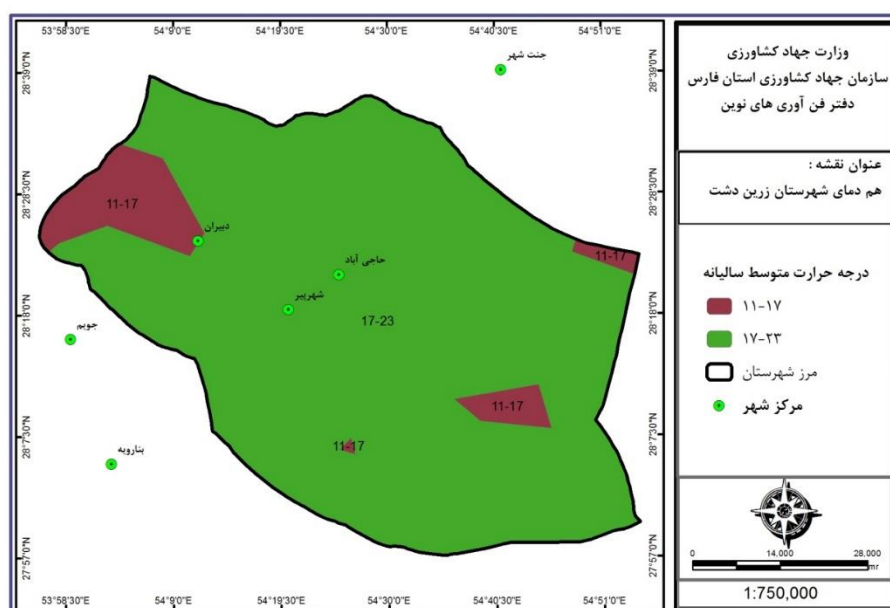
میزان بارندگی :

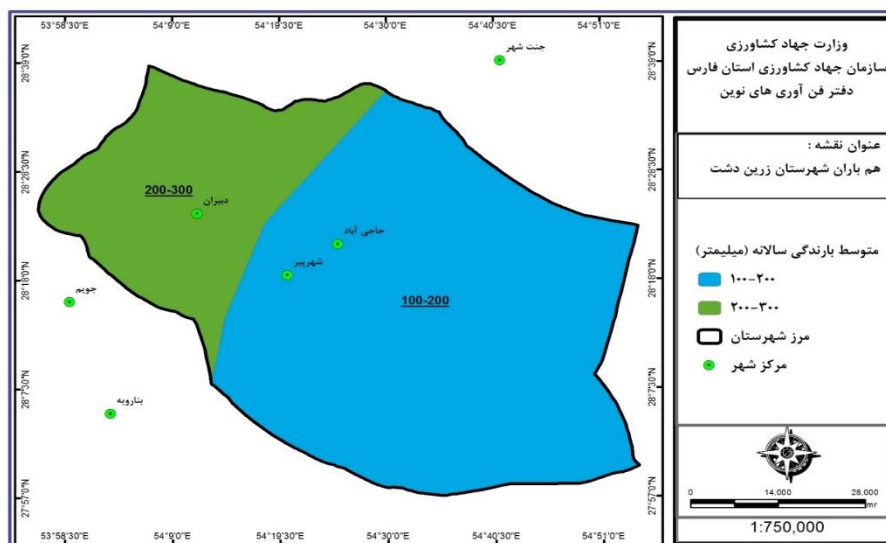
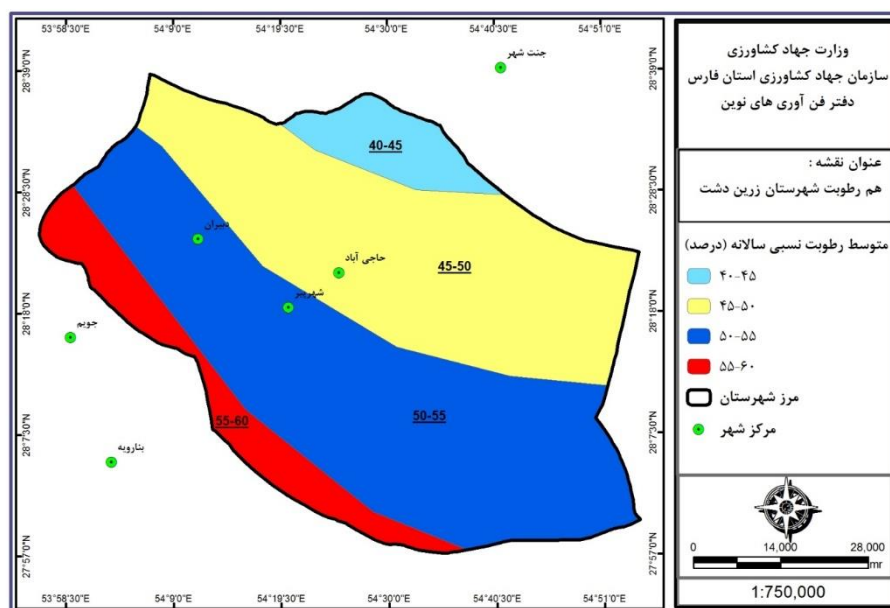
میزان بارندگی شهرستان زرین دشت در سال ۹۶ برابر با ۱۱۶,۶ میلی متر می باشد . حداکثر بارندگی ۷۵,۶ دردیماه گزارش شده است متوسط بارندگی ده ساله ۱۶۳,۶ میلی متر گزارش شده است .

دما:

میانگین حداقل دمای شهرستان ۳,۷ درجه سانتی گراد در بهمن ماه و میانگین حداکثر دما ۴۳,۵ درجه در تیرماه می باشد . همچنین حداکثر رطوبت ۸۸ درصد دردیماه و حداقل آن ۴ درصد در خرداد ماه می باشد

شهرستان زرین دشت از نظر اقلیمی با توجه به اقلیم نمای کوپن در گروه اقلیمی گرم و خشک قرار می گیرد .

آمار و عملکرد شهرستان زرین دشت

- بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی زرین دشت ۹۶

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد آبی	عملکرد دیم/کیلومتر هکتار
گندم	۵۱۹۳	۱۵۵	۵۳۴۸	۲۴۸۲۸	۷۸	۲۴۹۰۶	۴۷۸۱	۵۰۱
جو	۵۴۹	۲۸۹۵	۳۴۴۴	۲۰۴۰	۲۲۵۵	۴۲۹۵	۳۷۱۶	۷۷۹
ذرت دانه‌ای	۲۷	۰	۲۷	۲۱۹	۰	۲۱۹	۸۲۶۴	۰
غلات	۵۷۶۹	۳۰۴۹	۸۸۱۸	۲۷۰۸۸	۲۳۳۲	۲۹۴۲۰	۴۶۹۶	۷۶۵
پنبه	۴۱۶۹	۰	۴۱۶۹	۱۴۳۰۱	۰	۱۴۳۰۱	۳۴۳۰	۰
کنجد	۴	۰	۴	۴	۰	۴	۱۰۵۷	۰
محصولات صنعتی	۴۱۷۳	۰	۴۱۷۳	۱۴۳۰۵	۰	۱۴۳۰۵	۳۴۲۸	۰
سیب زمینی	۱	۰	۱	۲۶	۰	۲۶	۳۷۱۴۳	۰
پیاز	۱	۰	۱	۱۰	۰	۱۰	۲۰۶۰۰	۰
گوجه‌فرنگی	۱۲	۰	۱۲	۱۶۶	۰	۱۶۶	۱۳۳۴۷	۰
سایر سبزیجات	۱۲	۰	۱۲	۲۲۱	۰	۲۲۱	۱۸۰۹۰	۰
سبزیجات	۲۶	۰	۲۶	۴۲۳	۰	۴۲۳	۱۶۳۷۶	۰
خریزه	۴۲	۰	۴۲	۷۹۲	۰	۷۹۲	۱۸۹۸۳	۰
هندوانه	۴۴	۰	۴۴	۱۲۶۰	۰	۱۲۶۰	۲۸۹۷۲	۰
خیار	۸	۰	۸	۱۰۴	۰	۱۰۴	۱۳۷۱۱	۰
سایر محصولات جالیزی	۱	۰	۱	۹	۰	۹	۹۲۰۰	۰
محصولات جالیزی	۹۴	۰	۹۴	۲۱۶۵	۰	۲۱۶۵	۲۳۰۸۴	۰
یونجه	۲۷	۰	۲۷	۲۳۶	۰	۲۳۶	۸۷۳۰	۰
ذرت علوفه‌ای	۲	۰	۲	۲۰	۰	۲۰	۸۱۶۷	۰
نباتات علوفه‌ای	۲۹	۰	۲۹	۲۵۵	۰	۲۵۵	۸۶۸۴	۰
سایر محصولات	۵	۰	۵	۴	۰	۴	۶۶۰	۰
کل محصولات	۱۰۰۹۶	۳۰۴۹	۱۳۱۴۵	۴۴۲۳۹	۲۳۳۲	۴۶۵۷۱	۴۳۸۲	۷۶۵

- بخش باغبانی

سطح برداشت، تولید محصولات باغی شهرستان زرین دشت در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودر هکتار
میوه های دانه ریز	انگور	۳	۸,۲۱۶
	توت درختی	۰	۰
	توت فرنگی	۰	۰
	تمشک	۰	۰
	سایر میوه های دانه ریز	۰	۰
	جمع میوه های دانه ریز	۳	۸,۲۱۶
خشک های میوه	پسته	۵	۰
	جمع میوه های خشک	۵	۰
میوه های نیمه گرمسیری	خرما	۶۲۴	۳,۷۱۸
	گلاب (ت):	پرتقال	۵,۴۱۲
		نارنگی	۰
		لیموترش	۴,۰۰۰
		لیموشیرین	۱۰,۰۰۰
		گریپ فروت	۰
		نارنج	۰
		سایر مرکبات	۰
		جمع مرکبات	۶,۸۱۳
		انار	۰
	زیتون		۸۱۰
	سایر میوه های نیمه		۳۳,۳۵۳
	جمع میوه های نیمه		۱,۷۷۵
	گلستان (گل محمدی)		۰,۰۰
	جمع سایر محصولات		۰
	کل محصولات		۱,۷۸۸
		۲,۲۰۱	۱,۶۷۷

گلخانه

محصول	واحد	میزان
سبزی و صیفی و سبزیجات برگی	سطح /مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
گیاهان دارویی	سطح /مترمربع	۱۰۰۰
	تولید/تن	۰
توت فرنگی	سطح /مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
سایر محصولات	سطح /مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
گل و گیاهان زینتی	سطح /مترمربع	۰
	تولید/شاخه بریده(میلیون) یا گلدان	۰
تولید و سازگاری نهال	سطح /مترمربع	۰
	تولید/هزار اصله	۰
تولید نشاء	سطح /مترمربع	۰
	تولید/میلیون عدد	۰

ماخذ: مدیریت امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی فارس

– مکانیزاسیون

آمار ادوات موجود شهرستان زرین دشت در سال ۹۶

عنوان	تعداد (دستگاه)
تراکتور	۴۲۳
کمباین	۴۱
دروگر	۰
ضریب مکانیزاسیون / اسب بخاردرهکتار	۱,۰۶

آب و خاک

شاخصهای آب و خاک در سال ۹۶

شاخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار (هکتار)	۳۴۶
تجهیز و نوسازی اراضی (هکتار)	۱۰۷
احیاء و مرمت قنوات (رشته)	۲
عملیات انجام شده جاده بین مزارع (کیلومتر)	
کانالهای آبیاری و زهکشی (کیلومتر)	۰/۲

ماخذ: مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- امور دام و طیور

تعداد دام شهرستان زرین دشت در سال ۹۶

تعداد	نوع دام
۹۲۴۳۳	گوسفند و بره
۸۴۶۶۸	بز و بزغاله
۸۰۰	اصیل
۲۴۶۰	دورگ
۹۸۳	بومی
۴۲۴۳	جمع
۰	گاومیش
۳۶۵	شتر

میزان تولید محصولات عمده دامی شهرستان زرین دشت سال ۹۶

عنوان	واحد	میزان	درصد به استان
گوشت قرمز	تن	۱۲۴۵	۱,۹
گوشت مرغ	تن	۱۵۸۴	۱,۳
شیر خام	تن	۸۵۷۱	۱,۴
تخم مرغ	تن	۴۹۵	۱,۰
عسل	تن	۴,۷۷۵	۰,۱
کل	تن	۱۱۹۰۰	۱,۴

ماخذ: معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی فارس

- آبریان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان زرین دشت سال ۹۶

عنوان	واحد	تولید (تن)	درصد نسبت به استان
مزارع سردابی	تن	۰	۰
مزارع گرمابی	تن	۳.۵	۰.۳۹
مزارع منابع آبی	تن	۰	۰.۰۰
مزارع پرورش خاویاری	تن	۰	۰.۰۰
جمع	تن	۳,۵	۰.۰۴

- صنایع کشاورزی

جواز های تاسیس صادره صنایع کشاورزی شهرستان زرین دشت در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۱
ظرفیت	تن	۳۰۰
سرمایه	میلیون ریال	۱۷۰۰
اشتغال	نفر	۳

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی شهرستان زرین دشت در سال ۹۶

شاخص	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۰
ظرفیت	تن	۰
سرمایه ثابت	میلیون ریال	۰
اشتغال	نفر	۰

منابع طبیعی و آبخیزداری

مساحت مراتع و جنگل شهرستان زرین دشت در سال ۹۶

شاخص	میزان (هکتار)	درصد شهرستان به استان
مساحت مراتع	۳۵۳۰۷۰,۹	۴,۸
مساحت جنگل	۳۲۸,۵	۰,۰۱
مساحت بیابان	۸۳۴۰۰,۴۰	۱۱,۴

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس

- سازمان تعاون روستایی

تعداد	شرکت ها و اتحادیه ها
۴	شرکت های تعاونی روستایی
۱	شرکت های تعاونی روستایی زنان
۱	اتحادیه های تعاونی روستایی شهرستان
۱	شرکت های تعاونی کشاورزی

ماخذ: سازمان تعاون روستایی استان فارس

شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیایی شهرستان زرین دشت در سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
ازته	تن	۱۵۱۰
فسفات	تن	۳۴۸
پتاسه	تن	۴۴

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی استان فارس

فهرست مطالب

عنوان

.....	نگاهی کوتاه به شهرستان سپیدان
.....	-زبان و نژاد مردم سپیدان
.....	-مکان های دیدنی و تاریخی
.....	-طبیعت در شهرستان سپیدان
.....	-جاذبه های توریستی سپیدان:
.....	-منابع آب
.....	-منابع آب سطحی شهرستان سپیدان
.....	-پستی ها و بلندی ها
.....	-رودخانه ها و دریاچه ها
.....	- وضعیت جمعیتی شهرستان سپیدان
.....	- هواشناسی و اقلیم
.....	۹-۱- میزان بارندگی
.....	۹-۲- دما
.....	آمار و عملکرد شهرستان سپیدان
.....	۱- بخش زراعت
.....	۲- بخش باغبانی
.....	۳- گلخانه
.....	۴- مکانیزاسیون
.....	۵- آب و خاک
.....	۶- امور دام
.....	۷- آبزیان

-۸- صنایع کشاورزی
-۹- منابع طبیعی و آبخیزداری
-۱۰- سازمان تعاون روستایی
-۱۱- شرکت خدمات حمایتی

بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و با. بکارگیری علوم و روشهای نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور را دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌برداری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده. بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت‌های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه، تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر تلاش دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به همت همه جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

محمدی قاسمی

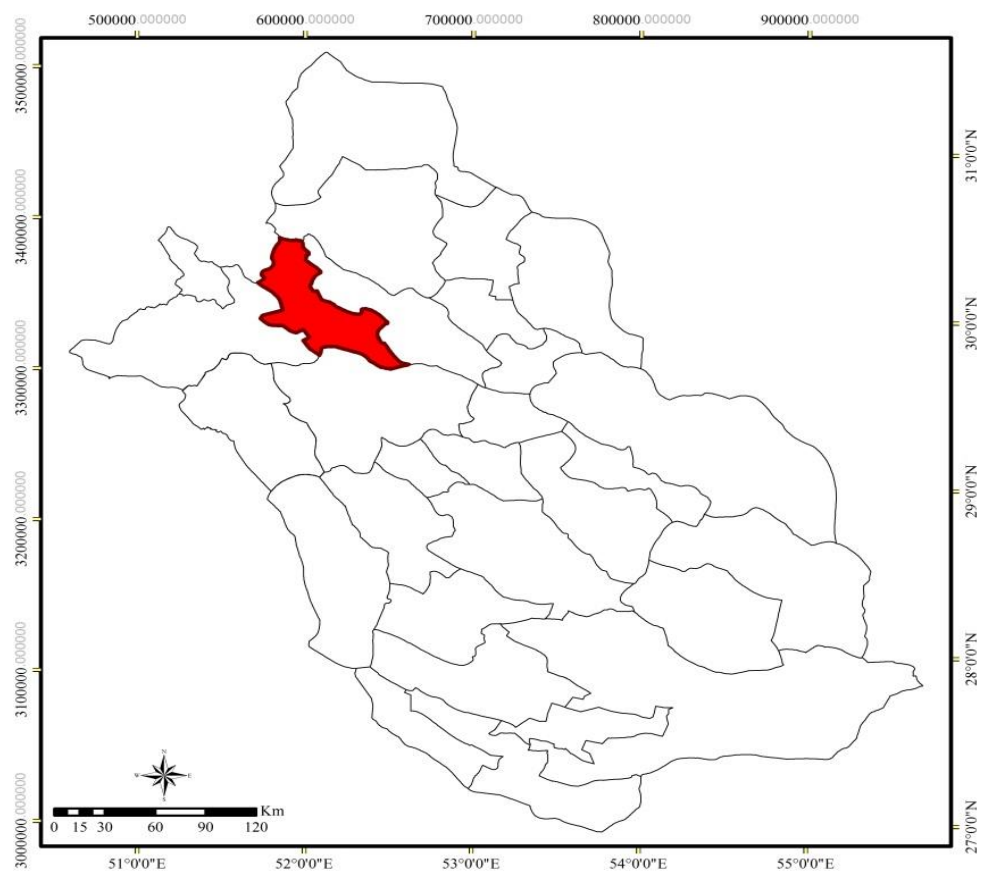
رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

نگاهی به شهرستان سپیدان

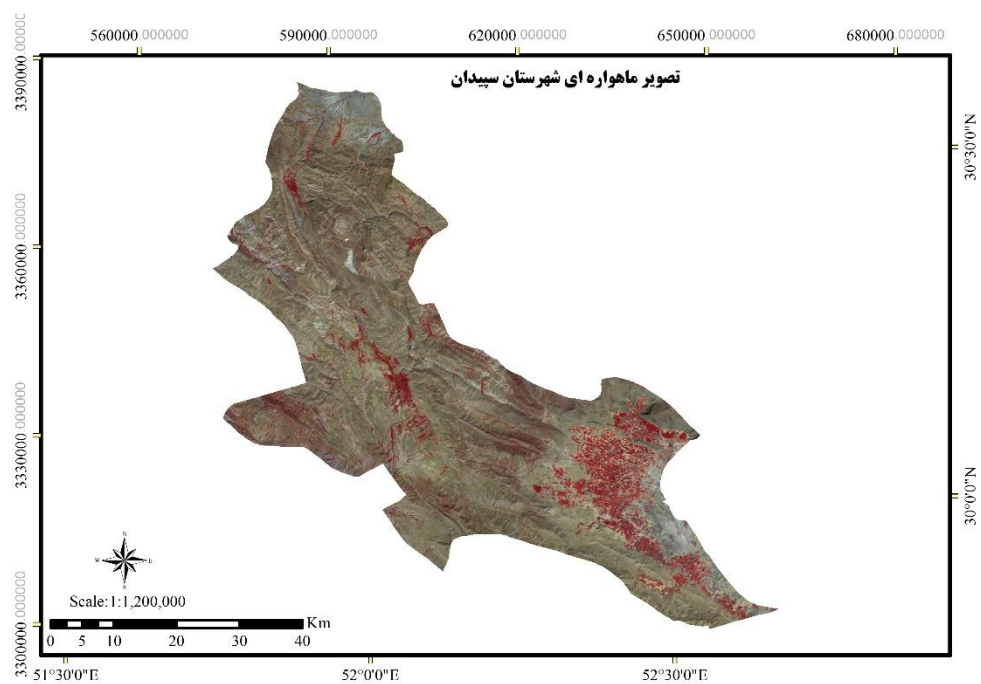
شهرستان سپیدان به مرکزیت شهر اردکان در غرب استان فارس واقع شده است. سپیدان از شمال به شهرستانهای اقلید، مرودشت و استان کهگیلویه و بویراحمد، از جنوب به شهرستان شیراز، از شرق به شهرستان مرودشت و از غرب به شهرستان ممسنی محدود می شود. عده ای از طوایف قشقایی، طوایف کشکولی بزرگ و کشکولی کوچک نیز در این منطقه زندگی میکنند. گلیم بافی و جاجیم بافی مهم ترین صنایع دستی شهرستان سپیدان را تشکیل می دهد. این صنایع در شهرها و روستاهای مختلف شهرستان سپیدان و توسط زنان و دختران تهیه و تولید می شوند. شهرستان سپیدان در غرب استان فارس واقع شده است. این شهرستان به مرکزیت شهر اردکان با وسعت ۲۸۳۹ کیلومتر مربع بالغ بر ۲٫۳ درصد کل مساحت خاکی استان فارس را به خود اختصاص داده است و در محدوده جغرافیایی حداقل ۵۱ درجه و ۴۵ دقیقه و حداکثر ۵۲ درجه و ۴۰ دقیقه طول شرقی و حداقل ۲۹ درجه و ۴۸ دقیقه و حداکثر ۳۰ درجه و ۳۶ دقیقه عرض شمالی قرار گرفته است. براساس آخرین تقسیمات کشوری (۱۳۹۰) این شهرستان دارای سه بخش بیضاء، مرکزی و همایجان و ۳ نقطه شهری (بیضاء، اردکان و هماشهر) و ۸ دهستان (باناش، بیضاء، کوشک هزار، خفری، کمر، سرناباد، شش پیر و همایجان) می باشد. همچنین این شهرستان دارای ۳۲۴ پارچه آبادی است که ۲۲۸ پارچه آبادی مسکونی و ۹۶ آبادی خالی از سکنه می باشد. فاصله مرکز شهرستان تا مرکز استان ۷۴ کیلومتر است.

زبان و نژاد مردم سپیدان

زبان مردم سپیدان، فارسی است و برخی از مردم شهرستان سپیدان، با گویش لری صحبت می کنند که مانند گویش لری شهرستان ممسنی می باشد. نژاد مردم سپیدان، ایرانی و یا آریایی است.

موقعیت شهرستان سپیدان در استان فارس

تصویر ماهواره ای شهرستان سپیدان

مکان های دیدنی و تاریخی

جاذبه های طبیعی مهم ترین مکان های دیدنی شهرستان سپیدان را تشکیل می دهند. ترکیب درختان جنگلی با توپوگرافی ناحیه کوهستانی و رودخانه ای، در دره ها و تنگ های عمیق و خرم، گردشگاه های زیبایی را به وجود آورده اند که محل آسایش مردم محلی و مسافران این خطه است. دشت های سرسبز مملو از گل های رنگارنگ و چشمه های متعدد به همراه آبشارهای بزرگ و کوچکی چون آبشار مارگون با زیبایی های خاص پیرامون خود، جلوه های اعجاب انگیزی از طبیعت شهرستان سپیدان را به نمایش گذاشته و این منطقه را در زمره مناطق دیدنی استان فارس قرار داده است.

طبیعت در شهرستان سپیدان

رودخانه اردکان سپیدان، یک رود فصلی است که از کوه های سه چاه و گر در شمال شرقی اردکان سرچشمه گرفته و از غرب اردکان می گذرد و پس از آبیاری نمودن زمین های اطراف به رودخانه شش پیر می پیوندد.

- رودخانه شش پیر سپیدان: این رودخانه مهم، از کوه های جنوب شرقی شهرستان سپیدان سرچشمه می گیرد و پس از پیوستن به رود کوچک برغان به سمت جنوب جریان می یابد و در محلی به نام رودبال، وارد دهستان دشمن زیاری می شود. رودخانه شش پیر پس از آبیاری اراضی کشاورزی دهستان دشمن زیاری در ۱۸ کیلومتری خاور فهلیان به رود شیرین می پیوندد و وارد شهرستان رستم می شود.

- رودخانه توکل آباد سپیدان: یک رود دائمی به طول ۳۵ کیلومتر و مسیر کلی شمال غربی است. سرچشمه آن کوه قلات در ۵۸ کیلومتری جنوب شرقی اردکان می باشد این رود به رودشش پیر می ریزد.

- رودخانه تیز آب سپیدان: تیز آب یک رود دائمی به طول ۲۵ کیلومتر است که مسیر کلی آن جنوب شرقی بوده و از کوه هشار در ۵۳ کیلومتری شمال غربی اردکان سرچشمه می گیرد. این رودخانه از منطقه مورسیب عبور می کند و در سر راه با رود شور کاکان

مخلوط می شود.

-رودخانه جوب خله سپیدان:جوب خله یک رود دایمی به طول ۳۰ کیلومتر است که مسیر کلی آن جنوب خاوری است و سرچشمه آن کوه چال کلاغ واقع در منطقه جدول نو در ۵۳ کیلومتری شمال غربی اردکان است. این رود پس از طی مسیر کوهستانی و پریچ و خم، از شهرستان سپیدان خارج می شود.

چشمه های بسیار زیادی در این شهرستان وجود دارد که عمده ترین آنها چشمه های یخچالی، جورک، چله گاه بزرگ چله گاه کوچک و انجیرک می باشند.

- رودخانه مارگون سپیدان:این رودخانه که از کوه های رنج سپیدان سرچشمه می گیرد. از شاخه های رودخانه کر است. رود مارگون پس از پیوستن به چند شاخه دیگر در خارج از شهرستان سپیدان، رودخانه کر را تشکیل می دهد. آبشار این رودخانه یکی از معروف ترین آبشارهای ایران و جهان است.

-جاذبه های توریستی سپیدان

سپیدان دارای جاذبه های تفریحی زیادی می باشد. تنگ طویل گمبیل- آبشار مارگون - چشمه برغان و چشمه شش پیر(آب معدنی) برم ششپیر - تنگ دلخان - تنگ مروارید - سراب کهکران - آبشار چیکون و مرزبان - تنگ براق - تنگ بگدیان - چله گاه کوچک و بزرگ - سر مور(مهر) کمهر - تنگ تیزاب باغ ریه بال - دشت مهر - قله برم فیروز - کوه رنج - وزگ مراد - بن رود - چشمه یوزیجان - چشمه خانی و رگ - چشمه گل - خوش مکان و چشمه سپید و گودریز و مکانهای تفریحی در بیضاء چشمه های هفت خان ، ملیان ، حسین آباد و تنگ غوره دان و دهها چشمه و آبشار دیگر در این شهرستان موجود می باشد.

-گردشگاه چله گاه سپیدان:این گردشگاه در ۱۰کیلومتری شهرستان سپیدان واقع شده و هم اکنون شهرداری سپیدان به طور موقت طرح کمپینگ آن را به اجرا درآورده است. این گردشگاه در فصلهای بهار و تابستان پذیرای انبوهی از مردم است. روستای

چله گاه که از توابع شهرستان سپیدان است، بر سر راه مارگون واقع شده و تا سپیدان ۲۵ کیلومتر فاصله دارد. این منطقه در فصل زمستان مکان مناسبی برای علاقه‌مندان به ورزش‌های کوهستانی است.

-گردشگاه و پیست اسکی سپیدان: تنها پیستهای اسکی جنوب ایران در فاصله ۵ و ۲۰ کیلومتری شهر اردکان در حاشیه جاده آسفalte اردکان - کمهر واقع شده اند. ریزش زیاد برف در زمستان که گاه ارتفاع آن به ۳ متر می رسد موجب ساخته شدن دو پیست اسکی به نام های پولادکف و تربیت بدنی شده است که امکاناتی از قبیل بالابر و وسایل لازم و دیگر امکانات مراجعین در این مناطق فراهم شده است. این پیستها که در شهرستان سپیدان واقع شده یکی از ارزشمندترین نقاط مناسب ورزش های کوهستانی است.

-گردشگاه تنگ تیزآب: تنگ تیزآب در فاصله ۲۰ کیلومتری شمال غربی سپیدان واقع شده و گذرگاه یکی از شعبه های رودخانه بشار است که از کوههای سپیدان و یاسوج سرچشمه می گیرد. این رودخانه دایمی آبی شیرین دارد و مورد استفاده شرب و کشاورزی است. گونه های مختلف ماهیان بومی نیز در آن دیده می شوند. تنگ تیزآب از پوشش جنگلی مناسب برخوردار است و درختان آن را بیشتر، بنه، بادام، بلوط و بید تشکیل می دهند. تنوع گونه های درختی و عبور یک رودخانه دایمی از جمله ویژگی های این منطقه اند. تنگ تیزآب تابستانهای خنک و خوش آب و هوا و زمستانهای سرد دارد. این منطقه در فصل تابستان مورد استفاده بسیاری از بازدیدکنندگان که از راههای دور و نزدیک به این منطقه مسافرت می کنند قرار می گیرد. طبیعت کوهپایه ای توأم با پوشش جنگلی ورودخانه دایمی، منظرهای زیبا را در دل تنگ تیزاب به وجود آورده و جاذبه های این گردشگاه را فزونی بخشیده است. مدخل تنگ تیزآب در مجاورت جاده آسفalte سپیدان- یاسوج قرار دارد. فاصله شیراز تا این محل در حدود ۹۰ کیلومتر است. راه کوهستانی ممسنی -سپیدان از کنار این تنگه عبور می کند. هم اکنون در فصلهای مساعد به ویژه در بهار، در مدخل ورودی این تنگ چادرهایی برای اقامت بازدید کنندگان نصب شده است

که مورد استفاده قرار می گیرد.

-تنگ غوره دان سپیدان: در فاصله ۲۰ کیلومتری شهر بیضاء چشمه ای پر آب و درختان زیاد تفرجگاهی سرسبز به نام تنگ غوره دان را تشکیل داده است. در این منطقه امکانات اولیه برای گردشگران فراهم آمده است.

-تنگ بغدیان سپیدان: در فاصله ۳۰ کیلومتری شهر اردکان بعد از روستای ریگون تفرجگاهی سرسبز با چشمه ای زلال است. دسترسی به این تنگ با خودرو ممکن نیست و ۵ کیلومتر از جاده منتهی به آن را پیاده باید طی کرد .

تپه های تل بیضا و تپه شاه قلعه قطب الدین از مهم ترین آثار باستانی شهرستان سپیدان است. بر اساس حفاری های به عمل آمده از این تپه ها، آثاری مانند صفحه مرمری منقوش، کاشی و اشیایی مانند میز سنگی نقش دار به دست آمده که نمایان گر این مطلب است که در این منطقه یک شهر یا یک جامعه مهم و پیشرفته وجود داشته است.

-پستی ها و بلندی ها

این شهرستان ، ناحیه ای کوهستانی و پوشیده از جنگل با ارتفاع ۲۲۲۵ متر از سطح دریاست که مهمترین آنها عبارتند از :

کوه رنج : با ارتفاع ۳۷۱۸ متر در شمال اردکان واقع شده و در بیشتر ایام سال ، پوشیده از برف است .

تنگ سرخ : در ۲۰ کیلومتری شمال غربی اردکان با ارتفاع ۲۷۲۰ متر قرار گرفته است .

کوه شش پیر: در ۱۵ کیلومتری جنوب شرقی اردکان ، در دهستان همایجان با ارتفاع ۲۸۵۰ متر قرار گرفته و رودخانه شول از آن سرچشمه می گیرد.

کوه کوشک هزار: با ارتفاع ۲۲۵۰ متر در جنوب روستای کوشک هزار قرار گرفته است .

کوه میان : این کوه با ارتفاع ۲۳۶۴ متر ، دو شهرستان شیراز و سپیدان را از هم جدا می سازد و دهستان بیضا در دامنه شرقی آن قرار گرفته است .

مهمترین دشتهای شهرستان عبارتند از دشت بیضا- دشت دشمن زیاری و دشت همایجان .

- وضعیت جمعیتی شهرستان سپیدان

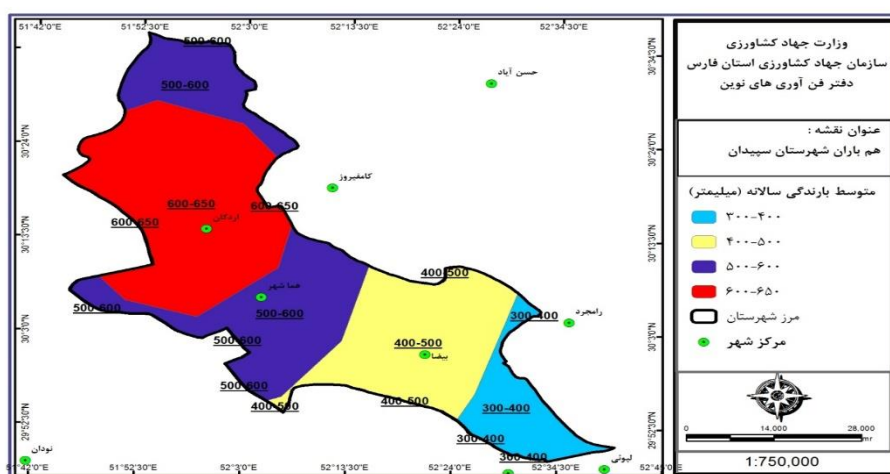
جمعیت شهرستان، بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۹۱۰۴۹ نفر که ۲ درصد از جمعیت استان را شامل می شود و شامل (۶۲۷۳ نفر مرد و ۴۴۷۷۶ نفر زن) می باشد. جمعیت شاغل شهرستان ۲۵۸۳۶ نفر می باشد که از این تعداد ۱۲۴۶۰ نفر یا ۴۸,۲ شاغل در بخش کشاورزی می باشد.

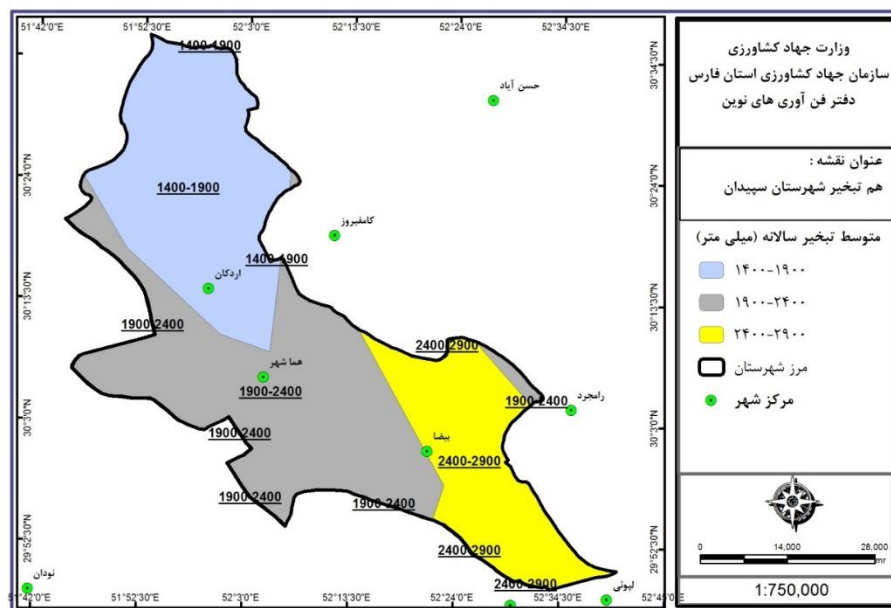
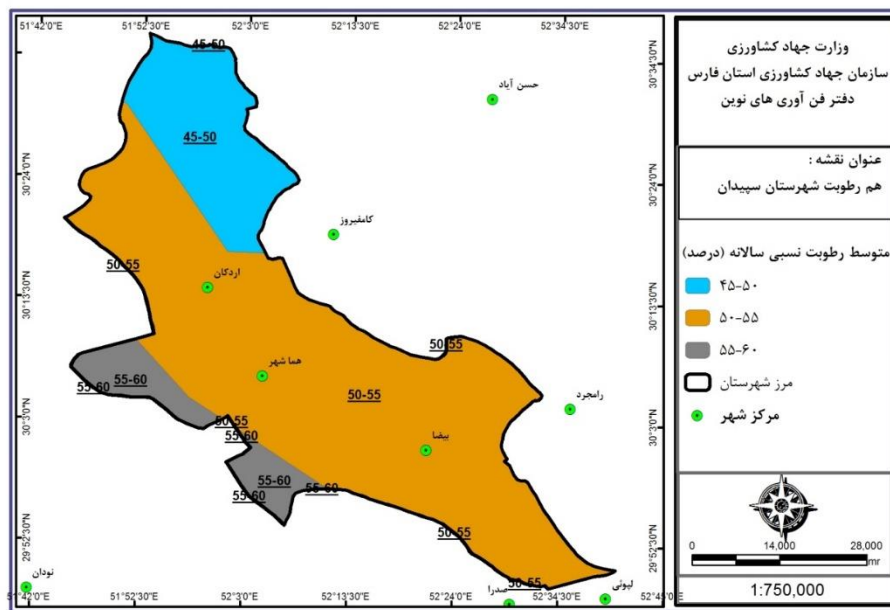
- هواشناسی و اقلیم

- میزان بارندگی

میزان بارندگی شهرستان سپیدان در سال ۹۶ برابر با ۳۳۲,۳ میلی متر می باشد. حداکثر بارندگی ۲۱۵,۷ در دیمه گزارش شده است متوسط بارندگی ده ساله ۶۲۸ میلی متر گزارش شده است.
دما:

میانگین حداقل دمای شهرستان ۰,۲- درجه سانتی گراد در دیمه و میانگین حداکثر دما ۳۲,۴ درجه در تیرماه می باشد. همچنین حداکثر رطوبت ۶۵ درصد در دیمه و حداقل آن ۱۱ درصد در خرداد ماه می باشد
شهرستان سپیدان از نظر اقلیمی با توجه به اقلیم نمای کوپن در گروه اقلیمی معتدل مرطوب قرار می گیرد.

آمار و عملکرد شهرستان سیدان

- بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی سیدان ۹۶

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد آبی	عملکرد دیم/کیلومتر هکتار
گندم	۱۰۹۳۶	۹۹۰۰	۲۰۸۳۷	۶۰۴۴۳	۱۳۳۵۰	۷۳۷۹۳	۵۵۲۷	۱۳۴۸
جو	۴۶۹۴	۵۱۲۵	۹۸۱۹	۲۲۷۰۹	۹۱۷۹	۳۱۸۸۸	۴۸۳۸	۱۷۹۱
برنج	۲۹۴۳	۰	۲۹۴۳	۱۴۲۷۲	۰	۱۴۲۷۲	۴۸۴۹	۰
ذرت دانه‌ای	۳۳۹	۰	۳۳۹	۲۸۳۹	۰	۲۸۳۹	۸۳۸۵	۰
غلات	۱۸۹۱۲	۱۵۰۲۶	۳۳۹۳۸	۱۰۰۲۶۳	۲۲۵۲۸	۱۲۲۷۹۱	۵۳۰۲	۱۴۹۹
نخود	۴۰	۱۳۱۲	۱۳۵۲	۷۹	۱۲۱۴	۱۲۹۳	۱۹۶۰	۹۲۵
لوبیا	۷۳۸	۰	۷۳۸	۱۷۲۴	۰	۱۷۲۴	۲۳۳۶	۰
عدس	۳۴	۱۰۱۴	۱۰۴۸	۴۳	۷۰۶	۷۴۹	۱۲۴۴	۶۹۶
حبوبات	۸۱۳	۲۳۲۶	۳۱۳۸	۱۸۴۵	۱۹۲۰	۳۷۶۵	۲۲۷۱	۸۲۶
چغندر قند	۵۹۹	۰	۵۹۹	۲۵۲۰۵	۰	۲۵۲۰۵	۴۲۰۸۵	۰
کنجد	۷	۰	۷	۱۷	۰	۱۷	۲۳۶۶	۰
کلزا	۴۷۷	۰	۴۷۷	۱۱۸۷	۰	۱۱۸۷	۲۴۸۹	۰
محصولات صنعتی	۱۰۸۳	۰	۱۰۸۳	۲۶۴۰۸	۰	۲۶۴۰۸	۲۴۳۹۱	۰
سیب زمینی	۷	۰	۷	۲۷۵	۰	۲۷۵	۴۱۰۷۵	۰
پیاز	۹۰۷	۰	۹۰۷	۴۷۱۷۷	۰	۴۷۱۷۷	۵۱۹۹۱	۰
گوجه‌فرنگی	۱۶۶۴	۰	۱۶۶۴	۹۵۱۱۴	۰	۹۵۱۱۴	۵۷۱۷۰	۰
سایر سبزیجات	۱۸۹	۰	۱۸۹	۶۲۰۲	۰	۶۲۰۲	۳۲۷۸۱	۰
سبزیجات	۲۷۶۷	۰	۲۷۶۷	۱۴۸۷۶۸	۰	۱۴۸۷۶۸	۵۳۷۶۵	۰
خریزه	۱۲	۰	۱۲	۴۳۹	۰	۴۳۹	۳۸۱۷۴	۰
هندوانه	۱۳	۰	۱۳	۱۰۳۱	۰	۱۰۳۱	۷۸۷۲۵	۰
خیار	۲۵	۰	۲۵	۵۷۱	۰	۵۷۱	۲۲۹۱۲	۰
سایر محصولات جالیزی	۱	۰	۱	۹	۰	۹	۱۷۰۰۰	۰
محصولات جالیزی	۵۰	۰	۵۰	۲۰۴۹	۰	۲۰۴۹	۴۰۹۸۶	۰
یونجه	۱۱۶۳	۰	۱۱۶۳	۱۳۴۰۴	۰	۱۳۴۰۴	۱۱۵۲۳	۰
ذرت علوفه‌ای	۱۴۵۵	۰	۱۴۵۵	۸۰۰۰۰	۰	۸۰۰۰۰	۵۴۹۷۵	۰
نباتات علوفه‌ای	۲۶۱۸	۰	۲۶۱۸	۹۳۴۰۴	۰	۹۳۴۰۴	۳۵۶۷۲	۰
کل محصولات	۲۶۲۴۳	۱۷۳۵۱	۴۳۵۹۴	۳۷۲۷۳۷	۲۴۴۴۸	۳۹۷۱۸۵	۱۴۲۰۴	۱۴۰۹

- بخش باغبانی

سطح برداشت، تولید محصولات باغی شهرستان سپیدان در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودرهکتار
میوه های دانه دار	سیب	۷,۴۷۴	۱۵,۸۴۰
	گلابی	۲۶	۱۵,۱۰۰
	به	۶۹۶	۱۸,۶۱۴
	سایر میوه های دانه دار	۲	۲,۰۰۰
	جمع میوه های دانه دار	۸,۱۹۸	۱۶,۰۷۱
میوه های هسته دار	آلبالو	۲	۰
	گیلاس	۰	۰
	گوجه	۲	۳,۴۲۹
	آلو	۱۷۹	۱۰,۵۰۷
	هلو	۱,۰۷۲	۱۱,۸۹۰
	شفتالو	۰	۰
	زردآلوفیسی	۱۷۲	۷,۸۶۵
	شلیل	۰	۰
	آلوقطره طلا	۲	۷,۰۵۰
	سایر میوه های هسته دار	۱۵	۰
	جمع میوه های هسته دار	۱,۴۴۴	۱۱,۰۵۰
های دانه پیوه	انگور	۵,۸۳۶	۲۰,۷۷۰
	جمع میوه های دانه ریز	۵,۸۳۶	۲۰,۷۷۰
میوه های خشک	پسته	۹	۱
	بادام	۹۷۶	۲,۵۸۷
	گردو	۱,۳۳۴	۱,۹۱۴
	جمع میوه های خشک	۲,۳۱۹	۱,۹۴۴
	انار	۲۶۷	۷,۶۴۹
	انجیر	۱۳	۶,۲۵۰
	خرمالو	۴	۳۱,۷۵۰
	زیتون	۵۸۴	۳,۷۸۵
	سایر میوه های نیمه گرمسیری	۰	۰
	جمع میوه های نیمه گرمسیری	۸۶۸	۵,۱۶۴
محصولات گلخانه ای	خیار	۱۴,۰۰	۱۵۴,۰۷۱,۴۳
	گوجه فرنگی	۱,۰۰	۲۹۰,۰۰۰,۰۰
	جمع سبزی و صیفی	۱۵,۰۰	۱۶۳,۱۳۳,۳۳
	توت فرنگی	۱,۱۰	۶۳,۶۳۶,۳۶
	گیاهان دارویی	۱,۰۰	۸۸,۰۰۰,۰۰
	سایر	۱۹,۰۰	۱,۳۶۸,۴۲
	جمع سایر محصولات	۲۱,۱۰	۸,۷۲۰,۳۸
	جمع محصولات گلخانه ای	۳۶,۱۰	۷۲,۸۸۰,۸۹
	زعفران	۴۷,۰۰	۴,۸۹
	گلستان (گل محمدی)	۲۵,۰۰	۰,۰۰
	باغات مخلوط	۱,۰۰	۰,۰۰
	گیاهان دارویی	۱۷۲,۵۰	۱۴۲,۸۶
	قارچ دکمه ای	۶,۰۰	۱۹۸,۸۳۳,۳۳
	جمع سایر محصولات باغبانی	۲۵۲	۱۹,۵۷۸
	کل محصولات	۱۸,۹۵۳	۱۳,۹۹۲

– گلخانه

محصول	واحد	میزان
سبزی و صیفی و سبزیجات برگی	سطح /مترمربع	۱۶۹۰۰۰
	تولید/تن	۲۵۵۰
گیاهان دارویی	سطح /مترمربع	۳۰۰۰
	تولید/تن	۷
توت فرنگی	سطح /مترمربع	۱۰۰۸۰۰
	تولید/تن	۷۰
سایر محصولات	سطح /مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
گل و گیاهان زینتی	سطح /مترمربع	۱۹۰۶۰۰
	تولید/شاخه بریده (میلیون) یا گلدان	۲۰,۵
تولید و سازگاری نهال	سطح /مترمربع	۳۰۰۰
	تولید/هزار اصله	۲۵۰
تولید نشاء	سطح /مترمربع	۰
	تولید /میلیون عدد	۰

ماخذ: مدیریت امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی فارس

– مکانیزاسیون

آمار ادوات موجود شهرستان سپیدان در سال ۹۶

عنوان	تعداد (دستگاه)
تراکتور	۲۰۰۱
کمباین	۴۱
دروگر	۳۹
ضریب مکانیزاسیون / اسب بخار در هکتار	۱,۰۴

ماخذ: اداره امور فناوری مکانیزه کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

آب و خاک

شاخصهای آب و خاک در سال ۹۶

شاخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار (هکتار)	۶۱۹
تجهیز و نوسازی اراضی (هکتار)	۵۵
احیاء و مرمت قنوات (رشته)	۱۶
عملیات انجام شده جاده بین مزارع (کیلومتر)	
کانالهای آبیاری و زهکشی (کیلومتر)	۱۰/۸

- امور دام و طیور

تعداد دام شهرستان سپیدان در سال ۹۶

نوع دام	تعداد
گوسفند و بره	۱۲۱۵۹۸
بز و بزغاله	۴۴۰۶۸
گاو و گوساله	اصیل
	دورگ
	بومی
	جمع
گاومیش	۰
شتر	۰

میزان تولید محصولات عمده دامی شهرستان سپیدان سال ۹۶

عنوان	واحد	میزان	درصد به استان
گوشت قرمز	تن	۲۴۵۰	۳,۸
گوشت مرغ	تن	۲۴۸۳	۲,۰
شیر خام	تن	۸۳۵۰	۱,۴
تخم مرغ	تن	۱۲۸۷	۲,۵
عسل	تن	۱۰۵,۸۹۵	۱,۷
کل	تن	۱۴۶۷۶	۱,۷

ماخذ: معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی فارس

- آبیان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان سپیدان سال ۹۶

عنوان	واحد	تولید (تن)	درصد نسبت به استان
مزارع سردابی	تن	2919	34
مزارع گرمابی	تن	0	0
مزارع منابع آبی	تن	1	0
مزارع پرورش خاویاری	تن	5.8	14
جمع	تن	۲۹۲۵,۸	29

ماخذ: مدیریت امور آبیان سازمان جهاد کشاورزی فارس

- صنایع کشاورزی

جواز های تاسیسی صادره صنایع کشاورزی شهرستان سپیدان در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۱۱
ظرفیت	تن	۴۹۷۰
سرمایه	میلیون ریال	۲۸۳۰۰۰
اشتغال	نفر	۱۱۲

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی در شهرستان سپیدان در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۳
ظرفیت	تن	۱۳۷۸۰
سرمایه	میلیون ریال	۱۶۳۰۰۰
اشتغال	نفر	۱۸

ماخذ: مدیریت صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- منابع طبیعی و آبخیزداری

مساحت مراتع و جنگل شهرستان سپیدان در سال ۹۶

شاخص	میزان (هکتار)	درصد شهرستان به استان
مساحت مراتع	۱۳۶۲۴۶	۱,۹
مساحت جنگل	۷۴۲۲۱,۹	۳,۳

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس

- سازمان تعاون روستایی

تعداد	شرکت ها و اتحادیه ها
۸	شرکت های تعاونی روستایی
۱	شرکت های تعاونی روستایی زنان
۱	اتحادیه های تعاونی روستایی شهرستان
۴	شرکت های تعاونی کشاورزی

ماخذ: سازمان تعاون روستایی استان فارس

- شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیایی شهرستان سپیدان در سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
از ته	تن	۵۲۲۵
فسفات	تن	۶۵۳
پتاسه	تن	۵۹۹

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی استان فارس

فهرست مطالب

عنوان

.....	آمار و عملکرد شهرستان
.....	- بخش زراعت
.....	- بخش باغبانی
.....	- گلخانه
.....	- مکانیزاسیون
.....	- آب و خاک
.....	- آبیان
.....	- صنایع کشاورزی
.....	- شرکت خدمات حمایتی

بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و بکارگیری علوم و روشهای نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور را دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌برداری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده، بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت‌های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان، بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه، تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر تلاش دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به همت همه جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

نگاهی به شهرستان سرچهان

بر اساس آخرین تقسیمات کشوری دارای یک بخش سرچهان است و دارای ۳ دهستان (سرچهان،
توجردی و باغ صفا) می باشد

آمار و عملکرد شهرستان سرجهان

- بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی سرجهان در سال ۹۶

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد آبی	عملکرد دیم/کیلومتر هکتار
گندم	۲۹۰۴	۰	۲۹۰۴	۱۳۴۱۵	۰	۱۳۴۱۵	۴۶۲۰	۰
جو	۱۱۴	۰	۱۱۴	۴۰۱	۰	۴۰۱	۳۵۲۷	۰
غلات	۳۰۱۸	۰	۳۰۱۸	۱۳۸۱۶	۰	۱۳۸۱۶	۴۵۷۹	۰
نخود	۱	۰	۱	۱	۰	۱	۱۳۰۰	۰
لوبیا	۲۹	۰	۲۹	۳۸	۰	۳۸	۱۳۲۱	۰
عدس	۲	۰	۲	۳	۰	۳	۱۷۲۲	۰
حبوبات	۳۲	۰	۳۲	۴۳	۰	۴۳	۱۳۴۳	۰
سیب زمینی	۱۵	۰	۱۵	۵۲۵	۰	۵۲۵	۳۵۷۲۸	۰
گوجه فرنگی	۵۴	۰	۵۴	۹۷۹	۰	۹۷۹	۱۸۲۵۶	۰
سبزیجات	۶۸	۰	۶۸	۱۵۰۴	۰	۱۵۰۴	۲۲۰۱۶	۰
هندوانه	۸۴	۰	۸۴	۴۱۳۲	۰	۴۱۳۲	۴۹۳۷۰	۰
خیار	۴۲	۰	۴۲	۶۶۵	۰	۶۶۵	۱۵۷۵۸	۰
محصولات جالبیزی	۱۲۶	۰	۱۲۶	۴۷۹۷	۰	۴۷۹۷	۳۸۱۰۴	۰
یونجه	۳۱	۰	۳۱	۲۸۵	۰	۲۸۵	۹۰۶۷	۰
ذرت علوفه‌ای	۱۴۸	۰	۱۴۸	۸۴۹۷	۰	۸۴۹۷	۵۷۲۵۷	۰
نباتات علوفه‌ای	۱۸۰	۰	۱۸۰	۸۷۸۲	۰	۸۷۸۲	۴۸۸۴۲	۰
کل محصولات	۳۴۲۳	۰	۳۴۲۳	۲۸۹۴۲	۰	۲۸۹۴۲	۸۴۵۴	۰

بخش باغبانی

آمار محصولات باغی شهرستان سرچهان در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودر هکتار
محصولات گلخانه ای	سبزی و صیفی	خیار	۰,۲۰
		گوجه فرنگی	۲۶,۰۰
		انواع فلفل	۰
		بادمجان	۰
		سایر سبزیجات	۰
		جمع سبزی و صیفی	۱۳۰,۰۰۰
	سایر محصولات	توت فرنگی	۰
		گیاهان دارویی	۰
		سایر	۰
		جمع سایر محصولات	۰
	جمع محصولات گلخانه ای		۱۳۰,۰۰۰
سایر محصولات باغبانی	توت (توتستان) نوغان		۰
	ازگیل ژاپنی		۰
	زعفران		۰
	گلستان (گل محمدی)		۰
	غیرمثمر (درخت و درختچه ها)		۰
	باغات مخلوط		۰
	سایر محصولات مثمر		۰
	گیاهان دارویی		۰
	قارچ دکمه ای		۰
	قارچ صدفی		۰
	جمع سایر محصولات باغبانی		۰
	کل محصولات		۱۳۰,۰۰۰

محصول	واحد	میزان
سبزی و صیفی و سبزیجات برگی	سطح/مترمربع	۲۰۰۰
	تولید/تن	۰
گیاهان دارویی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
توت فرنگی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
سایر محصولات	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
گل و گیاهان زینتی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/شاخه بریده (میلیون) یا گلدان	۰
تولید و سازگاری نهال	سطح/مترمربع	۰
	تولید/هزار اصله	۰
تولید نشاء	سطح/مترمربع	۰
	تولید/میلیون عدد	۰

ماخذ: مدیریت امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی فارس

– مکانیزاسیون

آمار ادوات موجود سرچهان در سال ۹۶

عنوان	تعداد (دستگاه)
تراکتور	۴۷۱
کمباین	۰
دروگر	۰
ضریب مکانیزاسیون / اسب بخار در هکتار	۰,۹

– آب و خاک

شخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار(هکتار)	۹۹
تجهیز ونوسازی اراضی (هکتار)	۶۴
احیاء و مرمت قنوات(رشته)	۱۰
عملیات انجام شده جاده بین مزارع(کیلومتر)	
کانالهای آبیاری وزهکشی (کیلومتر)	۷/۲

ماخذ: مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

– آبیان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان سرچهان سال ۹۶

عنوان	واحد	تولید(تن)	درصد نسبت به استان
مزارع سردابی	تن	۰	۰
مزارع گرمابی	تن	۰	۰
مزارع منابع آبی	تن	۰	۰
مزارع پرورش خاویاری	تن	۰	۰
جمع	تن	۰	۰

ماخذ: مدیریت امور آبیان سازمان جهاد کشاورزی فارس

– صنایع کشاورزی

جواز های تاسیس صادره صنایع کشاورزی شهرستان سرچهان در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۱
ظرفیت	تن	۱۰۰
سرمایه	میلیون ریال	۵۳۰۰۰
اشتغال	نفر	۱۳

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی شهرستان سرچهان در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۰
ظرفیت	تن	۰
سرمایه	میلیون ریال	۰
اشتغال	نفر	۰

ماخذ: مدیریت صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیایی شهرستان سرچهان در سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
ازته	تن	۵۱۰
فسفات	تن	۶۵
پتاسه	تن	۱۰

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی فارس

فهرست مطالب

عنوان

.....	نگاهی کوتاه به شهرستان سروستان
.....	۱- زبان و نژاد مردم سروستان
.....	۲- منابع آب شهرستان سروستان
.....	۲-۱- رودخانه ها
.....	۲-۲- منابع آب زیرزمینی
.....	۳- پستی بلندی های شهرستان سروستان
.....	۴- پوشش گیاهی
.....	۵- ویژگی های اقتصادی
.....	۶- وضعیت جمعیتی شهرستان سروستان
.....	۷- هواشناسی و اقلیم
.....	آمار و عملکرد شهرستان سروستان
.....	۱- بخش زراعت
.....	۲- بخش باغبانی
.....	۳- بخش گلخانه
.....	۴- بخش مکانیزاسیون
.....	۵- بخش آب و خاک
.....	۶- بخش دام و طیور
.....	۷- آبزیان
.....	۸- صنایع کشاورزی
.....	۹- منابع طبیعی و آبخیزداری
.....	۱۰- سازمان تعاون روستایی
.....	۱۱- شرکت خدمات حمایتی

بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و با بکارگیری علوم و روشهای نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌برداری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده. بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت‌های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه، تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر همت دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به همت همه‌جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

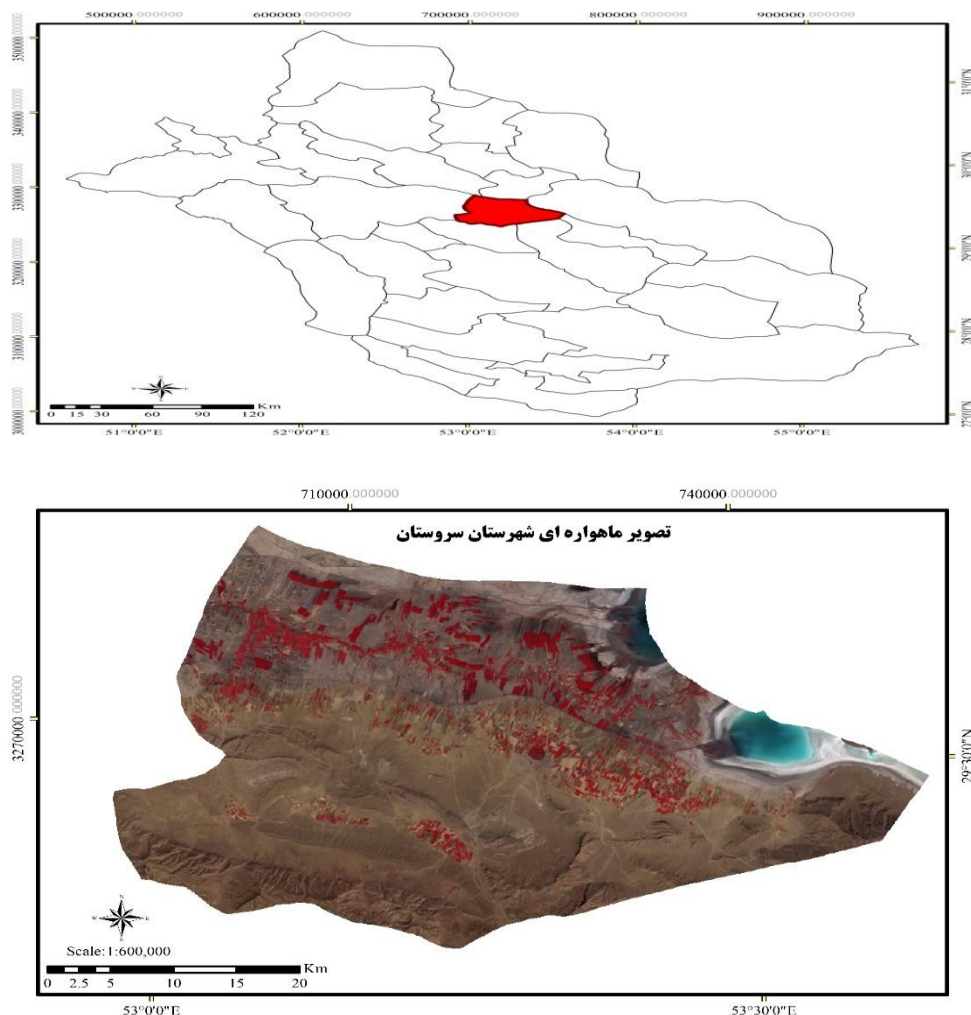
محمدمدی قاسمی

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

نگاهی به شهرستان سروستان

شهرستان سروستان به مرکزیت شهر سروستان، یکی از شهرستانهای جدید استان فارس ، در جنوب شرقی شهرستان شیراز قرار دارد و تا مرکز استان، حدود ۸۰ کیلومتر فاصله دارد. این بخش، با مساحت ۱۷۰۸ کیلومتر مربع ۱.۴ درصد کل مساحت خاکی استان فارس را به خود اختصاص داده است. از شمال به بخش خرامه و کربال، از شرق به شهرستان فسا، از غرب به شیراز، از جنوب به بخش خفر و شهرستان جهرم و از جنوب غربی به کوار محدود می شود. این شهرستان از نظر موقعیت جغرافیایی ، حداقل ۴۳ دقیقه و ۵۲ درجه . و حداکثر ۲۸ دقیقه و ۵۳ درجه ی طول شرقی و حداقل ۱ دقیقه و ۲۹ درجه و حداکثر ۲۷ دقیقه و ۲۹ درجه ی عرض شمالی قرار گرفته است. ارتفاع این شهرستان از سطح دریا، در دشت ۱۵۴۰ متر و در کوهستان های پیرامون، ۲۳۰۰ متر است. سروستان با اینکه شهرستانی جدید است اما، یکی از قدیمی ترین و با سابقه ترین بخش های استان فارس است که به نسبت دیگر منطقه های استان فارس، از قدمت بیشتری برخوردار است. این منطقه، تا پیش از سال ۱۳۲۹ شمسی، یکی از بلوک های معتبر شیراز به شمار می آمد و از همین سال، بخشداری در آن تاسیس شد و تاکنون بیش از نیم سده از سابقه بخشداری آن می گذرد. در گذشته، بخش سروستان افزون بر روستاها و مناطق فعلی شامل روستاهای فرمشگان و کوار بود. به دنبال پیروزی انقلاب اسلامی، سروستان مرکز حوزه انتخابی کربال، کوار و سروستان گردید و در سال ۱۳۶۷ شمسی، بخش کوار و فرمشگان از سروستان جدا و به بخش مستقل، ارتقاء یافت و در نهایت در سال ۱۳۸۷ به شهرستان ارتقاء یافت. بخش سروستان، از سال ۱۳۶۵ شمسی شامل یک منطقه شهری و ۳ دهستان گردید. دهستان سروستان به مساحت ۱۰۸۷ کیلومتر مربع، دهستان کوهنجان به مساحت ۴۸۳ کیلومتر مربع و دهستان مهارلو به مساحت ۱۶۰ کیلومتر مربع بوده است که در حال حاضر این شهرستان دارای ۲ بخش (مرکزی و کوهنجان) ۲ شهر (سروستان و کوهنجان)

و دهستان (شوریجه، سروستان، کوهنجان، مهارلو) و همچنین این شهرستان دارای ۱۰۸ پارچه است که ۵۸ آبادی مسکونی و ۵۰ آبادی غیرمسکونی می باشد.

- زبان و نژاد مردم سروستان

مردم منطقه سروستان، پیروی دین اسلام و مذهب آنان، شیعه اثنی عشری است و از نظر نژاد، جزء نژاد سفید آریایی به شمار می آیند. زبان رایج مردم، فارسی است، اما عشایر منطقه، به زبان های قومی خویش همچون عربی و ترکی سخن می گویند. مردم این منطقه گویش ویژه ای دارند که شباهت زیادی به گویش رایج در شهرهای شرقی فارس (جهرم، فسا، داراب) دارد.

منطقه سروستان فاقد جریان آب های سطحی و رودخانه دائمی است و در فصل های بارندگی، به دلیل شیب زیاد حوزه آبریز به طرف دشت و سنگینی خاک تحتانی و تخریب مراتع، ایجاد سیلاب شده و از راه رودخانه های بزرگ فصلی، به دریاچه مهارلو وارد می شود. این رودخانه های فصلی، عبارتند از:

رودخانه های فصلی نظرآباد و میان جنگل: این رودخانه از ارتفاعات میان جنگل در ارتفاعات شرقی، سرچشمه گرفته و پس از پیوستن چندین انشعاب به آن، از میانه دشت می گذرد و به دریاچه مهارلو می ریزد. مسیل میان جنگل که از ارتفاعات شرقی حوزه سرچشمه می گیرد، سیلاب های جنوب غربی دشت سروستان را به دریاچه مهارلو هدایت می کند.

دریاچه مهارلو: دریاچه مهارلو در ۵۰ کیلومتری غرب سروستان قرار دارد. طول آن ۵۰ کیلومتر و عرض آن ۱۲ کیلومتر است. آب آن دارای نمک زیاد، و بسیار شور است. میزان تبخیر آب در دریاچه مهارلو نیز زیاد است. در سال های پر بارانی، آب دریاچه زیاد می شود. دوران پر آبی در اوایل بهار و دوران کم آبی، در اواخر تابستان است. دریاچه مهارلو، محل تخلیه آب های سطحی و زیر زمینی پیرامون است و سیلاب ها و مسیل ها راه خود را به سوی آن می پیمایند. خوشبختانه، بر اساس طرحی که از سوی سازمان آب و منطقه ای فارس مورد مطالعه قرار گرفته و مرحله اول آن به پایان رسیده است، آب های سطحی جنوب شیراز به دشت سروستان منتقل خواهد شد. بدیهی است که اجرای این طرح می تواند زمینه توسعه زراعی و کشاورزی را در این دشت وسیع فراهم نماید و تا حد فراوانی مشکلات ناشی از کم آبی و بیکاری در منطقه را مرتفع سازد.

بلندی است و بقیه منطقه دشت، با شیب ملایم یا مسطح با پستی و بلندی اندک است. منطقه سروستان در قسمت چین خوردگی های ملایم زاگرس واقع شده است و امتداد ارتفاعات آن، شمال غربی به جنوب شرقی است. در امتداد ارتفاعات شمالی و جنوبی که همچون دیواری، این دشت وسیع را محصور کرده اند، گسل های طولی ایجاد شده که در اثر آن، دشت سروستان به شکل فرورفتگی در آمده است. از پدیده های شایان توجه، وجود گنبدهای نمکی در شمال شرقی سروستان است که سبب شوری بخش از منابع آبی دشت، به ویژه قسمت مرکزی گردیده است

- پستی بلندی های شهرستان سروستان

شهرستان سروستان در منتهی الیه جنوب شرقی دشت سروستان که به وسیله دو رشته کوه موازی جنوبی زاگرس محدود شده، قرار گرفته است. کوه هایی که پیرامون این شهرستان واقع است، عبارتند از:

کوه های شمالی : شامل قلات، مزارع و کوه گریخته، کوه خدا، کوه محمدی، کوه غنب

کوه های جنوبی : کوه سیاه، کوه قشقه، گشتاسب، احمدی، کوهنجان

کوه های غربی : مهارلو، کوه های گوا

کوه های شرقی : کوه سیاه، کم زرد (کمر زرد)

ارتفاعات استان فارس، به چهار دسته مرکزی، شمالی، جنوبی و غربی تقسیم می شود که کوه های سروستان در بخش ارتفاعات مرکزی استان قرار دارد.

پوشش گیاهی

در مراتع، گیاهان رویشی مانند زیره، آویشن، فرنکی مشک، درمنه، گون، خارشتر، جلال، جوخار، کوپ، شیرین بیان، کهورک، گل گاوزبان، جاشیر، کاسنی، شاه تره، بابونه، خاکشیر، سیاه دانه، پودون که اغلب مصرف دارویی، صنعتی و خوراکی دارد، دیده می شود. در کوه ها و جنگل ها درختان بنه، اهلوک (بادام کوهی)، کیالک، ارژن، کهکم،

گل خنگ که صمغ گیاهی همچون انگوزه و زردو به میزان فراوان از این درختان به دست می آید. انواع گل ها همچون اطلسی، نرگس، نسترن، ارغوان، تاج خروس و گل های وحشی خودرو همچون شقایق، بنفشه، سوسن، لاله وحشی در این دشت یافت می شود.

- ویژگی های اقتصادی

منطقه سروستان، با توجه به ظرفیت و قابلیت های متعدد، عمده فعالیت های اقتصادی آن در بخش کشاورزی (باغداری، دامداری، زنبورداری، مرغداری و پرورش طیور) صنعت، تجارت و بازرگانی و خدمات می باشد.

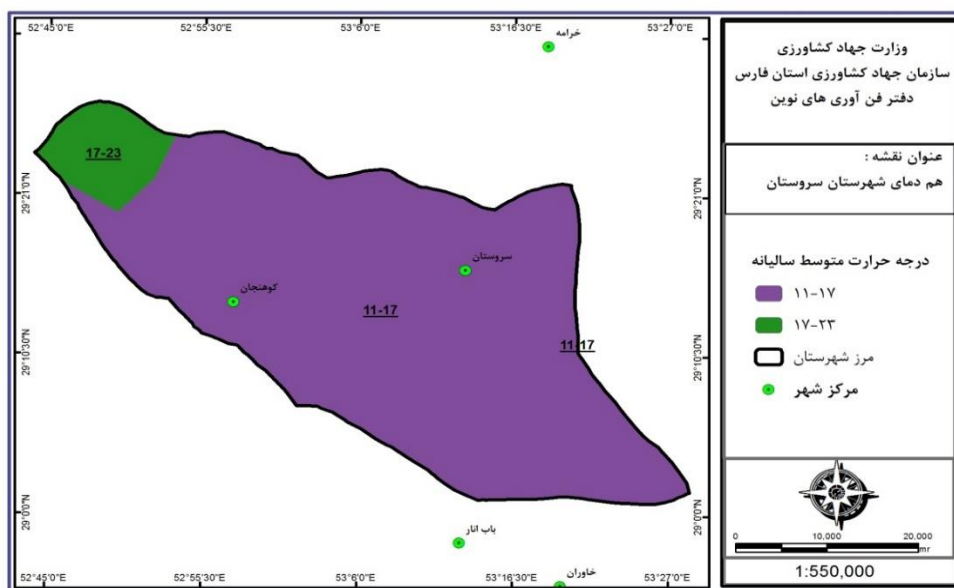
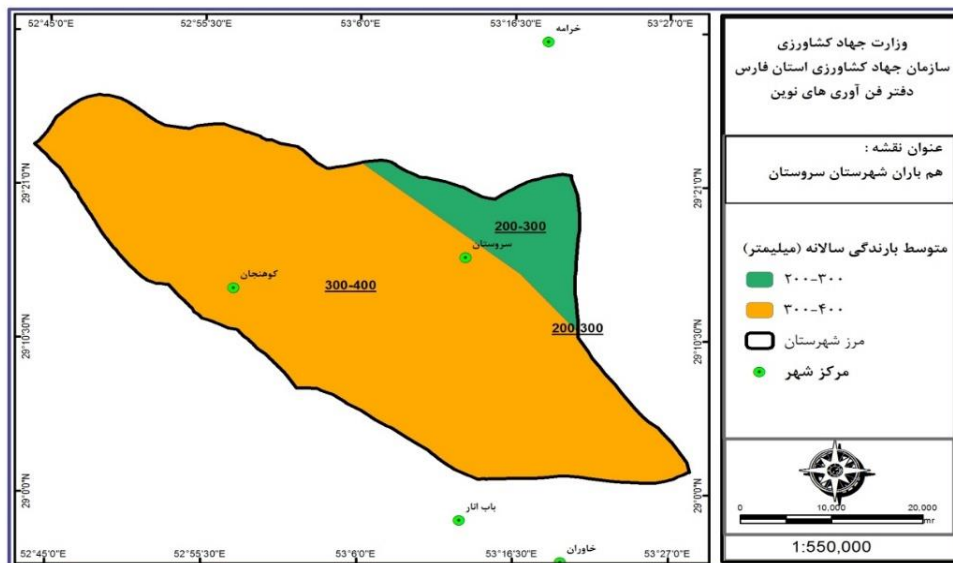
وضعیت جمعیتی شهرستان سروستان

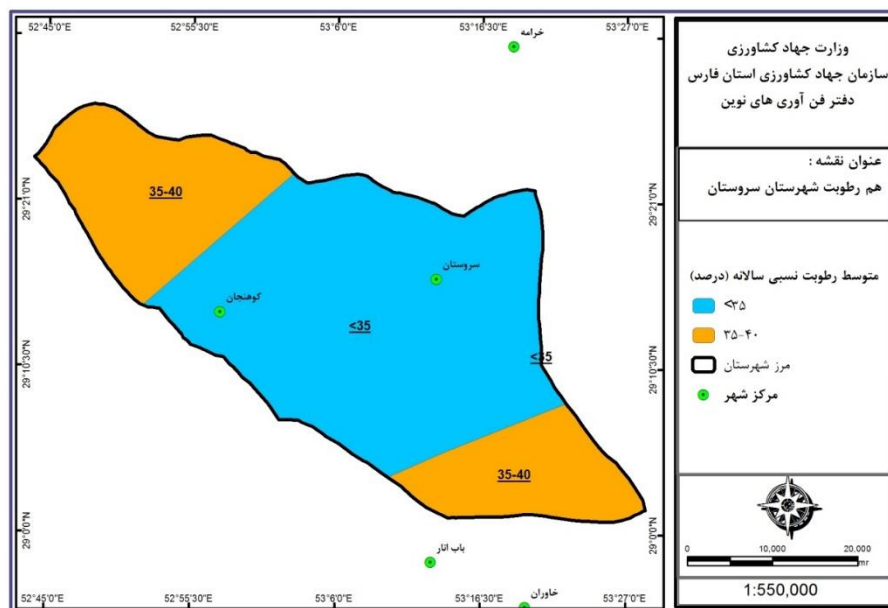
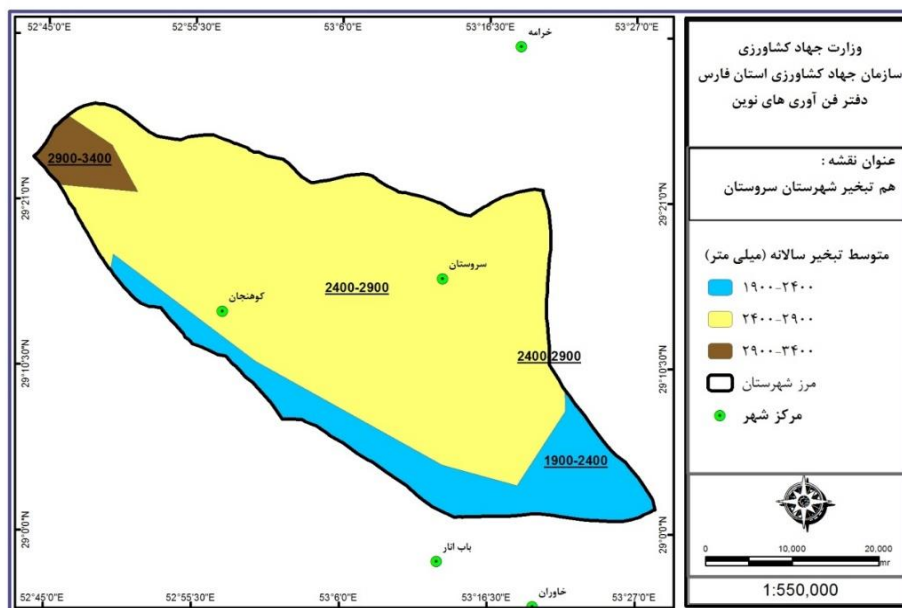
جمعیت شهرستان، بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۳۸۱۱۴ نفر که ۰٫۸ درصد از جمعیت استان را شامل می شود و شامل (۱۹۵۰۵ نفر مرد و ۱۸۶۰۹ نفر زن) می باشد جمعیت شاغل ۱۰ ساله ۱۷۷۴ نفر است که ۳۳۵۲ نفر یا ۲۸٫۴ درصد در بخش کشاورزی فعال می باشند.

- هواشناسی و اقلیم

با توجه به اینکه در این شهرستان ایستگاه هواشناسی وجود ندارد براساس اطلاعات موجود، میزان بارندگی شهرستان سروستان در سال ۹۶ برابر با ۱۹۸ میلی متر می باشد. حداکثر بارندگی در دیمه گزارش شده است متوسط بارندگی ده ساله ۲۳۰ میلی متر گزارش شده است.

آب و هوای منطقه سروستان از نظر اقلیمی، تا حدودی با آب و هوای شیراز، مشابه است و این منطقه، در مرکز مناطق سردسیری و گرمسیری استان فارس قرار گرفته و هوای چهار فصل آن، در کمال اعتدال است. درجه سرما و گرمای سروستان با شیراز تفاوت چندانی ندارد. بنابراین، این منطقه دارای آب و هوای گرم مدیترانه ای (گرم و نیمه خشک) و زمستان های معتدل و تابستان های گرم و خشک است.

آمار عملکرد شهرستان سروستان

- بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی سروستان در سال ۹۶

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد آبی	عملکرد دیم/کیلومتر هکتار
گندم	۹۲۱	۳۷	۹۵۸	۴۱۷۵	۴۷	۴۲۲۲	۴۵۳۴	۱۲۵۴
جو	۲۲۲۹	۸۹۶	۳۱۲۶	۹۶۲۲	۱۰۴۱	۱۰۶۶۳	۴۳۱۶	۱۱۶۲
ذرت دانه‌ای	۴	۰	۴	۳۵	۰	۳۵	۸۷۷۵	۰
غلات	۳۱۵۴	۹۳۴	۴۰۸۸	۱۳۸۳۳	۱۰۸۸	۱۴۹۲۱	۴۳۸۵	۱۱۶۵
پنبه	۷۰	۰	۷۰	۲۲۹	۰	۲۲۹	۳۲۹۵	۰
کنجد	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۰۰	۰
کلزا	۹	۰	۹	۲۲	۰	۲۲	۲۳۰۹	۰
محصولات صنعتی	۷۹	۰	۷۹	۲۵۱	۰	۲۵۱	۳۱۷۱	۰
سیب زمینی	۰	۰	۰	۹	۰	۹	۴۶۰۰۰	۰
گوجه‌فرنگی	۹	۰	۹	۴۲۸	۰	۴۲۸	۴۶۵۱۱	۰
سایر سبزیجات	۳	۰	۳	۵۵	۰	۵۵	۲۰۳۷۰	۰
سبزیجات	۱۲	۰	۱۲	۴۹۲	۰	۴۹۲	۴۰۶۶۹	۰
خریزه	۷۸	۰	۷۸	۱۷۸۵	۰	۱۷۸۵	۲۲۸۵۳	۰
هندوانه	۵۴	۰	۵۴	۲۰۸۳	۰	۲۰۸۳	۳۸۵۰۳	۰
خیار	۵	۰	۵	۶۷	۰	۶۷	۱۴۱۹۲	۰
سایر محصولات جالیزی	۶۲	۰	۶۲	۱۸۸۶	۰	۱۸۸۶	۳۰۲۲۹	۰
محصولات جالیزی	۱۹۹	۰	۱۹۹	۵۸۲۱	۰	۵۸۲۱	۲۹۲۰۶	۰
یونجه	۱۳۲	۰	۱۳۲	۱۴۳۵	۰	۱۴۳۵	۱۰۹۰۴	۰
ذرت علوفه‌ای	۱۴۰	۰	۱۴۰	۶۱۵۵	۰	۶۱۵۵	۴۳۸۷۲	۰
سایر نباتات علوفه‌ای	۱	۰	۱	۲	۰	۲	۳۲۰۰	۰
نباتات علوفه‌ای	۲۷۲	۰	۲۷۲	۷۵۹۲	۰	۷۵۹۲	۲۷۸۷۰	۰
سایر محصولات	۰	۲۹	۲۹	۰	۱	۱	۰	۳۸
کل محصولات	۳۷۱۷	۹۶۳	۴۶۸۰	۲۷۹۸۸	۱۰۸۹	۲۹۰۷۸	۷۵۲۹	۱۱۳۱

- بخش باغبانی

سطح برداشت، تولید محصولات باغی شهرستان سروستان در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودر هکتار
انگور	۴۸	۷۲۰	۱۶،۴۹۵
پسته	۴،۱۳۶	۵،۳۲۵	۱،۸۱۶
بادام	۴۰۱	۵۴۹	۱،۴۴۵
جمع میوه های خشک	۴،۵۳۷	۵،۸۷۴	۱،۷۷۴
انار	۲۰۶	۵۸۴	۲،۹۹۹
انجیر	۲۷۵	۱۳۷	۷۰۲
زیتون	۷۳۰	۹۵۶	۱،۸۱۲
سایر میوه های نیمه گرمسیری	۱	۰	
جمع میوه های نیمه گرمسیری	۱،۲۱۲	۱،۶۷۷	۲،۱۳۷
خیار	۷،۰۰	۱،۱۲۰،۰۰	۱۶۰،۰۰۰،۰۰
جمع سبزی و صیفی	۷،۰۰	۱،۱۲۰،۰۰	۱۶۰،۰۰۰،۰۰
جمع محصولات گلخانه ای	۷،۰۰	۱،۱۲۰،۰۰	۱۶۰،۰۰۰،۰۰
زعفران	۳،۷۴	۰،۵۱۱۰	۱۳۶،۶۳
گلستان (گل محمدی)	۰،۸۰	۲،۰۰	۲،۵۰۰،۰۰
سایر محصولات مثمر	۱،۰۰	۰،۰۰	۰،۰۰
گیاهان دارویی	۱۱۵،۶۰	۴۹،۱۵	۵۰۰،۰۰
قارچ دکمه ای	۵،۰۰	۹۸۰،۰۰	۱۹۶،۰۰۰،۰۰
قارچ صدفی	۰	۰	
جمع سایر محصولات باغبانی	۱۲۶	۱۰۳۲	۷۲،۱۴۵
کل محصولات	۵،۹۳۰	۱۰،۴۲۲	۲،۵۰۶

– گلخانه

میزان	واحد	محصول
۷۰۰۰۰	سطح/مترمربع	سبزی و صیفی و سبزیجات برگی
۱۱۲۰	تولید/تن	
۰	سطح/مترمربع	گیاهان دارویی
۰	تولید/تن	
۰	سطح/مترمربع	توت فرنگی
۰	تولید/تن	
۰	سطح/مترمربع	سایر محصولات
۰	تولید/تن	
۰	سطح/مترمربع	گل و گیاهان زینتی
۰	تولید/شاخه بریده(میلیون) یا گلدان	
۰	سطح/مترمربع	تولید و سازگاری نهال
۰	تولید/هزار اصله	
۰	سطح/مترمربع	تولید نشاء
۰	تولید/میلیون عدد	

ماخذ: مدیریت امور باغبانی

– مکانیزاسیون

آمار ادوات موجود شهرستان سروستان در سال ۹۶

تعداد (دستگاه)	عنوان
۱۶۰	تراکتور
۲	کمباین
۱۰	دروگر
۱,۶۶	ضریب مکانیزاسیون / اسب بخار در هکتار

ماخذ: اداره امور فناوری مکانیزه کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- آب و خاک

شاخصهای آب و خاک در سال ۹۶

شاخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار (هکتار)	۵۷۲
تجهیز ونوسازی اراضی (هکتار)	۹
احیاء و مرمت قنوات (رشته)	۳
عملیات انجام شده جاده بین مزارع (کیلومتر)	
کانالهای آبیاری وزهکشی (کیلومتر)	۰/۲

ماخذ: مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- امور دام و طیور

تعداد دام شهرستان سروستان در سال ۹۶

نوع دام	تعداد	
گوسفند و بره	۵۷۹۵۳	
بز و بزغاله	۳۸۸۸۴	
گاو و گوساله	اصیل	۱۰۳۴
	دورگ	۳۱۸۱
	بومی	۱۲۷۰
	جمع	۵۴۸۶
گاو میش		۰
شتر		۰

میزان تولید محصولات عمده دامی شهرستان سروستان سال ۹۶

عنوان	واحد	میزان	درصد به استان
گوشت قرمز	تن	۲۴۵۰	۳,۸
گوشت مرغ	تن	۲۴۸۳	۲,۰
شیر خام	تن	۸۳۵۰	۱,۴
تخم مرغ	تن	۱۲۸۷	۲,۵
عسل	تن	۱۰۵,۸۹۵	۱,۷
کل	تن	۱۴۶۷۶	۱,۷

ماخذ: معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی فارس

- آبیان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان سروستان سال ۹۶

عنوان	واحد	تولید (تن)	درصد نسبت به استان
مزارع سردابی	تن	۰	۰.۰۰
مزارع گرمابی	تن	۸	۰.۹۰
مزارع منابع آبی	تن	۰	۰.۰۰
مزارع پرورش خاویاری	تن	۰	۰.۰۰
جمع	تن	۸	۰.۰۸

ماخذ: مدیریت امور آبیان سازمان جهاد کشاورزی فارس

- صنایع کشاورزی

جواز های تاسیس صادره صنایع کشاورزی شهرستان سروستان در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۲
ظرفیت	تن	۱۰۵۰
سرمایه	میلیون ریال	۷۷۵۰۰
اشتغال	نفر	۱۵

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی شهرستان سروستان در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۰
ظرفیت	تن	۰
سرمایه	میلیون ریال	۰
اشتغال	نفر	۰

ماخذ: مدیریت صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- منابع طبیعی و آبخیزداری

مساحت مراتع و جنگل شهرستان سروستان در سال ۹۶

شاخص	میزان (هکتار)	درصد شهرستان به استان
مساحت مراتع	۵۶۲۰۴,۶	۰,۷
مساحت جنگل	۳۳۲۲۰,۹	۱,۵

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس

سازمان تعاون روستایی

تعداد	شرکت ها و اتحادیه ها
۲	شرکت های تعاونی روستایی
۱	شرکت های تعاونی روستایی زنان
۱	اتحادیه های تعاونی روستایی شهرستان
۰	شرکت های تعاونی کشاورزی

ماخذ: سازمان تعاون روستایی استان فارس

- شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیایی شهرستان سروستان سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
ازته	تن	۳۶۲
فسفات	تن	۱۸۱
پتاسه	تن	۱۱۱

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی استان فارس

فهرست مطالب

عنوان

نگاهی کوتاه به شهرستان شیراز.....	
۱- زبان و نژاد مردم شیراز.....	
۲- مشاهیر و بزرگان علم و ادب و فلسفه.....	
۳- مکان های دیدنی و تاریخی.....	
۴- صنایع و معادن.....	
۵- منابع آب شهرستان شیراز.....	
۱-۵- منابع آب سطحی.....	
۲-۵- منابع آب زیرزمینی.....	
۳-۵- مهمترین تنگنا و محدودیت ها.....	
۶- گردشگاه های شهرستان شیراز.....	
۱-۶- گردشگاه برم دلک.....	
۲-۶- گردشگاه چشمه فیلی.....	
۳-۶- گردشگاه چشمه سلمانی.....	
۷- تنگ های شهرستان شیراز.....	
۱-۷- تنگ خانی.....	
۲-۷- تنگ الله اکبر.....	
۸- وضعیت جمعیتی شهرستان شیراز.....	
۹- موقعیت پستی ها و بلندی ها.....	
۱-۹- مهمترین کوه های شهرستان شیراز.....	
۲-۹- مهمترین دشت های شهرستان شیراز.....	
۱۰- هواشناسی و اقلیم.....	

- ۱۰-۱ میزان بارندگی
- ۱۰-۲ دما
- آمار و عملکرد شهرستان شیراز
- ۱- بخش زراعت
- ۲- بخش باغبانی
- ۳- گلخانه
- ۴- امور دام
- ۵- آبیان
- ۶- صنایع کشاورزی
- ۷- مکانیزاسیون
- ۸- آب و خاک
- ۹- منابع طبیعی و آبخیزداری
- ۱۰- سازمان تعاون روستایی
- ۱۱- شرکت خدمات حمایتی

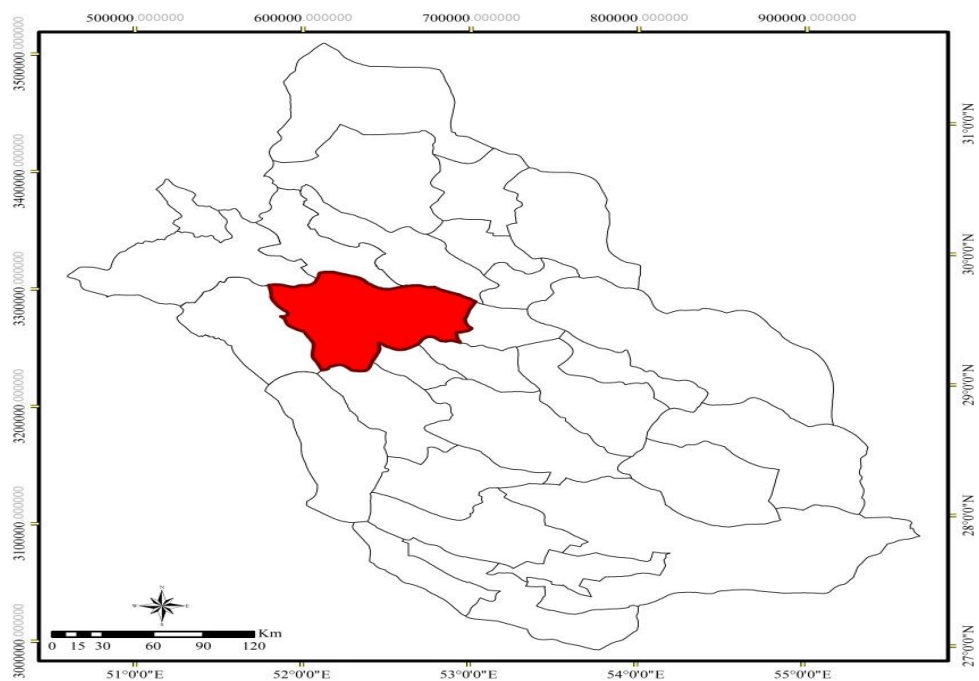
بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و با بکارگیری علوم و روشهای نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور را دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌وری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده. بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت‌های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه، تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر تلاش دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به همت همه جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

نگاهی کوتاه به شهرستان شیراز

شهرستان شیراز به مرکزیت شهر شیراز با وسعت ۶۰۴۹ کیلومتر مربع ۴٫۹ درصد کل مساحت خاکی استان فارس را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در محدوده جغرافیایی حداقل ۴۹ دقیقه ۱۱ درجه و حداکثر ۵۱ دقیقه و ۲۹ درجه ی طول شرقی و حداقل ۵ دقیقه و ۵۷ درجه و حداکثر ۵۳ دقیقه و ۲۹ درجه ی عرض شمالی قرار گرفته است و از شمال به شهرستان های خرامه ، مرودشت، از جنوب به شهرستان های جهرم، کوار از شرق به شهرستان های سروستان و از غرب به شهرستان های ممسنی و کازرون محدود می شود. براساس آخرین تقسیمات کشوری این شهرستان دارای سه بخش زرقان، ارژن و مرکزی و ۶ نقطه شهری (زرقان ، لپویی، شیراز، صدرا، خان زنیان و داریان) است و ۱۲ دهستان (دشت ارژن، قره چمن، کوهمره سرخی، بند امیر، زرقان ، رحمت آباد، بیدزرد، سیاخ دارنگون ، داریان ، قره باغ ، دراک و کفترک) دارد. و همچنین این شهرستان دارای ۴۸۲ پارچه آبادی است که ۲۶۸ آبادی مسکونی و ۲۱۴ آبادی غیرمسکونی می باشد. جاذبه های تاریخی متعدد که در گوشه و کنار این شهرستان پراکنده شده اند، نشان از اهمیت و عظمت این منطقه در دوره های باستانی، اسلامی و معاصر دارند. مسجد جامع عتیق که از کهن ترین مسجد های استان فارس و شهرستان شیراز است و قدمت آن به دوره های اولیه اسلام می رسد، مسجد وکیل که از شاهکارها و آثار پر ارزش دوره زندیه است و دروازه قرآن که از شهرتی جهانی برخوردار است، نمونه هایی از آثار دوره های مختلف در شهرستان شیراز به شمار می آیند. بازار وکیل شیراز که دارای ویژگی های خاص و زیبایی خیره کننده ای است به همراه باغ های مشهوری چون باغ عفیف آباد (باغ گلشن) و باغ ارم که از مشهور ترین باغ های ایران در جهان است، در این شهرستان واقع شده اند. نارنجستان قوام از دیگر بناهای ارزشمند منطقه است که در آن اثر هفت هنر ایرانی (گچ بری، نقاشی سنتی، آینه کاری، آجرکاری، سنگ تراشی، معرق کاری و منبت کاری) قابل مشاهده است. شهرستان شیراز از طبیعت

بسیارغنی، جذاب و دیدنی نیز برخوردار است و وجود جاذبه هایی چون پارک ها و گردشگاه های طبیعی چون گردشگاه میان کتل که زیستگاه گوزن زرد ایرانی است، دریاچه زیبای چون دریاچه مهارلو، ارژن، چشمه های متعدد چون چشمه رچی، دره های سر سبز و ... سبب شده اند که این شهرستان توانمندی های قابل توجهی را در زمینه جاذبه های طبیعی داشته باشد و همراه با جاذبه های منحصر به فرد تاریخی خود، همواره پذیرای طبیعت دوستان و ایرانگردان باشد .

شیراز نگین درخشان فرهنگ و تمدن ایران زمین و یکی از زیباترین و نام دارترین مناطق ایران است. شیراز با سابقه تاریخی منحصر به فرد خود مجموعه ای از تمدن باستانی جهان را در برداشته، وارث تمدن اقلیم پارس و نشانه ای از هویت باستانی و سهم بسیار ارزشمند ایران در تمدن و فرهنگ جهان است. شیراز با موقعیت خاص جغرافیایی خود که سه فصل از فصل های سال، هوایی بهاری دارد. شیراز علاوه بر سومین حرم اهل بیت عصمت و طهارت (حرمین احمدی و محمدی)، سرزمین شعر و شاعری نیز هست و دو مروارید بزرگ ادبیات جهان (سعدی و حافظ) زادگاه این سرزمین هستند و آرامگاه آن ها محفل هنردوستان است. خاتم کاری، منبت کاری، معرق کاری، قالی بافی، پارچه بافی، نقره کاری، مسگری و بافت گلیم های زیبا از مهم ترین صنایع دستی شهرستان شیراز محسوب می شود. خاتم کاری یکی از هنرهای با ارزشی است که در شرق وجود دارد و مهم ترین صنعت دستی فارسی است که بهترین نوع آن در شیراز تولید می شود. از گذشته خاتم سازی اطلاع زیادی در دست نیست، زیرا مواد اولیه خاتم بیش تر چسب و چوب است و این دو ماده بر اثر مرور زمان از بین می روند. با این همه در مکان هایی که از نظر مردم جنبه تقدس داشته، به خاتم هایی بر می خوریم که قدمت دویست تا سیصد ساله دارند. تصور می شود هنر خاتم سازی برای اولین بار در شهر شیراز به وجود آمده و مرکز اصلی خاتم کاری در شیراز باشد. شاید بهترین نمونه این هنر در عصر حاضر، میز خاتمی است که در نمایشگاه جهانی بروکسل (سال ۱۹۵۸) مدال طلا را نصیب خود کرد.

موقعیت شهرستان شیراز در استان فارس

تصویر ماهواره ای شهرستان شیراز

- زبان و نژاد مردم شیراز

زبان مردم شیراز، فارسی است با لهجه ی ویژه ای که به لهجه ی شیرازی مشهور و، به زبان فارسی اصیل نزدیکتر است. نژاد بیشتر مردم شیراز، ایرانی یعنی آریایی می باشد.

- مشاهیر و بزرگان علم و ادب و فلسفه

در لابه لای کتاب های شرح رجال و تذکره ها، نام و شرح حال حدود ۲۰۰ نفر عالم، فقیه، ادیب، شاعر و هنرمند شیرازی آمده مانند: صدرالدین محمد بن ابراهیم قوام شیرازی معروف به ملاصدرا، ابوعبدالله محمد بن خفیف شیرازی (عارف)، زرکوب شیرازی (عارف و مولف)، سعدی (شاعر)، وصاف شیرازی (مورخ)، حافظ (عارف و شاعر)، شاه داعی الی اله شیرازی (عارف)، عبدی بیگ شیرازی (شاعر)، حجاب شیرازی (خوشنویس و شاعر)، قآنی (شاعر)، فرصت شیرازی (شاعر و دانشمند و مولف)، شوریده شیرازی (شاعر).

- مکان های دیدنی و تاریخی

شیراز با سابقه هزاران ساله خود قدمتی به طول تاریخ تمدن و فرهنگ ایران دارد و گوشه گوشه این منطقه نمایانگر این ادعاست. شیراز یکی از مشهورترین نقاط ایران در جهان است و همواره در هر محفلی که سخن از شکوه تمدن ایران بوده، نام شیراز در راس فهرست مناطق دارای تمدن ایران آورده شده است. موقعیت طبیعی و جغرافیایی این شهرستان در فلات ایران، رودخانه های پر آب همراه با خاک حاصل خیز و دریاچه های طبیعی آب شیرین به این منطقه امکان داده که در دوره های مختلف از مراکز مهم فعالیت اقوام ساکن در این مرز و بوم باشد و یادگارهای با ارزش تاریخی زیادی را از اقوام مختلف در دل خود داشته باشد. جاذبه های تاریخی متعدد که در گوشه و کنار این شهرستان پراکنده شده اند، نشان از اهمیت و عظمت این منطقه در دوره های باستانی، اسلامی و معاصر دارند.

- صنایع و معادن

شیراز از شهرهای مهم ایران محسوب می شود و صنایع کارخانه ای در آن پیشرفته و

چشم گیر می باشد. انواع کارخانه های صنعتی از قبیل کارخانه های ایران خودرو، لاستیک سازی، کابل، الکترو، سیمان، لوله سازی، پالایشگاه و پتروشیمی، کارخانجات تولید نخ، کارخانه های شیر پاستوریزه، روغن نباتی، جعبه سازی، شیشه سازی، کارخانجات ذوب فلزات، چاپخانه و کارخانه های تولید آجر، سیمان، گچ، موزاییک و غیره از کارخانه های مهم شیراز به شمار می روند. علاوه بر معادن نمک دریاچه شور، معادن سنگ و آهک این شهرستان نیز نسبتا زیاد است که مهم ترین آن ها معادن احمد آباد، چنار راهدار، فرهادخانی و چشمه تلخو در اطراف شیراز، و معادن و سنگ زرقان می باشند که در صنعت کاشی سازی و کاشی کاری این شهرستان نقش عمده ای داشته اند. بازرگانی در شهرستان شیراز از رونق چشم گیری برخوردار است. از نظر اقتصادی شهرستان شیراز تقریبا خودکفا بوده و اساس اقتصاد آن بر کشاورزی، دامداری، کارگری، تجارت و صنایع دستی و فرش بافی استوار است. تجارت در این شهرستان در محور شغلی عمده مردم بوده و صادرات آن را انواع محصولات کشاورزی از قبیل: گندم، جو، آبن، تره بار، چغندر قند، و برنج و صنایع دستی از قبیل خاتم کاری، منبت کاری، نقره آلات، گیوه، کلاه نمدی و قالی و محصولات کارخانه ای و صنعتی تشکیل می دهد.

منابع آب شهرستان شیراز

- منابع آب سطحی

رودخانه پل فسا

رودخانه پل فسا یک رود دایمی به طول ۳۵ کیلومتر است. مسیر کلی این رود جنوب خاوری بوده و از کوه پهن ۱۴ کیلومتری جنوب باختری شیراز سرچشمه می گیرد.

رودخانه خشک

رود خشک که ۵۰ کیلومتر طول دارد رودی فصلی بوده که مسیر کلی آن جنوب خاوری است. سرچشمه این رود، کوه های قلات و تشی برگی و کلتاق در ۳۳ کیلومتری

شمال باختری شیراز است که به آن نهر اعظم نیز می گویند .

رود سرخون

سرخون یک رود دایمی به طول ۲۰ کیلومتر است. این رود از کوه های دشت ارژن و دیوار آهنی در ۴۴ کیلومتری باختر شیراز سرچشمه می گیرد. شیب متوسط این رود ۷ درصد و مسیر کلی آن جنوبی است.

- رودخانه قره آغاج

این رودخانه از دامنه کوه تاسک در حوالی بن رود زنگنه در ناحیه شمال باختری شیراز سرچشمه میگیرد. رودخانه قره آغاج در مسیر خود همراه چند رود و چشمه، پس از عبور از اراضی زراعی خفر، کوار، جهرم، قیر و کارزین از طریق استان بوشهر به نام رود مند وارد خلیج فارس می شود.

رودخانه راهدار

این رودخانه از ارتفاعات شمال غربی شهر شیراز (منطقه پس کوهک) سرچشمه گرفته و پس از گردآوری آب مازاد چشمه های حاشیه کوه سبز پوشان مانند چشمه پیربنو-اسلاملو-باباحاجی و زهکشهای فرودگاه و در نزدیکی برم شور به دریاچه مهارلو می ریزد .

چشمه رچی

این چشمه که از گردشگاه های زیبای استان و شهرستان شیراز به شمار می آید در منطقه کوهمره سرخی در ۳۵ کیلومتری شیراز واقع شده است. آب و هوای مطبوع و مناظر دل انگیز طبیعی از ویژگی های این ناحیه می باشند که آن را به یکی از گردشگاه های عمومی تبدیل کرده است .

منابع آب زیرزمینی

وضعیت رسوبات آبرفتی دشت شیراز، تفاوت های زیادی را نشان می داده که این رسوبات

در شمال دشت دانه درشت و تدریجا به سمت دریاچه ی مهارلو دانه ریز می شود. به طور کلی، نایک نواختی و یکسان نبودن لایه های رسوب در سفره ی آبدار در نواحی گوناگون آن، به ویژه نواحی جنوبی دشت با اطمینان کافی همراه نیست. سطح آب سفره ی زیرزمین در منطقه متغیر بوده و از حداکثر ۶۳/۷ متر در غرب میدان قصرالدشت، تا حداقل ۴۹/۰ متر در جنوب منطقه گلخون در نوسان می باشد. به طور کلی، سطح برخورد به آب زیرزمین در حوالی قصرالدشت حداکثر می باشد و بتدریج به سمت شرق و جنوب شرقی کاهش می یابد.

مهمترین تنگنا و محدودیت ها

تخلیه ی رسوبات ناشی از سیلابها به کف دریاچه و ته نشین شدن آنها که موجب گسترش سطح دریاچه، بالا رفتن تبخیر، کاهش کشت رودخانه و بالا آمدن سطح آب زیرزمین در دشت پیرامون رودخانه می شود. شیب کم رودخانه راهدار در نزدیک دشت قره باغ، سبب انباشتگی سیلابها در این دشت شده که افزون بر بروز خسارتها، سبب بالا آمدن آب زیرزمین منطقه می شود.

گردشگاهای شهرستان شیراز

گردشگاه برم دلك

این گردشگاه در ۱۴ کیلومتری خاور شیراز واقع شده است. در چهار کیلومتری آثار باستانی قصر ابونصر، تالابی وجود دارد که به نام برم دلك معروف است. آب این برم (چشمه) از چند شکاف کوه خارج می شود و در دامنه کوه تالابی را تشکیل می دهد. در اطراف این آبگیر، نیزاری وجود دارد و در بدنه کوه مشرف بر تالاب، سه تاقچه منقش در کوه حفر شده است که قدمت نقوش آن به عهد ساسانی می رسد. برم دلك در طول سال مورد استفاده بسیاری از مردم و مسافران شیراز قرار می گیرد.

- گردشگاه چشمه فیلی

گردشگاه چشمه فیلی در حاشیه خاوری دانشکده دامپزشکی و در مسیر راه ورودی به دشت بانس واقع شده است. این گردشگاه با وسعتی در حدود ۶۰ هکتار خارج از محدوده قرق شده باجگاه است. این محل بین دو رشته کوه شمالی آن صوفیا و جنوبی فیل قرار گرفته و دشت کوچک خانعلی را در خود جای داده است. مجموعه دشت، دامنه و کوه های کم ارتفاع، گردشگاه جالبی را به وجود آورده اند که مورد استفاده مردم قرار می گیرد .

- گردشگاه چشمه سلمانی

این گردشگاه در منطقه تنگ سعدی و در حاشیه ضلع جنوبی پارک ملی بمو واقع شده است. چشمه سلمانی که آب شیرین دارد در شمال این منطقه قرار دارد . گردشگاه چشمه سلمانی چشم اندازهای طبیعی زیبا و هوای مطبوع دارد و راه ارتباطی آن از جاده آسفalte شیراز - خرامه می گذرد. فاصله این گردشگاه تا شیراز شش کیلومتر است .

دریاچه ها

دریاچه مهارلو شیراز

این دریاچه با وسعت ۶۰۰ کیلومتر مربع در ۲۷ کیلومتری جنوب خاوری شیراز واقع شده است. به طور کلی آب این دریاچه از نظر کیفی شور و غیر قابل استفاده می باشد، اما برای تهیه و استخراج نمک طعام مورد استفاده قرار گرفته و مکانی مناسب برای زیست پرندگان و حیوانات وحشی محسوب می گردد .

دریاچه دشت ارژن

دریاچه فصلی دشت ارژن : این دریاچه ، در غرب شهر شیراز نزدیک آبادی دشت ارژن قرار گرفته است . مساحت آن ۱۸ کیلومترمربع و ارتفاع آن سطح دریا ۱۹۵۰ متر می باشد. بخش بزرگی از این شهرستان ، در حوضه آبریز دریاچه مهارلو قرار گرفته و قسمتهایی از شمال شرقی آن در حوضه آبریز بختگان و قسمتهایی از شمال غربی به سمت جنوب غربی آن در حوضه آبریز مند و بخشی از غرب آن در حوضه آبریز حله واقع شده است .

- تنگ های شهرستان شیراز

تنگ خانی

این تنگ در ۲۹ کیلومتری شهرستان شیراز در نزدیکی روستای دارنگون و در مجاورت رودخانه قره آغاچ واقع شده و دارای چشم اندازی مناسب برای جذب گردشگران علاقمند به ورزش های کوهستانی است. در حال حاضر، در فصل های بهار و تابستان تنگ خانی به عنوان تفریح گاه استفاده می شود. هم اکنون روستای دارنگون از مزایای برق و آب آشامیدنی بهداشتی برخوردار است.

تنگ الله اکبر

این تنگ را باید دروازه جلگه شیراز نامید و چون مشرف بر شهر شیراز است و دورنمای فرحبخش جلگه و منظره دل انگیز این شهر را بهتر از هر جای دیگری می نمایاند از همان قدیم الایام مورد توجه مسافران داخلی و خارجی بوده است. هر مسافر تازه وارد هنگام ورود به شیراز از بالای تنگ، منظره بدیع و دل انگیز شیراز را مشاهده کرده و با اعجاب و تحسین عبارت الله اکبر را بر زبان می آورد و از این رو نام این تنگ به تنگ الله اکبر معروف شده است.

- وضعیت جمعیتی شهرستان شیراز

جمعیت شهرستان، بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۱۸۶۹۰۰۱ نفر که ۳۸,۵ درصد از جمعیت استان را شامل می شود و شامل (۹۴۲۴۴۴ نفر مرد و ۹۲۶۵۵۷ نفر زن) می باشد. جمعیت شاغل شهرستان ۳۴۲۶۳۹ نفر می باشد که از این مقدار ۳۸۷۹۵ نفر (۱۱,۳ درصد جمعیت شاغل شهرستان) شاغل در بخش کشاورزی می باشد.

- موقعیت پستی ها و بلندی ها

- مهمترین کوه های شهرستان شیراز

کوه چهل چشمه: با ارتفاع ۳۷۰۰ متر از سطح دریا در شمال غربی شهرستان که بلندترین نقطه شهرستان می باشد.

کوه قلات: در قسمت غربی دشت شیراز با ارتفاعی حدود ۲۹۹۰ متر از سطح دریا.
کوه دلو: در دهستان سیاخ در ۳۷ کیلومتری جنوب غربی شیراز با ارتفاع ۳۰۹۷ متر که بلندترین قله کوه میشوان می باشد.

کوه چهارمکان: در جنوب غربی روستای پسکوهک با ارتفاع ۲۹۵۳ متر در ۲۸ کیلومتری شمال غربی شیراز .

کوه دراک: این کوه با ارتفاع ۲۶۲۱ متر در بخش مرکزی دهستان دراک قرار دارد. جهت کوه جنوب شرقی - شمال غربی است.

مهمترین دشت های شهرستان شیراز

دشت شیراز به وسعت ۹۸۸ کیلومتر مربع، دشت قره باغ با وسعت ۱۶۲ کیلومتر مربع.

- هواشناسی و اقلیم

میزان بارندگی

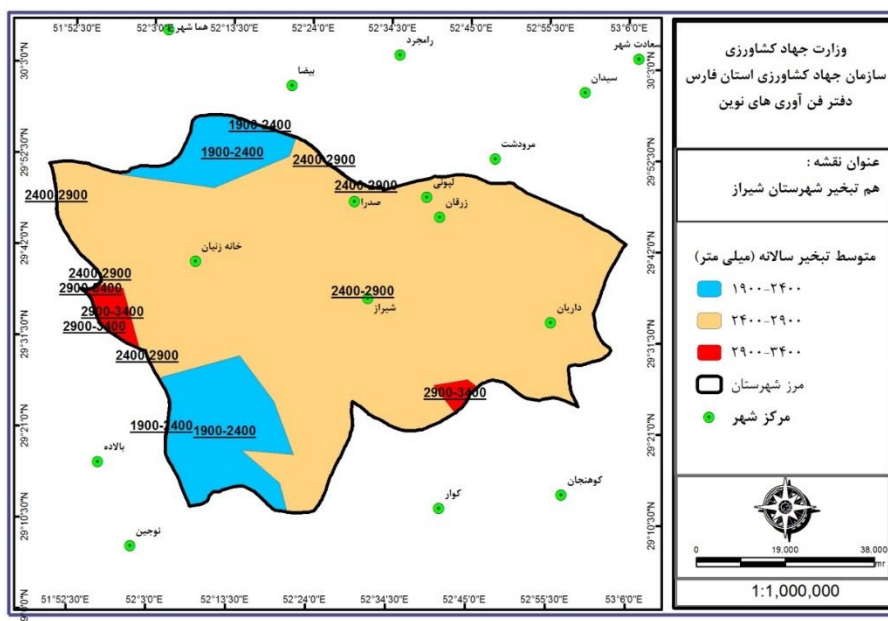
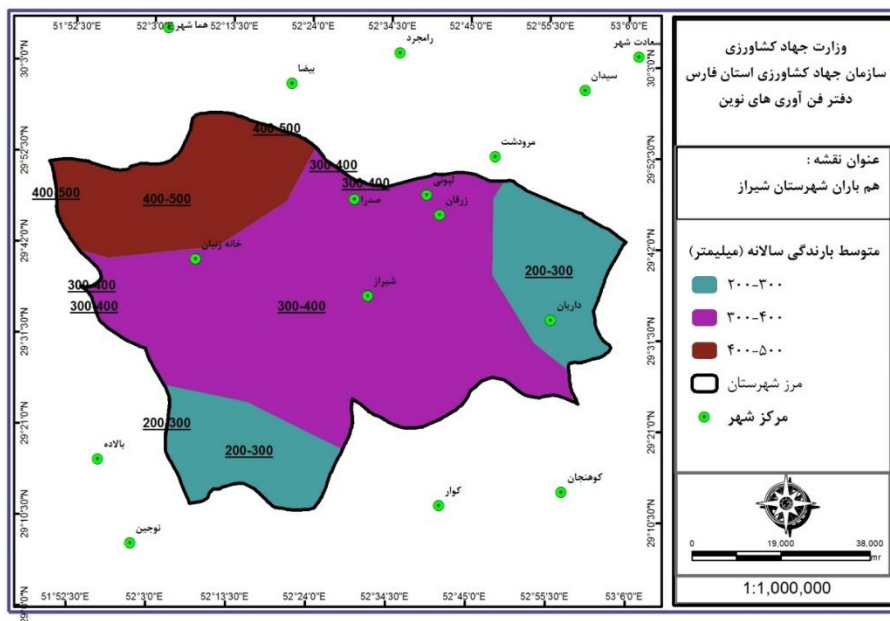
میزان بارندگی شهرستان شیراز در سال ۹۶ برابر با ۱۶۸٫۸ میلی متر می باشد . حداکثر بارندگی ۹۵٫۹ در دیماه گزارش شده است متوسط بارندگی ده ساله ۲۹۵٫۲ میلی متر گزارش شده است .

دما:

میانگین حداقل دمای شهرستان ۰٫۲- درجه سانتی گراد در بهمن ماه و میانگین حداکثر دما ۳۹٫۲ درجه در تیرماه می باشد . همچنین حداکثر رطوبت ۸۹ درصد در دیماه و حداقل آن ۴ درصد در خرداد ماه می باشد

شهرستان شیراز از نظر اقلیمی با توجه به اقلیم نمای کوپن در گروه اقلیمی معتدل

مرطوب قرار می گیرد.

آمار و عملکرد شهرستان شیراز

– بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی شیراز ۹۵

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد آبی	عملکرد دیم/کیلومتر هکتار
گندم	۱۶۶۴۸	۸۲۲۶	۲۴۸۷۵	۷۲۹۱۵	۹۷۴۰	۸۲۶۵۵	۴۳۸۰	۱۱۸۴
جو	۲۹۵۲	۴۱۴۰	۷۰۹۲	۱۱۷۲۱	۳۸۱۲	۱۵۵۳۳	۳۹۷۰	۹۲۱
برنج	۲۳۷	۰	۲۳۷	۸۹۷	۰	۸۹۷	۳۷۸۵	۰
ذرت دانه‌ای	۲۷۶	۰	۲۷۶	۲۵۰۳	۰	۲۵۰۳	۹۰۷۰	۰
غلات	۲۰۱۱۳	۱۲۳۶۷	۳۲۴۸۰	۸۸۰۳۶	۱۳۵۵۲	۱۰۱۵۸۸	۴۳۷۷	۱۰۹۶
نخود	۳۰	۱۳	۴۳	۵۳	۳۲	۸۵	۱۷۳۸	۲۵۶۴
لوبیا	۱۸۶	۰	۱۸۶	۳۰۰	۰	۳۰۰	۱۶۱۵	۰
عدس	۱۲	۱۱۷	۱۲۹	۱۱	۴۶	۵۷	۹۰۲	۳۹۲
سایر حبوبات	۹۶	۰	۹۶	۱۱۹۶	۰	۱۱۹۶	۱۲۴۳۵	۰
حبوبات	۳۲۴	۱۲۹	۴۵۴	۱۵۶۰	۷۸	۱۶۳۸	۴۸۰۹	۶۰۴
پنبه	۵۹	۰	۵۹	۱۸۱	۰	۱۸۱	۳۰۷۳	۰
توتون و تنباکو	۱	۰	۱	۱	۰	۱	۱۸۰۰	۰
چغندر قند	۱۹۰	۰	۱۹۰	۱۱۳۴۱	۰	۱۱۳۴۱	۵۹۶۵۶	۰
گل رنگ	۱۰۳۰۰	۰	۱۰۳۰۰	۸۴۱۴	۰	۸۴۱۴	۸۱۷	۰
آفتابگردان روغنی	۵	۰	۵	۹	۰	۹	۱۸۱۳	۰
کلزا	۱۵۰۶	۰	۱۵۰۶	۳۰۵۷	۰	۳۰۵۷	۲۰۳۰	۰
آفتابگردان آجیلی	۴۷	۰	۴۷	۹۲	۰	۹۲	۱۹۵۶	۰
محصولات صنعتی	۱۲۱۰۸	۰	۱۲۱۰۸	۲۳۰۹۵	۰	۲۳۰۹۵	۱۹۰۷	۰
سیب زمینی	۳۶۷	۰	۳۶۷	۱۶۷۴۷	۰	۱۶۷۴۷	۴۵۶۵۶	۰
پیاز	۸۴۸	۰	۸۴۸	۴۲۴۶۳	۰	۴۲۴۶۳	۵۰۰۹۳	۰
گوجه فرنگی	۸۳۸	۰	۸۳۸	۴۰۳۷۴	۰	۴۰۳۷۴	۴۸۱۷۹	۰
سایر سبزیجات	۳۰۰۷	۰	۳۰۰۷	۸۲۹۵۰	۰	۸۲۹۵۰	۲۷۵۸۹	۰
سبزیجات	۵۰۵۹	۰	۵۰۵۹	۱۸۲۵۳۴	۰	۱۸۲۵۳۴	۳۶۰۸۰	۰
خربزه	۶	۰	۶	۲۷۳	۰	۲۷۳	۴۴۰۸۱	۰
هندوانه	۶۹۸	۰	۶۹۸	۴۴۰۸۱	۰	۴۴۰۸۱	۶۳۱۶۲	۰
خیار	۴۶	۰	۴۶	۱۴۱۷	۰	۱۴۱۷	۳۰۹۴۳	۰
سایر محصولات جالیزی	۵۰	۰	۵۰	۱۷۰۳	۰	۱۷۰۳	۳۴۴۰۲	۰
محصولات جالیزی	۷۹۹	۰	۷۹۹	۴۷۴۷۴	۰	۴۷۴۷۴	۵۹۳۸۷	۰
یونجه	۴۹۷۲	۰	۴۹۷۲	۶۴۴۴۲	۰	۶۴۴۴۲	۱۲۹۶۰	۰
شیدر	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۱۲۵۰	۰
ذرت علوفه‌ای	۲۱۰۱	۰	۲۱۰۱	۱۱۳۴۳۷	۰	۱۱۳۴۳۷	۵۳۹۸۲	۰
سایر نباتات علوفه‌ای	۶۱	۰	۶۱	۳۵۶	۰	۳۵۶	۵۸۵۱	۰
نباتات علوفه‌ای	۷۱۳۵	۰	۷۱۳۵	۱۷۸۲۳۶	۰	۱۷۸۲۳۶	۲۴۹۸۰	۰
سایر محصولات	۱۸۲	۰	۱۸۲	۶۱۸	۰	۶۱۸	۳۳۹۹	۰
کل محصولات	۴۵۷۲۱	۱۲۴۹۶	۵۸۲۱۷	۵۲۱۵۵۲	۱۳۶۳۰	۵۳۵۱۸۲	۱۱۴۰۷	۱۰۹۱

– بخش باغبانی

سطح برداشت، تولید محصولات باغی شهرستان شیراز در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودر هکتار
میوه های دانه دار	سیب	۴۰۴۵۹	۱۲۰۰۶۹
	گلابی	۶	۳۰۹۸۶
	به	۲۲۱	۱۴۰۴۳۷
	سایر میوه های دانه دار	۴۷	۱۵۰۳۵۶
میوه های هسته دار	آلبالو	۱۰	۶۰۱۳۱
	گیلاس	۶	۳۰۷۹۵
	گوجه	۰	۰
	آلو	۶	۴۰۷۵۸
	هلو	۱۱۱	۱۳۰۶۶۲
	شفتالو	۲	۶۰۰۹۸
	زردآلوی قیسی	۵۳	۸۰۷۲۵
	شلیل	۱	۷۰۸۲۶
	آلوی قطره طلا	۴	۹۹۷
	سایر میوه های هسته دار	۱۳	۰
	انگور	۱۱۰۵۱۱	۲۰۰۳۵۵
	پسته	۲۹۴	۳۰۲۲۲
	بادام	۱۰۱۶۵	۳۰۵۶۶
میوه های خشک	گردو	۶۹۸	۱۰۰۹۳
	سایر میوه های سردسیری	۱	۲۰۸۵۷
	خرما	۱	۰
	نارنج	۲۰۸	۱۰۰۵۳۷
	سایر مرکبات	۰	۰
میوه های نیمه گرمسیری	انار	۳۰۳۶۰	۸۰۶۵۱
	انجیر	۳۳۰	۳۵۲
	خرمالو	۱۰۵۰۱	۳۰۶۶۷
	زیتون	۴۰۵۷۶	۴۰۲۳۰
	خیار	۲۱۰۰	۱۴۰۰۰۰۰۰
	گوجه فرنگی	۲۰۰	۲۴۵۰۰۰۰۰
	انواع فلفل	۱۰۳۰	۱۰۷۰۶۹۲۰۳۱
محصولات گلخانه ای	گیاهان دارویی	۰۰۳۰	۱۰۰۰۰۰۰۰
	سایر	۱۴۰۰	۰۰۰۰
	جمع سایر محصولات	۱۴۰۳۰	۲۰۹۰۷۹
	زعفران	۳۰۰	۰۰۰۰
	گلستان (گل محمدی)	۳۰۰	۱۰۱۳۳۰۳۳
	غیرمثمر (درخت و درختچه ها)	۳۱۶۰۰	۰۰۰۰
	باغات مخلوط	۱۹۰۵۰	۰۰۰۰
	سایر محصولات مثمر	۶۰۵۰	۱۸۰۳۰۵۰۰۸
	گیاهان دارویی	۳۳۰۰۰	۳۰۵۰۲۰۴۴
	قارچ دکمه ای	۷۰۲۰	۲۰۰۰۰۰۰۰
	کل محصولات	۲۹۰۳۰۵	۱۲۰۰۵۳

– گلخانه

محصول	واحد	میزان
سبزی و صیفی و سبزیجات برگی	سطح/مترمربع	۲۳۸۰۴۰
	تولید/تن	۳۴۴۰
گیاهان دارویی	سطح/مترمربع	۳۰۰۰
	تولید/تن	۳
توت فرنگی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
سایر محصولات	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
گل و گیاهان زینتی	سطح/مترمربع	۱۶۰۰۰۰
	تولید/شاخه بریده (میلیون) یا گلدان	۱۹
تولید و سازگاری نهال	سطح/مترمربع	۴۰۰۰
	تولید/هزار اصله	۶۵۰
تولید نشاء	سطح/مترمربع	۷۳۰۰
	تولید/میلیون عدد	۳,۶

ماخذ: مدیریت امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی فارس

– امور دام

تعداد دام شهرستان شیراز در سال ۹۶

تعداد	نوع دام		تعداد
۱۸۷۰۶۵	گوسفند و بره		۵۷۹۵۳
۱۳۳۸۹۵	بز و بزغاله		۳۸۸۸۴
۱۲۹۷۷	اصیل	گاو و گوساله	۱۰۳۴
۳۹۸۸۲	دورگ		۳۱۸۱
۱۵۹۴۸	بومی		۱۲۷۰
۶۸۸۰۷	جمع		۵۴۸۶
۴۷	گاومیش		۰
۲۹۷	شتر		۰

میزان تولید محصولات عمده دامی شهرستان شیراز سال ۹۶

عنوان	واحد	میزان	درصد به استان
گوشت قرمز	تن	۴۴۱۰	۶,۹
گوشت مرغ	تن	۲۴۷۵۹	۱۹,۸
شیر خام	تن	۸۶۰۶۱	۱۴,۲
تخم مرغ	تن	۲۲۱۳	۴,۳
عسل	تن	۳۱۶,۰۶۱	۵,۱
کل	تن	۱۱۷۷۵۹	۱۳,۸

ماخذ: معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی فارس

– آبیان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان شیراز سال ۹۶

عنوان	واحد	تولید (تن)	نسبت به استان درصد
مزارع سردابی	تن	419.7	4.9
مزارع گرمابی	تن	76.2	8.5
مزارع منابع آبی	تن	5	1.0
مزارع پرورش خاویاری	تن	0	0.0
جمع	تن	۵۰۰,۹	5.0

ماخذ: مدیریت امور آبیان سازمان جهاد کشاورزی فارس

– صنایع کشاورزی

جواز های تاسیس صادره صنایع کشاورزی شهرستان شیراز در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۲۶
ظرفیت	تن	۴۶۳۸۱
سرمایه	میلیون ریال	۹۰۲۸۰۰
اشتغال	نفر	۲۷۸

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی شهرستان شیراز در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۲۴
ظرفیت	تن	۱۳۱۱۵۶
سرمایه	میلیون ریال	۷۶۳۴۰۰
اشتغال	نفر	۶۳۷

ماخذ: مدیریت صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

– مکانیزاسیون

آمار ادوات موجود شهرستان شیراز در سال ۹۶

عنوان	تعداد (دستگاه)
تراکتور	۳۵۶۳
کمباین	۶۶۴
دروگر	۴
ضریب مکانیزاسیون / اسب بخار در هکتار	۲,۶۸

ماخذ: اداره امور فناوری مکانیزه کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

– آب و خاک

فعالیت‌های آب و خاک شهرستان شیراز در سال ۹۶

شاخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار (هکتار)	۱۵۴۶
تجهیز و نوسازی اراضی (هکتار)	۱۵۶
احیاء و مرمت قنوات (رشته)	۱۲
عملیات انجام شده جاده بین مزارع (کیلومتر)	
کانالهای آبیاری وزهکشی (کیلومتر)	۷/۴

– منابع طبیعی و آبخیزداری

مساحت مراتع و جنگل شهرستان شیراز در سال ۹۶

شاخص	میزان (هکتار)	درصد شهرستان به استان
مراتع	۶۴۳۲۶	۰,۸
جنگل	۱۶۹۵۹۰	۷,۶

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس

– سازمان تعاون روستایی

تعداد	شرکت ها و اتحادیه ها
۱۵	شرکت های تعاونی روستایی
۴	شرکت های تعاونی روستایی زنان
۱	اتحادیه های تعاونی روستایی شهرستان
۱۲	شرکت های تعاونی کشاورزی

ماخذ: سازمان تعاون روستایی استان فارس

– شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیائی شهرستان شیراز سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
از ته	تن	۵۰۳۱
فسفات	تن	۱۳۹۴
پتاسه	تن	۱۲۹۷

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی استان فارس

فهرست مطالب

عنوان

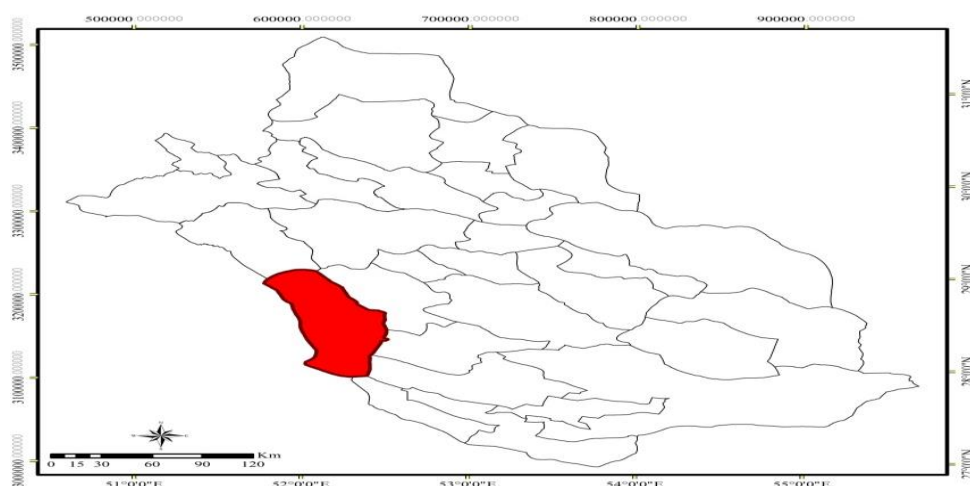
.....	نگاهی کوتاه به شهرستان فراشبند
.....	۱- موقعیت پستی ها و بلندی ها
.....	۱-۲- کوههای منطقه فراشبند
.....	۲- وضعیت جمعیتی شهرستان فراشبند
.....	۳- هواشناسی و اقلیم
.....	۳-۱ میزان بارندگی
.....	۳-۲ دما
.....	آمار و عملکرد شهرستان فراشبند
.....	۱- بخش زراعت
.....	۲- بخش باغبانی
.....	۳- گلخانه
.....	۴- مکانیزاسیون
.....	۵- آب و خاک
.....	۶- امور دام
.....	۷- آبزیان
.....	۸- صنایع کشاورزی
.....	۹- منابع طبیعی و آبخیزداری
.....	۱۰- سازمان تعاون روستایی
.....	۱۱- شرکت خدمات حمایتی

بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و با بکارگیری علوم و روشهای نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور را دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌برداری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده، بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت‌های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده، بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان، بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه، تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر تلاش دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به همت همه جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

نگاهی به شهرستان فراشبند

شهرستان فراشبند به مرکزیت شهر فراشبند، با وسعت ۴۸۵۶ کیلومتر مربع، ۴ درصد کل مساحت استان فارس را به خود اختصاص داده است. مرزهای جغرافیایی آن به ترتیب، از شمال به کازرون، از جنوب به استان بوشهر از شرق به شهرستانهای فیروزآباد، قیر و کارزین و خنج، از غرب به مناطق دشتستان استان بوشهر و شهرستان کازرون محدود است. این شهرستان در محدوده جغرافیایی ۵۱ درجه و ۴۷ دقیقه و حداکثر ۵۲ درجه و ۳۲ دقیقه طول شرقی و حداقل ۲۸ درجه و ۱ دقیقه و حداکثر ۲۹ درجه و ۱۱ دقیقه عرض شمالی قرار گرفته است

و ارتفاع آن از سطح دریا ۷۵۰ متر است. براساس آخرین تقسیمات کشوری (۱۳۹۱) این شهرستان دارای دو بخش (مرکزی و دهرم)، ۳ نقطه شهری (فراشبند، نوجین و دهرم) و ۴ دهستان (آویز، دژگاه، دهرم و نوجین) می باشد. همچنین این شهرستان دارای ۱۲۶ پارچه آبادی است که ۷۷ پارچه آبادی مسکونی و ۴۹ آبادی خالی از سکنه می باشد. مرکز شهرستان در ۱۳۵ کیلومتری غرب شیراز قرار دارد.

موقعیت شهرستان فراشبند در استان فارس

تصویر ماهواره ای شهرستان فراشبند در استان فارس

-موقعیت پستی ها و بلندی ها

- کوههای منطقه فراشبند

رشته کوه زاگرس که از شمال غربی ایران به جنوب غربی آن امتداد دارد در منطقه فارس به هفت رشته کوه موازی همدیگر، تقسیم می شود که بعضی از آنها در حوزه فراشبند واقع شده و از این قرار است :

- ارتفاعاتی که از بلوک ماهور خشت شروع می شود ، از جنوب فراشبند می گذرد و در خاور رودمند به کوهستان محال اربعه متصل می گردد و از جنوب قیروکارزین و خنج به کوهستان جنوبی خنج منتهی می شود.

-ارتفاعاتی که از ناحیه فراشبند و جنوب دهستان جره شروع می شود و ارتفاعات شمال غربی را طی می کند و در حوالی کازرون به غرب متوجه می گردد، در محل تلاقی رودخانه دالکی و شاپور تمام می شود.

بافت زمین شناسی کوههای فراشبند از نوع سنگهای رسوبی است . سن اکثر آنها به دوره های زمین شناسی مزوزوئیک و سنوزوئیک برمی گردد.

کوه سرمه : یکی از مهمترین چین خوردگی های فراشبند ، سلسله کوههای سرمه است . گنبد های نمکی در این منطقه کمتر از منطقه لارستان است . این کوه دارای معادن سرب و روی است . تا قبل از تقسیمات جدید کشوری در ایران ، کوه سرمه جزو بلوک اربعه بود و سپس به بخش فراشبند الحاق گردید .

کوه فراشبند : این کوه در ۲۲ کیلومتری شمال شرقی فراشبند واقع و پس از ارتفاعات خرمن کوه ، دلو ، رنج ، سفید و شکفت یکی از بلندترین ارتفاعات استان فارس به شمار می رود .

کوه دالان : این کوه در ۱۲۰ کیلومتری جنوب غربی شیراز و در امتداد شمال غربی - جنوب شرقی استان فارس و در بین بخشهای بوشکان مند ، کوه طاکی و آغار واقع شده است .

کوه گرم یا گروم : این کوه در ناحیه دهستان فراشبند و شهرستان فیروزآباد (۴۵ کیلومتری شمال غربی فیروزآباد) قرار دارد و ارتفاع آن ۲۶۱۳ متر می باشد .

- وضعیت جمعیتی شهرستان فراشبند

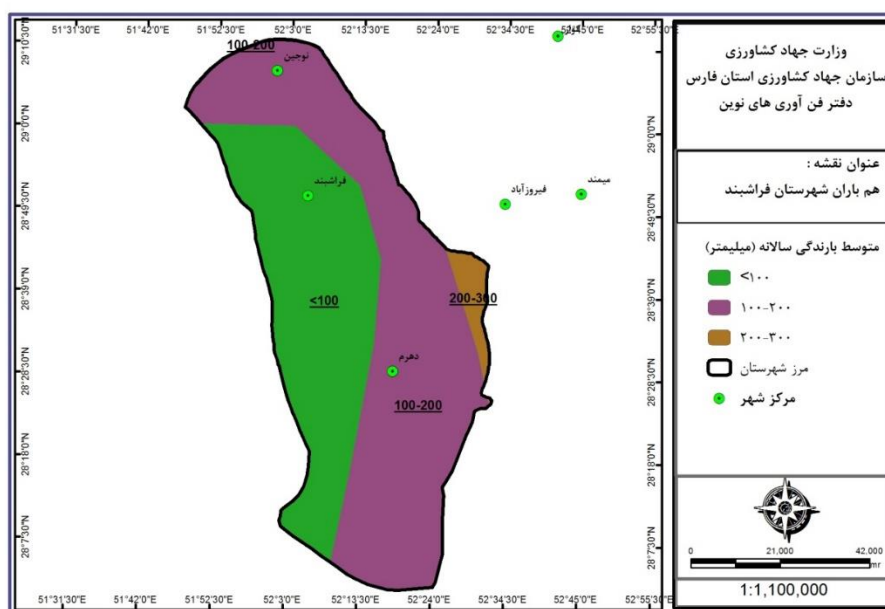
جمعیت شهرستان ، بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۴۵۴۵۹ نفر که ۰٫۹ درصد از جمعیت استان را شامل می شود و شامل (۲۲۹۲۶ نفر مرد و ۲۲۵۳۳ نفر زن) می باشد . جمعیت شاغل شهرستان ۱۴۷۶ نفر می باشد که از این تعداد ۴۴۲۱ نفر معادل ۳۸٫۵ درصد در بخش کشاورزی فعال می باشد .

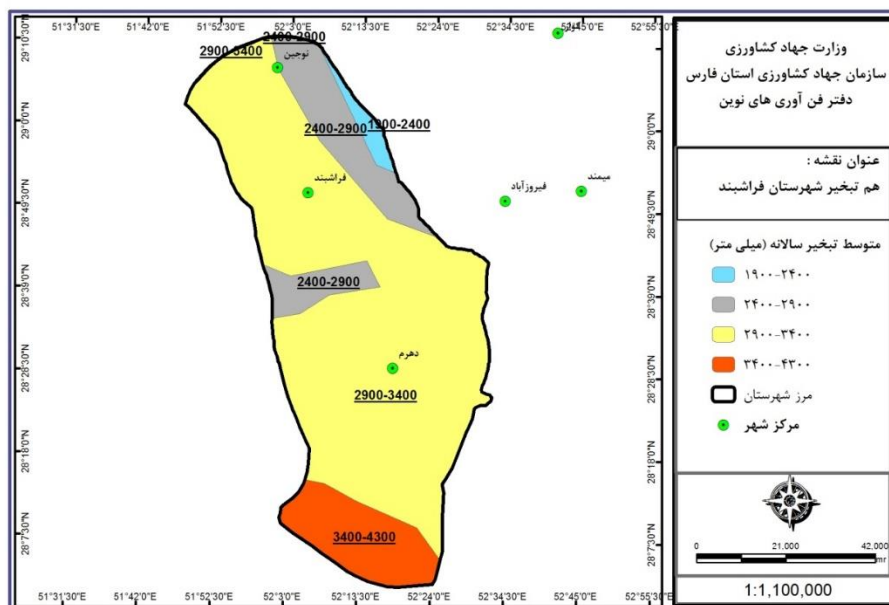
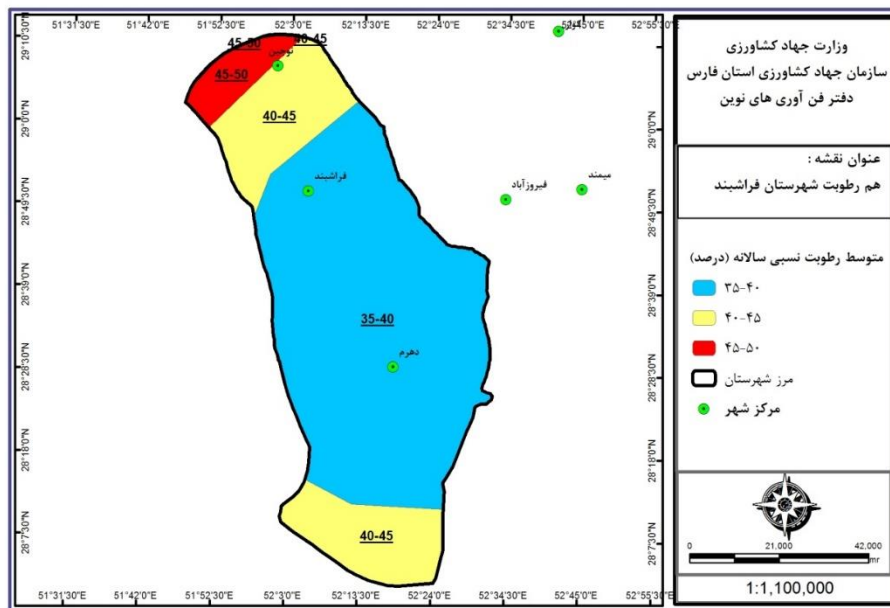
- هواشناسی و اقلیم

میزان بارندگی شهرستان فرشبند در سال ۹۶ برابر با ۲۳۰ میلی متر می باشد . حداکثر بارندگی ۸۸ درآبانماه گزارش شده است متوسط بارندگی ده ساله ۲۷۶٫۲ میلی متر گزارش شده است .

دما:

میانگین حداقل دمای شهرستان ۲٫۲ درجه سانتی گراد در بهمن ماه و میانگین حداکثر دما ۴۴ درجه در تیرماه می باشد . همچنین حداکثر رطوبت ۹۵ درصد دردیماه و حداقل آن ۸ درصد در تیرماه می باشد

آمار و عملکرد شهرستان فراشبند

- بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی فراشبند در سال ۹۶

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد آبی	عملکرد دیم/کیلومتر هکتار
گندم	۳۰۰۹	۳۲۳۱	۶۲۴۰	۱۱۲۸۱	۳۳۳۸	۱۴۶۱۹	۳۷۴۹	۱۰۳۳
جو	۱۹۱	۲۶۵۸	۲۸۴۹	۵۷۹	۲۵۱۰	۳۰۸۹	۳۰۳۶	۹۴۴
غلات	۳۲۰۰	۵۸۸۹	۹۰۸۹	۱۱۸۵۹	۵۸۴۸	۱۷۷۰۸	۳۷۰۶	۹۹۳
لوبیا	۸	۰	۸	۱۲	۰	۱۲	۱۵۲۵	۰
حبوبات	۸	۰	۸	۱۲	۰	۱۲	۱۵۲۵	۰
کنجد	۳۳۰	۰	۳۳۰	۳۷۲	۰	۳۷۲	۱۱۲۶	۰
محصولات صنعتی	۳۳۰	۰	۳۳۰	۳۷۲	۰	۳۷۲	۱۱۲۶	۰
سیب زمینی	۰	۰	۰	۱۲	۰	۱۲	۲۹۰۰۰	۰
پیاز	۵	۰	۵	۱۳۴	۰	۱۳۴	۲۶۸۲۰	۰
گوجه فرنگی	۱۶۵۷	۰	۱۶۵۷	۷۷۶۸۳	۰	۷۷۶۸۳	۴۶۸۹۰	۰
سایر سبزیجات	۱۰۹	۰	۱۰۹	۲۸۱۴	۰	۲۸۱۴	۲۵۸۳۶	۰
سبزیجات	۱۷۷۱	۰	۱۷۷۱	۸۰۶۴۲	۰	۸۰۶۴۲	۴۵۵۳۵	۰
خریزه	۱۷۰۹	۰	۱۷۰۹	۵۲۵۶۰	۰	۵۲۵۶۰	۳۰۷۵۳	۰
هندوانه	۸۰۶	۰	۸۰۶	۳۰۹۶۷	۰	۳۰۹۶۷	۳۸۴۰۱	۰
خیار	۱۷۶	۰	۱۷۶	۳۹۱۵	۰	۳۹۱۵	۲۲۲۲۱	۰
سایر محصولات جالیزی	۴۵۹	۰	۴۵۹	۱۳۴۲۸	۰	۱۳۴۲۸	۲۹۲۸۸	۰
محصولات جالیزی	۳۱۵۰	۰	۳۱۵۰	۱۰۰۸۷۱	۰	۱۰۰۸۷۱	۳۲۰۲۰	۰
یونجه	۲۳	۰	۲۳	۳۲۰	۰	۳۲۰	۱۴۱۰۱	۰
ذرت علوفه‌ای	۱	۰	۱	۲	۰	۲	۳۸۰۰	۰
سایر نباتات علوفه‌ای	۰	۰	۰	۷	۰	۷	۱۸۰۰۰	۰
نباتات علوفه‌ای	۲۴	۰	۲۴	۳۲۹	۰	۳۲۹	۱۳۹۴۹	۰
سایر محصولات	۴	۰	۴	۶	۰	۶	۱۶۲۲	۰
کل محصولات	۸۴۸۷	۵۸۸۹	۱۴۳۷۶	۱۹۴۰۹۱	۵۸۴۸	۱۹۹۹۳۹	۲۲۸۷۰	۹۹۳

سطح برداشت، تولید محصولات باغی شهرستان فراشبند در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودر هکتار
انگور	۵۰	۴۰۸	۱۱.۶۵۷
جمع میوه های دانه ریز	۵۰	۴۰۸	۱۱.۶۵۷
خرما	۳,۱۸۵	۲۱,۸۲۷	۷,۵۵۵
پرتقال	۶	۱۸	۵.۱۴۳
نارنگی	۱	۰	
لیموترش	۳۵۸	۶,۲۵۳	۲۶.۵۸۴
لیموشیرین	۱۰۵	۱,۸۶۶	۱۷.۷۲۱
جمع مرکبات	۴۷۰	۸,۱۳۷	۲۳,۶۵۳
انار	۱	۰	
زیتون	۱۵	۸	۸۴۲
سایر میوه های نیمه گرمسیری	۰	۰	
جمع میوه های نیمه گرمسیری	۳,۶۷۱	۲۹,۹۷۲	۹,۲۴۳
گیاهان دارویی	۰,۱۰	۳,۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰
سایر	۰,۰۰	۰,۰۰	
جمع سایر محصولات	۰,۱۰	۳,۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰
جمع محصولات گلخانه ای	۰,۱۰	۳,۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰
گیاهان دارویی	۴,۰۰	۶,۰۰	۱,۳۳۳,۳۳
قارچ دکمه ای	۲,۰۰	۳۸۵,۰۰	۱۹۲,۵۰۰,۰۰
قارچ صدفی	۰	۰	
جمع سایر محصولات باغبانی	۶	۳۹۱	۷۷,۸۰۰
کل محصولات	۳,۷۲۷	۳۰,۷۷۴	۹,۳۷۴

محصول	واحد	میزان
سبزی و صیفی و سبزیجات برگی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
گیاهان دارویی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
توت فرنگی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
سایر محصولات	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
گل و گیاهان زینتی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/شاخه بریده(میلیون) یا گلدان	۰
تولید و سازگاری نهال	سطح/مترمربع	۰
	تولید/هزار اصله	۰
تولید نشاء	سطح/مترمربع	۰
	تولید/میلیون عدد	۰

آمار ادوات موجود شهرستان فراشبند در سال ۹۶

عنوان	تعداد (دستگاه)
تراکتور	۵۶۰
کمباین	۰
دروگر	۰
ضریب مکانیزاسیون / اسب بخار در هکتار	۱,۵۵

ماخذ: اداره امور فناوری مکانیزه کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی

– آب و خاک

شاخصهای آب و خاک در سال ۹۶

شاخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار(هکتار)	۶۱۱
تجهیز ونوسازی اراضی (هکتار)	۶۱
احیاء و مرمت قنوات(رشته)	۲
عملیات انجام شده جاده بین مزارع(کیلومتر)	۲,۴
کانالهای آبیاری وزهکشی (کیلومتر)	۹/۲

ماخذ: مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

– امور دام و طیور

تعداد دام شهرستان فراشبند در سال ۹۶

نوع دام	تعداد
گوسفند و بره	۱۲۰۰۲۸
بز و بزغاله	۱۰۵۲۳۵
گاو و گوساله	اصیل
	دورگ
	بومی
	جمع
گاو میش	۰
شتر	۱۳۴

میزان تولید محصولات عمده دامی شهرستان فراشبند سال ۹۶

عنوان	واحد	میزان	درصد به استان
گوشت قرمز	تن	۱۵۲۷	۲,۴
گوشت مرغ	تن	۲۴۸۱	۲,۰
شیر خام	تن	۱۱۸۴۶	۲,۰
تخم مرغ	تن		۰,۰
عسل	تن	۳۶۷,۵۱	۵,۹
کل	تن	۱۶۲۲۲	۱,۹

ماخذ: معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی فارس

۵- آبریان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان فراشبند سال ۶۹

عنوان	واحد	تولید (تن)	درصد نسبت به استان
مزارع سردابی	تن	13.4	0.2
مزارع گرمابی	تن	20	2.2
مزارع منابع آبی	تن	0	0.0
مزارع پرورش خاویاری	تن	0	0.0
جمع	تن	۳۳,۴	0.3

ماخذ: مدیریت امور آبریان سازمان جهاد کشاورزی فارس

- صنایع کشاورزی

جواز های تاسیس صادره صنایع کشاورزی شهرستان فراشبند در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۱
ظرفیت	تن	۳۰۰
سرمایه	میلیون ریال	۵۰۰۰
اشتغال	نفر	۳

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی شهرستان فراشبند در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۰
ظرفیت	تن	۰
سرمایه	میلیون ریال	۰
اشتغال	نفر	۰

- منابع طبیعی و آبخیزداری

مساحت مراتع و جنگل شهرستان فراشبند در سال ۹۶

شاخص	میزان	درصد شهرستان به استان
مراتع (هکتار)	۳۱۹۲۳۰	۴,۴
جنگل (هکتار)	۶۴۶۸۵,۱	۳
بیابان (هکتار)	۱۲۷۲۴,۲۰	۱,۷

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس

- سازمان تعاون روستایی

تعداد	شرکت ها و اتحادیه ها
۲	شرکت های تعاونی روستایی
۱	شرکت های تعاونی روستایی زنان
۱	اتحادیه های تعاونی روستایی شهرستان
۴	شرکت های تعاونی کشاورزی

- شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیایی شهرستان فراشبند در سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
از ته	تن	۴۹۰
فسفات	تن	۱۲۰
پتاسه	تن	۷۵

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی استان فارس

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
نگاهی کوتاه به شهرستان فسا.....	
۱- زبان و نژاد مردم فسا.....	
۲- بزرگان و مشاهیر فسا.....	
۳- مکان های دیدنی و تاریخی.....	
۴- صنایع و معادن.....	
۵- کشاورزی و دامداری.....	
۶- رودخانه ها و دریاچه ها.....	
۶-۱- رودخانه بانیان فسا.....	
۶-۲- رودخانه شور جهرم(فسا).....	
۷- وضعیت جمعیتی شهرستان فسا.....	
۸- موقعیت پستی ها و بلندی ها.....	
۸-۱- مهمترین کوه های شهرستان فسا.....	
۹- هواشناسی و اقلیم.....	
۹-۱- میزان بارندگی.....	
۹-۲- دما.....	
آمار و عملکرد شهرستان فسا.....	
۱- بخش زراعت.....	
۲- بخش باغبانی.....	
۳- گلخانه.....	
۴- مکانیزاسیون.....	
۵- آب و خاک.....	

.....۶- امور دام

.....۷- آبزیان

.....۸- صنایع کشاورزی

.....۹- منابع طبیعی و آبخیزداری

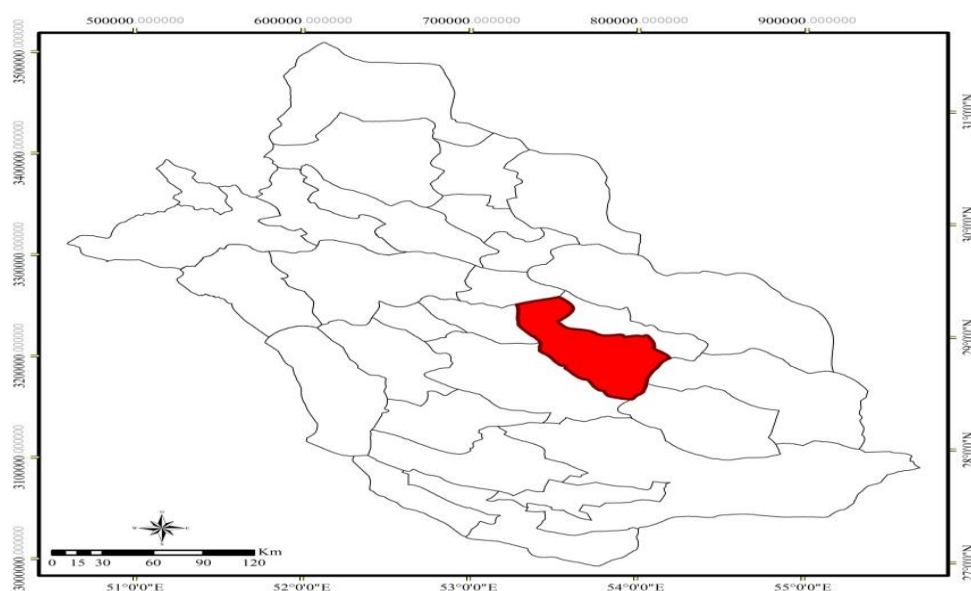
.....۱۰- سازمان تعاون روستایی

.....۱۱- شرکت خدمات حمایتی

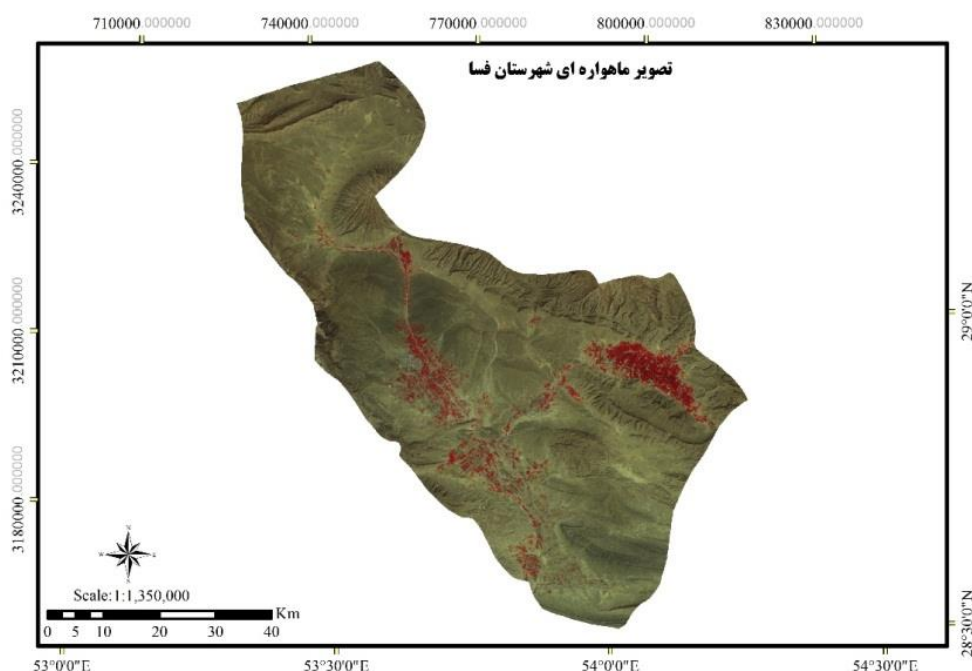
بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و بکارگیری علوم و روشهای نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور را دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌برداری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده، بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت‌های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه و تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر همت دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به تلاش همه جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

نگاهی به شهرستان فسا

شهرستان فسا به مرکزیت شهر فسا در جنوب شرقی استان فارس با وسعت ۴۱۹۷ کیلومتر مربع ۳,۴ درصد کل مساحت خاکی استان را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در محدوده جغرافیایی ۵۳ درجه و ۲۰ دقیقه تا ۵۴ درجه و ۱۵ دقیقه طول شرقی و ۲۸ درجه و ۳۰ دقیقه تا ۲۹ درجه و ۲۵ دقیقه عرض شمالی قرار گرفته است. از شمال به شهرستانهای استهبان و خرامه از جنوب به شهرستانهای زرین دشت و جهرم از شرق به شهرستانهای داراب و استهبان و از غرب به شهرستانهای جهرم و سروستان محدود می‌شود. براساس آخرین تقسیمات کشوری (۱۳۹۱) این شهرستان دارای چهاربخش (ششده و قره بلاغ، شیبکوه، نوبندگان، مرکزی) ۵ نقطه شهری (ششده، قره بلاغ، نوبندگان، زاهد شهر، فسا) و ۸ دهستان (ششده، قره بلاغ، میانده، فدشکویه، نوبندگان، کوشک قاضی، جنگل، صحرارود) است. همچنین دارای ۳۷۶ پارچه آبادی است که ۱۸۶ پارچه آبادی مسکونی و ۱۹۰ آبادی خالی از سکنه می باشد.

موقعیت شهرستان فسا در استان فارس

تصویر ماهواره ای شهرستان فسا

- زبان و نژاد مردم فسا

زبان مردم فسا، فارسی است که دارای لهجه ای ویژه، تقریباً نزدیک به لهجه ی شیرازی است و نژاد مردم فسا، ایرانی و به سخنی دیگر، آریایی نژاد هستند.

- بزرگان و مشاهیر فسا

به عنوان نمونه ای از بزرگان و مشاهیر فسا، می توان از ابومحمد عبدالله مرزبان (استاد نحو)، ابوالقاسم فارسی (استاد نحو)، ابوعلی حسن آبان (استاد نحو)، شیخ ابوالحسن محمد (استاد نحو)، شیخ احمد بن محمد (عالم)، شیخ ابومحمد روزبهان (عارف)، ارسلان بسا سیری، حاج میرزا عبدالرحیم عشرت (شاعر)، حاج میرزا احمدی (شاعر)، میرزا سلیمان (شاعر)، مولانا محمد مسیح (دانشمند)، میرزا محمد حسین حقیقت (خوشنویس)، حاجی میرزا حسن فسایی (دانشمند و مؤلف فارسنامه ناصری) می توان نام برد.

- مکان های دیدنی و تاریخی

گردش گاه میان جنگل که مانند توده ای انبوه در دامنه کوه میان جنگل و دردو سوی جاده خود نمایی می کند، مهم ترین جاذبه طبیعی شهرستان فسا میباشد. قلعه ضحاک که از دوران ساسانی و اوایل اسلام به یادگار مانده، از دیدنی های تاریخی منطقه است.

- صنایع و معادن

انواع کارخانه های و صنایع مربوط به کشاورزی و دامداری در این شهرستان وجود دارد. کارخانه های صنایع غذایی، نساجی، وسایل حمل و نقل و کارخانه ها و کارگاه های مصالح ساختمانی در این شهرستان وجود دارد. هم چنین کارگاه های قالبی بسیاری در شهرستان فسا دایر است. بازرگانی در شهرستان فسا در ارتباط با مشاغل غالب منطقه بوده و قالی، پشم، پوست، کشمش، گندم، پنبه، تره بار، مرکبات و خرما از صادرات این شهرستان است. همچنین کارخانه تولید فرآورده های لبنی نیز در این شهرستان قرار دارد.

- کشاورزی و دامداری

در شهرستان فسا کشاورزی و باغداری اولین و مهم ترین شغل اهالی را تشکیل می دهد. محصولات عمده شهرستان عبارتند از: غلات (گندم، جو، ذرت)، کلزا، پنبه، خرما، مرکبات، انواع میوه، برنج. دامداری پس از کشاورزی اهمیت داشته انواع فرآورده های دامی و لبنیات، پشم، پوست، گوشت، از تولیدات بخش دامداری این شهرستان است.

۶- رودخانه ها و دریاچه ها

در این شهرستان، جریان دائمی وجود نداشته و تنها چندین رودخانه ی فصلی و مسیل کوچک، از ارتفاعات سرچشمه می گیرند که مهمترین آنها، عبارتند از: رودخانه های فصلی دیندارلو و تنگ مج: که اولی از ارتفاعات شمال شرقی دشت ایج، سرچشمه گرفته و در جهت شرق به جنوب غربی، در دشت قره بلاغ و مسیل تنگ مج در جهت شمال غربی -

جنوب شرقی، در دشت جریان دارد. همچنین دو مسیل اسکندری و سروک نیز در منطقه جریان دارند. در دشت فسا نیز مسیلهای شیدانک، واصل آباد، زرجان، غیاث آباد، مهدی آباد و نوبندگان جریان دارند که مسیل واصل آباد، در سالهای مرطوب، نزدیک به دو ماه از سال جریان دائمی دارد. همچنین دومسیل عمده به نام جلال آباد و میان جنگل در دشت میان جنگل و تنگ کرم جریان دارند. بخش زیادی از مساحت شهرستان فسا جزء حوضه آبریزمندوبخش بسیار کوچکی آن جزء حوضه آبریز کل و بختگان است. در این شهرستان، دریاچه ای وجود ندارد.

۶-۱- رودخانه بانیان فسا

رودخانه فصلی بانیان که از خرمن کوه سرچشمه می گیرد با جهت شمال به جنوب از شرق شهر فسا عبور کرده ابتدا به رودخانه شوروسپس به رودخانه قره آغاچ متصل می شود و سرانجام به خلیج فارس میریزد.

۶-۲- رودخانه شور جهرم (فسا)

این رودخانه که از شاخه های مهم رودخانه مند محسوب می شود از شاخه های فراوانی تشکیل شده است که عمده ترین آنها رودخانه جعفری (خشکرو و اصل آباد) است. شاخه های دیگر آن از کوه های شمال شهرستان فسا سرچشمه گرفته و در مسیر خود بیش تر از آب مسیل های فصلی تغذیه میکنند. کوه های خرمن در شمال، گچ در جنوب غربی، کفتاری در غرب، تودج در شمال شرقی، دره زهری و داربست در جنوب و خمار و علمداری در جنوب شرقی شهرستان فسا قرار گرفته است. دیگر کوه های این شهرستان عبارتند از: بدنه شیر، بر آفتاب، چهل چشمه، نصیرآباد، گر، زاهدان، عرضه دل، کمر زرد. خرمن کوه که در شمال شهر فسا قرار دارد، مرتفع ترین نقطه این شهرستان محسوب می شود. ارتفاع قله این کوه حدود ۳۱۸۳ متر از سطح دریا است. دامنه های شمالی کوه میان جنگل و بخشی از منطقه شکار ممنوع آن در فسا برای ایجاد گردشگاه پیش بینی شده است.

این محدوده در فاصله ۵۰ کیلومتری شمال غربی شهر فسا و در کنار جاده اصلی شیراز - فسا قرار دارد. این منطقه پوشیده از درختان جنگلی است که مانند توده ای انبوه در دامنه کوه میان جنگل و در دو سوی جاده خودنمایی می کنند. گونه های بنه و بادام وحشی پوشش غالب درختان جنگلی این گردشگاه را تشکیل می دهند. نزدیک بودن محل انتخاب شده به جاده اصلی و وجود سایر راه ها باعث شده است که ساکنان شهرهای شیراز، سروستان، منا، خرامه، نیریز، جهرم و سایر مسافرانی که از این جاده می گذرند، امکان دسترسی راحت تری به این گردشگاه داشته باشند.

- وضعیت جمعیتی شهرستان فسا

جمعیت شهرستان، بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۲۰۵۱۸۷ نفر که ۴٫۲ درصد از جمعیت استان را شامل می شود و شامل (۱۰۴۲۴۶ نفر مرد و ۱۰۰۹۴۱ نفر زن) می باشد. جمعیت شاغل ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان ۵۱۵۰۷ نفر که ۲۰۶۰ نفر یا ۲۳٫۴ درصد در بخش کشاورزی فعال می باشند.

- موقعیت پستی ها و بلندی ها

حدود ۴/۰ مساحت شهرستان فسا، دشت و بقیه کوهستانی است. ارتفاعات بیش از ۲ هزار متر، پوشیده از درختان ارس و کمتر از این ارتفاع، بادام کوهی و بنه وجود دارد. مهمترین ارتفاعات این شهرستان عبارتند از: کوه درز در ۳۳ کیلومتری جنوب شرقی فسا در دهستان نوبندگان به ارتفاع ۲۱۲۱ متر. کوه گچ در ۱۴ کیلومتری جنوب غربی فسا، با ارتفاع ۲۱۵۰ متر. قلات: در ۵۰ کیلومتری شرق فسا در دهستان ششده با ارتفاع ۲۰۰۰ متر. خرمن کوه: در ۳۱ کیلومتری شمال غربی، با ارتفاع ۳۱۸۵ متر. تورج: طولانی ترین رشته که از بخش مرکزی تا ششده امتداد دارد. مهمترین دشتهای شهرستان فسا، عبارتند از: دشت نوبندگان، دشت ششده قره بلاغ، دشت گره بیگون، دشت فسا.

مهمترین کوه های شهرستان فسا

خرمن کوه با ارتفاع ۳۱۸۳ متر در محدوده شهرستان فسا، بخش مرکزی، دهستان جنگل و در ۳۰ کیلومتری شمال غربی مرکز شهرستان واقع شده است. جهت کوه شمال شرقی- جنوب غربی مرکز شهرستان واقع شده است.

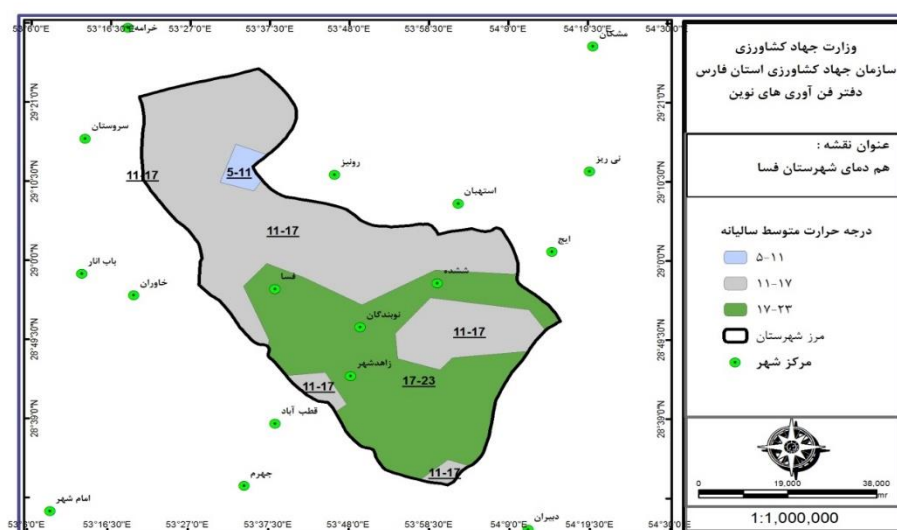
تنگ نصره بید، این کوه با ارتفاع ۲۸۵۳ متر در محدوده شهرستان فسا، بخش نوبندگان، دهستان نوبندگان در ۲۱ کیلومتری شمال شرقی فسا قرار دارد. جهت کوه شمالی جنوبی می باشد.

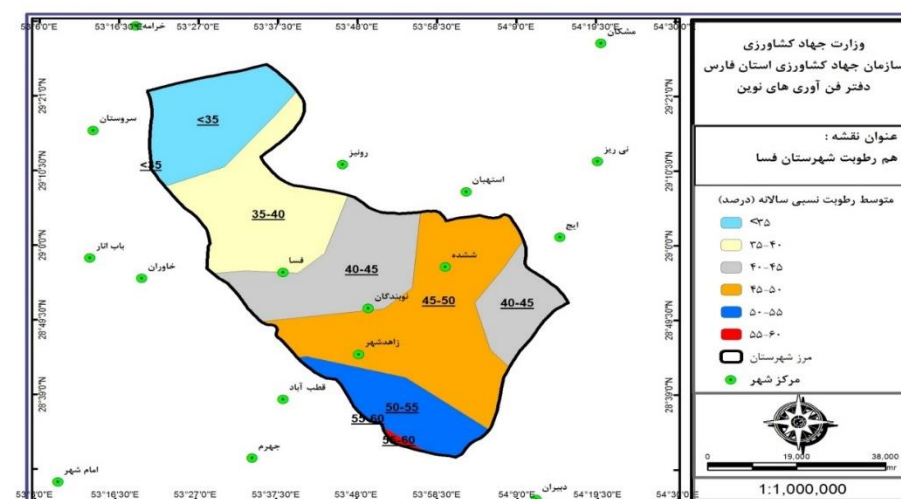
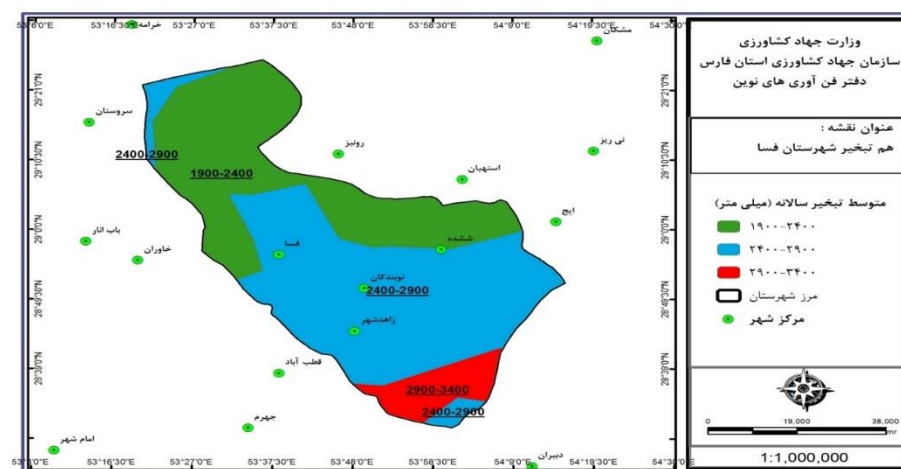
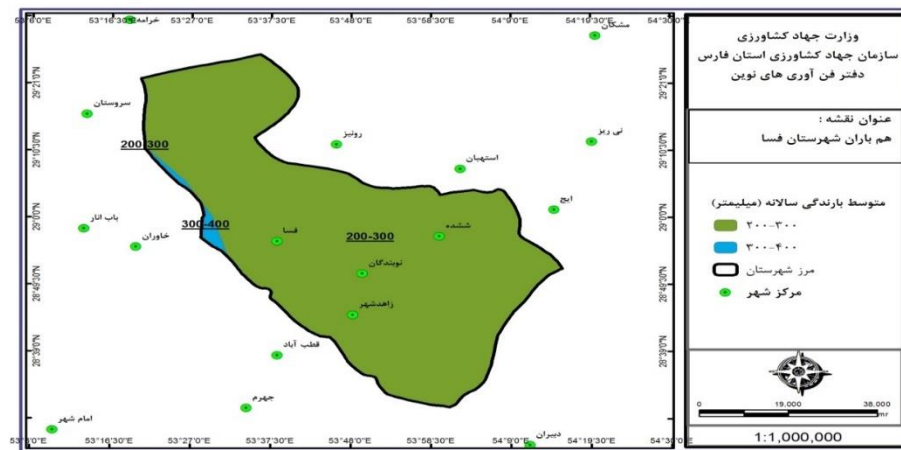
- هواشناسی و اقلیم

میزان بارندگی

میزان بارندگی شهرستان فسا در سال ۹۶ برابر با ۱۲۴ میلی متر می باشد. حداکثر بارندگی ۸۹ دردیماه گزارش شده است متوسط بارندگی ده ساله ۲۷۱ میلی متر گزارش شده است دما:

میانگین حداقل دمای شهرستان ۰٫۷ درجه سانتی گراد در بهمن ماه و میانگین حداکثر دما ۴۰٫۴ درجه در تیرماه می باشد. همچنین حداکثر رطوبت ۸۹ درصد دردیماه و حداقل آن ۹ درصد در خردادماه می باشد

آمار عملکرد شهرستان فسا

- بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی ۹۶

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد آبی	عملکرد دیم/کیلومتر هکتار
گندم	۱۰۶۷۷	۰	۱۰۶۷۷	۵۷۹۱۳	۰	۵۷۹۱۳	۵۴۲۴	۰
جو	۲۷۲۹	۱۲۸	۲۸۵۶	۱۱۵۳۹	۲۱۸	۱۱۷۵۷	۴۲۲۹	۱۷۰۸
ذرت دانه‌ای	۲۸۰۳	۰	۲۸۰۳	۲۵۴۸۳	۰	۲۵۴۸۳	۹۰۹۰	۰
غلات	۱۶۲۰۹	۱۲۸	۱۶۳۳۷	۹۴۹۳۵	۲۱۸	۹۵۱۵۳	۵۸۵۷	۱۷۰۸
نخود	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۰
حبوبات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۰
پنبه	۲۱۹۳	۰	۲۱۹۳	۷۶۶۳	۰	۷۶۶۳	۳۴۹۵	۰
کنجد	۶۶	۰	۶۶	۷۵	۰	۷۵	۱۱۳۴	۰
آفتابگردان روغنی	۹	۰	۹	۱۴	۰	۱۴	۱۵۵۷	۰
کلزا	۶۲۲	۰	۶۲۲	۱۲۵۱	۰	۱۲۵۱	۲۰۱۰	۰
محصولات صنعتی	۲۸۹۰	۰	۲۸۹۰	۹۰۰۲	۰	۹۰۰۲	۳۱۱۵	۰
سیب زمینی	۱۳	۰	۱۳	۴۵۰	۰	۴۵۰	۳۴۰۵۳	۰
پیاز	۱۶۱	۰	۱۶۱	۱۰۳۹۴	۰	۱۰۳۹۴	۶۴۵۱۶	۰
گوجه‌فرنگی	۲۴۲	۰	۲۴۲	۱۱۱۰۴	۰	۱۱۱۰۴	۴۵۹۰۲	۰
سایر سبزیجات	۱۰۳۸	۰	۱۰۳۸	۲۹۰۲۴	۰	۲۹۰۲۴	۲۷۹۶۴	۰
سبزیجات	۱۴۵۴	۰	۱۴۵۴	۵۰۹۷۱	۰	۵۰۹۷۱	۳۵۰۵۳	۰
خریزه	۸۴۴	۰	۸۴۴	۳۰۳۵۰	۰	۳۰۳۵۰	۳۵۹۴۷	۰
هندوانه	۷۴	۰	۷۴	۳۴۸۲	۰	۳۴۸۲	۴۷۰۴۷	۰
خیار	۶۲	۰	۶۲	۱۳۵۶	۰	۱۳۵۶	۲۱۷۶۷	۰
سایر محصولات جالیزی	۱۵	۰	۱۵	۵۷۲	۰	۵۷۲	۳۷۱۳۶	۰
محصولات جالیزی	۹۹۶	۰	۹۹۶	۳۵۷۵۹	۰	۳۵۷۵۹	۳۵۹۰۳	۰
پونجه	۹۷۱	۰	۹۷۱	۱۵۵۱۷	۰	۱۵۵۱۷	۱۵۹۸۲	۰
ذرت علوفه‌ای	۸۷۴	۰	۸۷۴	۴۸۰۹۸	۰	۴۸۰۹۸	۵۵۰۱۳	۰
سایر نباتات علوفه‌ای	۱۳۱	۰	۱۳۱	۱۹۰۷	۰	۱۹۰۷	۱۴۵۲۲	۰
نباتات علوفه‌ای	۱۹۷۷	۰	۱۹۷۷	۶۵۵۲۱	۰	۶۵۵۲۱	۳۳۱۵۰	۰
سایر محصولات	۱۴	۰	۱۴	۷۷	۰	۷۷	۵۶۹۶	۰
کل محصولات	۲۳۵۳۹	۱۲۸	۲۳۶۶۶	۲۵۶۲۶۵	۲۱۸	۲۵۶۴۸۳	۱۰۸۸۷	۱۷۰۸

بخش باغبانی

سطح برداشت، تولید محصولات باغی شهرستان فسا در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودر هکتار
میوه های دانه دار	سیب	۳	۰
	به	۱۳	۱۰,۳۲۹
	گوجه	۱	۸,۰۰۰
	آلو	۳	۹,۰۴۸
	هلو	۱۹	۹,۱۶۸
	زردآلو و قیسی	۲	۸,۹۳۰
انگور			
خشک میوه های	پسته	۲۶۶	۴,۵۲۷
	بادام	۴۲	۴,۹۰۴
	گردو	۵	۵,۰۰۰
	خرما	۱۰۸	۵,۰۵۹
میوه های نیمه گرمسیری	پرتقال	۴,۷۴۲	۱۸,۸۴۸
	نارنگی	۲۱۳	۱۷,۱۵۳
	لیموترش	۴۶	۲۰,۰۸۷
	لیموشیرین	۱۹	۲۵,۳۰۸
	سایر مرکبات	۸	۲۳,۶۰۰
	انار	۱,۴۴۹	۱۶,۷۲۹
	انجیر	۲۵۰	۲,۷۷۲
	زیتون	۷۰۷	۱,۷۵۴
	خیار	۸,۰۰	۱۲۶,۵۰۰,۰۰
	گوجه فرنگی	۱,۶۵	۱۸۰,۶۰۶,۰۶
محصولات گلخانه ای	انواع فلفل	۱,۰۰	۱۱۰,۰۰۰,۰۰
	گیاهان دارویی	۰,۵۰	۱۵,۰۰۰,۰۰
	سایر	۱,۰۰	۰,۰۰
	زعفران	۰,۶۲	۱,۶۱
	گلستان (گل محمدی)	۵,۸۰	۱,۹۵۲,۳۸
	باغات مخلوط	۳,۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰
	گیاهان دارویی	۶,۰۵	۳,۵۸۶,۷۸
	قارچ دکمه ای	۰,۵۰	۲۰۰,۰۰۰,۰۰
	جمع سایر محصولات باغبانی	۱۶	۱۱,۲۱۲
	کل محصولات	۸,۶۶۴	۱۶,۵۹۰
		۱۲۱,۸۲۵	

– گلخانه

میزان	واحد	محصول
۸۱۶۵۰	سطح /مترمربع	سبزی و صیفی و سبزیجات برگی
۱۲۱۶	تولید/تن	
۵۰۰۰	سطح /مترمربع	گیاهان دارویی
۷,۵	تولید/تن	
۰	سطح /مترمربع	توت فرنگی
۰	تولید/تن	
۰	سطح /مترمربع	سایر محصولات
۰	تولید/تن	
۰	سطح /مترمربع	گل و گیاهان زینتی
۰	تولید/شاخه بریده (میلیون) یا گلدان	
۰	سطح /مترمربع	تولید و سازگاری نهال
۰	تولید/هزار اصله	
۳۰۰۰	سطح /مترمربع	تولید نشاء
۱,۸	تولید/میلیون عدد	

– مکانیزاسیون

آمار ادوات موجود شهرستان فسا در سال ۹۶

عنوان	تعداد (دستگاه)
تراکتور	۸۵۰
کمباین	۶۸
دروگر	۵۰
ضریب مکانیزاسیون / اسب بخار در هکتار	۲,۷۶

- آب و خاک

شاخصهای آب و خاک در سال ۹۶

شاخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار (هکتار)	۶۵۵
تجهیز ونوسازی اراضی (هکتار)	۲۶
احیاء و مرمت قنوات (رشته)	۱۰
عملیات انجام شده جاده بین مزارع (کیلومتر)	۳
کانالهای آبیاری وزهکشی (کیلومتر)	۰/۴

ماخذ: مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- امور دام و طیور

تعداد دام شهرستان فسا در سال 96

نوع دام	تعداد
گوسفند و بره	۱۱۵۰۲۶
بز و بزغاله	۱۳۱۶۷۳
گاو و گوساله	اصیل
	دورگ
	بومی
	جمع
گاو میش	۰
شتر	۰

میزان تولید محصولات عمده دامی شهرستان فسا سال ۹۶

عنوان	واحد	میزان	درصد به استان
گوشت قرمز	تن	۲۵۷۶	۴,۰
گوشت مرغ	تن	۲۴۴۹	۲,۰
شیر خام	تن	۹۳۳۲	۱,۵
تخم مرغ	تن		۰,۰
عسل	تن	۱۹۲,۱۵	۳,۱
کل	تن	۱۴۵۴۹	۱,۷

ماخذ: معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی فارس

- آبیان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان فسا سال ۹۶

عنوان	واحد	تولید (تن)	درصد نسبت به استان
مزارع سردابی	تن	0	0.0
مزارع گرمابی	تن	30	3.4
مزارع منابع آبی	تن	6.7	1.3
مزارع پرورش خاویاری	تن	0	0.0
جمع	تن	۳۶,۷	0.4

ماخذ: مدیریت امور آبیان سازمان جهاد کشاورزی فارس

- صنایع کشاورزی

جواز های تاسیس صادره صنایع کشاورزی شهرستان فسا در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۳
ظرفیت	تن	۳۶۰۰
سرمایه	میلیون ریال	۲۷۵۰۰
اشتغال	نفر	۱۸

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی شهرستان فسا در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۱
ظرفیت	تن	۲۰۰۰
سرمایه	میلیون ریال	۶۵۰۰
اشتغال	نفر	۵

ماخذ: مدیریت صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- منابع طبیعی و آبخیزداری

مساحت مراتع و جنگل شهرستان فسا در سال ۹۶

شاخص	واحد	میزان	درصد شهرستان به استان
مساحت مراتع	هکتار	۲۲۵۹۶۸,۴	۳,۱
مساحت جنگل	هکتار	۸۷۳۲۸,۳	۳,۰

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس

- سازمان تعاون روستایی

تعداد	شرکت ها و اتحادیه ها
۸	شرکت های تعاونی روستایی
۲	شرکت های تعاونی روستایی زنان
۱	اتحادیه های تعاونی روستایی شهرستان
۶	شرکت های تعاونی کشاورزی

ماخذ: سازمان تعاون روستایی استان فارس

- شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیایی شهرستان فسا در سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
از ته	تن	۳۵۷۱
فسفات	تن	۱۱۰۱
پتاسه	تن	۳۶۰

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی فارس

فهرست مطالب

عنوان

نگاهی کوتاه به شهرستان فیروزآباد	
۱- زبان و نژاد مردم فیروزآباد	
۲- مکان های دیدنی و تاریخی	
۳- صنایع و معادن	
۴- منابع آب	
۴-۱- منابع آب سطحی	
۴-۲- منابع آب زیر زمینی	
۵- پستی ها و بلندیها	
۶- وضعیت جمعیتی شهرستان فیروزآباد	
۷- هواشناسی و اقلیم	
۷-۱ میزان بارندگی	
۷-۲ دما	
آمار و عملکرد شهرستان فیروزآباد	
۱- بخش زراعت	
۲- بخش باغبانی	
۳- گلخانه	
۴- مکانیزاسیون	
۵- آب و خاک	
۶- امور دام	
۷- آبزیان	
۸- صنایع کشاورزی	

..... ۹- منابع طبیعی و آبخیزداری

..... ۱۰- سازمان تعاون روستایی

..... ۱۱- شرکت خدمات حمایتی

بخش کشاورزی به دلیل برخورداری از نقش حیاتی در تولید ملی و تأمین غذای کشور و نیز ارتباط مؤثر و بلافصل آن با محیط زیست و منابع طبیعی، تأثیر چشم‌گیری در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه دارد. امروزه نگاهی متفاوت به بخش کشاورزی و با بکارگیری علوم و روشهای نوین در این بخش با هدف توسعه پایدار و تأمین امنیت غذایی کشور کاملاً ضروری است. بر این اساس می‌بایست نگاه سنتی کشاورزی به سمت تولید بهینه و افزایش بهره‌وری بر اساس نیازهای در حال تغییر جامعه و منابع موجود سوق داده شود. در همین راستا مسئولین و دست‌اندرکاران به تولید بهینه بر پایه مزیت نسبی و حداکثر بهره‌وری از منابع باور دارند. استان فارس با ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت که حدود ۷/۵ درصد از مساحت کشور را در برمی‌گیرد و با در اختیار داشتن بیش از یک میلیون هکتار اراضی کشاورزی نقش اساسی، در تأمین و تولید مواد غذایی در داخل کشور را دارا می‌باشد. در سال‌های گذشته به دلیل توسعه نامتوازن و بهره‌برداری بیش از اندازه از منابع حیاتی استان شامل آب و خاک، این منابع به لحاظ کمیت و کیفیت دچار مشکل شده. بطوریکه سطح آب‌های زیرزمینی بسیاری از دشتهای حاصلخیز استان به دلیل برداشت‌های بی‌رویه آب کاهش چشمگیری یافته و ادامه روند حاضر آینده بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی استان بخصوص بخش کشاورزی قرار داده است و لذا در جهت حفظ منابع پایه، تثبیت اشتغال و کمک به استقلال کشور در بخش کشاورزی علاوه بر تلاش دست‌اندرکاران مستقیم بخش کشاورزی، نیاز به همت همه جانبه کلیه مسئولین کشوری و استانی می‌باشد. نوشتار حاضر مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات گذشته، حال و آینده در بخش کشاورزی استان فارس را ارائه می‌نماید که حاصل تلاش و تدبیر بهره‌برداران، کارشناسان، محققان و سایر بزرگوارانی است که در این امر خطیر هم‌گام و همراهند.

محمد مهدی قاسمی

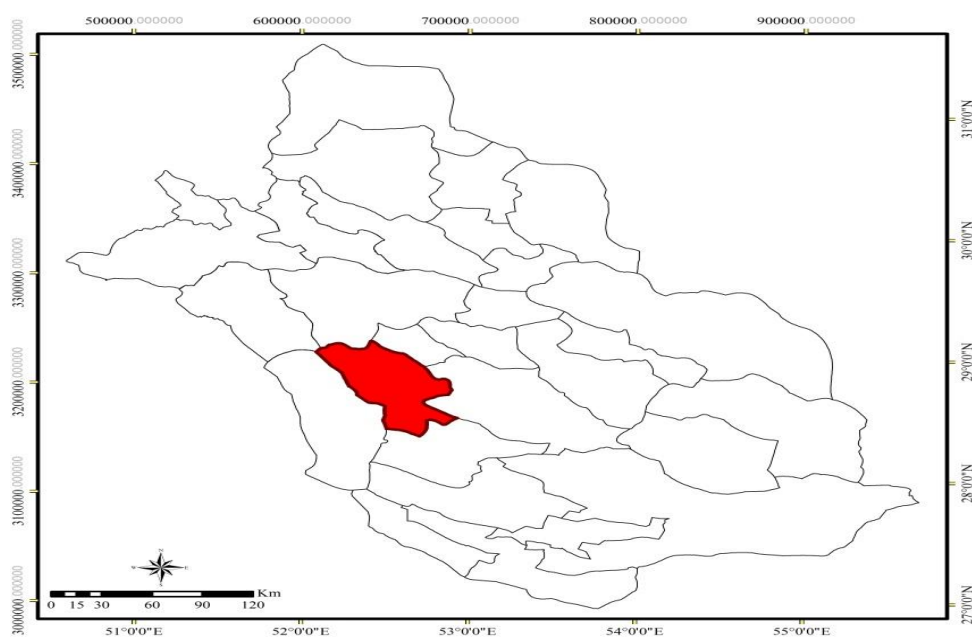
رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

نگاهی به شهرستان فیروزآباد

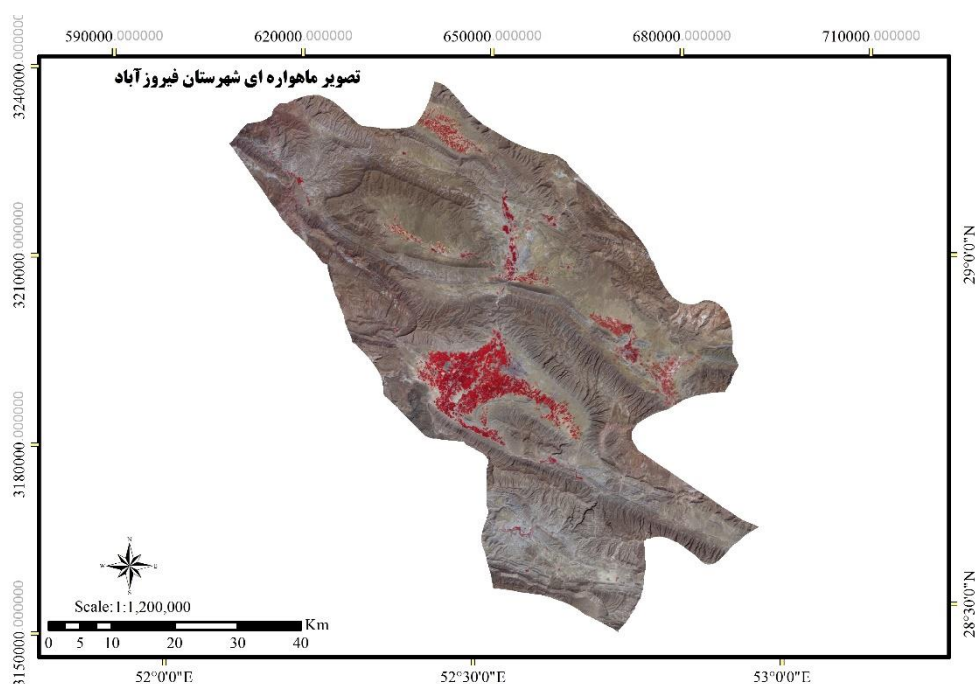
فیروز آباد کنونی را در عهد باستان «اردشیر کوره» و «شهرگور» می‌نامیدند. این منطقه یکی از شهرستان‌های مهم استان فارس است و در ناحیه‌ی غرب این استان واقع شده است. مهم‌ترین صنایع دستی رایج در این شهرستان بافت قالی، گلیم و چادر (سیاه چادر) است. جاجیم بافی و گلیم بافی از بااهمیت‌ترین صنایع دستی فیروز آباد است که در شهرها و روستاهای مختلف منطقه، توسط زنان و دختران تولید و عرضه می‌شود. پستی بافی، کوزه‌گری، ساخت ظروف سفالین و بافت رویه گیوه نیز از دیگر صنایع دستی این شهرستان است که در قسمت‌های مختلف منطقه رایج بوده و شاغلین بسیاری را به خود جلب نموده است.

- زبان و نژاد مردم فیروزآباد

مردم فیروزآباد ایرانی و آریایی هستند که با دو زبان صحبت می‌کنند. بومیان به زبان فارسی و مهاجران ایل قشقایی، به زبان ترکی قشقایی صحبت می‌کنند.

موقعیت شهرستان فیروزآباد در استان فارس

تصویر ماهواره ای شهرستان فیروزآباد

- مکان های دیدنی و تاریخی

منطقه باستانی فیروزآباد از جاذبه های تاریخی و باستانی زیادی بهره مند است که هر یک از آن ها یادگار دوره های باستانی است. بیش تر آثار و بناهای تاریخی که در شهرستان فیروزآباد وجود دارند، به دوره ساسانیان تعلق داشته و ویرانی های به جای مانده از آن ها، این ادعا را تایید می کنند. بقایای بنای مجموعه آتشکده بزرگ ساسانیان بزرگ ترین مجموعه موجود ابنیه آتشکده ها است که در فیروزآباد قرارگرفته است. ویرانه های بر جای مانده از آثار شهر قدیم فیروزآباد نیز از دیگر آثارمهم به جای مانده در این شهرستان است که همواره نظر گردشگران را به خود جلب میکند. جاذبه های طبیعی شهرستان فیروزآباد که شامل کوه ها، رودخانه ها و چشمه ها میشود از دیگر مکان های دیدنی منطقه می باشد. تنگ خرقه دره ای سرسبز و خرم درشهرستان فیروزآباد است که پوشش جنگلی زیبا، چشمه سارهای فراوان و باغ های پر بار دارد. گردشگاه شهید از دیگر دیدنی های شهرستان فیروزآباد است که زیستگاه گونه های نادری از پرندگان مهاجر و حیوانات وحشی است.

صنایع و معادن

صنایع عمده در این شهرستان در ارتباط با صنایع مربوط به کشاورزی و صنایع غذایی است. کارخانه‌ها و کارگاه‌های تولید مصالح ساختمانی نیز در این شهرستان دایر است. عمده ترین معادن شهرستان فیروز آباد معادن سنگ های ساختمانی است. شهر فیروز آباد از دیرباز، بازار معامله عشایر ترک زبان با بازرگانان بوده که محصولات دامی خود را با مایحتاج خویش مبادله می کرده اند. هم اکنون نیز داد و ستد و تجارت یکی از مشاغل اهالی است. عمده ترین صادرات این منطقه برنج، گندم، جو، چغندر قند، مرکبات است. قالی و صنایع دستی نیز جزو صادرات شهرستان محسوب می شوند .

۴- منابع آب

۴-۱- منابع آب سطحی

از نظر منابع آب سطحی، شهرستان فیروزآباد جزیی از حوضه آبریزمند به شمار می آید. رودخانه ی فیروزآباد، جریانی سطح دائمی است. این رودخانه از چشمه های منطقه ی شورآب، سرچشمه می گیرد، در جهت شمالی-جنوبی به سوی دشت چوکان حرکت کرده و تا ابتدای دشت چوگان بیشتر همانند مسیل فصلی عمل می کند؛ بگونه ای که ۶۵ درصد از آبدهی آن، مربوط به فصلهای زمستان و بهار است. هم اکنون، بیشترین بخش آب این رودخانه، از راه نهرهای سنتی برداشت می شود. بستر رودخانه در دشت جوکان زاینده است، به گونه ای که در فصل تابستان، وجود انتقال تمامی آب رودخانه به درون نهرهای سنتی، آبدهی آن در انتهای دشت به تدریج افزایش می یابد. در میان دشت جوکان، رودخانه فصلی تنگ زنجیران به شاحه ی اصلی می پیوندد. این رودخانه که از چشمه های دائمی سرچشمه می گیرد سیلابهای دشت موک را به شاحه اصلی منتقل می سازد. رود مهکویه، شاحه ی فرعی دیگری است که در انتهای دشت جوکان، از سمت راست به رودخانه می پیوندد که دریاچه پشت سد هایقر را تشکیل می دهند.

۴-۲- منابع آب زیر زمینی

رسوبهای آبرفتی منطقه در حاشیه ی ارتفاعات آهکی ، درشت دانه بوده و به تدریج به سوی مرکز دشت از قطر آنها کاسته می شود . حداکثر ضخامت رسوبهای آبدار ، ۵۰ متر (در نواحی غربی و مرکزی دشت) و در حاشیه ارتفاعات حداقل است . سنگ کف دشت در تمام نقاط ، از جنس مارن ورس بوده و در مرز دشت در سطح زمین رهنمون شده ، به گونه ای که دشت به ۳ بخش تقسیم شده است . سطح برخورد به سفره ی آب زیرزمین دشت ، بین ۴۰ متر در نواحی شمال شرقی تا حدود ۵ متر در نواحی جنوبی در نوسان است . هم اکنون برداشت از منابع آب زیرزمین در دشت میمند و شبانکاره به وسیله ی بیش از ۹۶ حلقه چاه ، ۵ رشته قنات و ۴ دهنه چشمه صورت می پذیرد ، هم اکنون با توجه به میزان نفوذ دشت و میزان برداشت آب از منابع آب زیرزمین بیرون دشت منفی است .

روسهای آبرفتی در نواحی جنوب غربی به دلیل اینکه از فرسایش سازند رازک ایجاد شده اند ریزدانه بوده ، ولی در راستای مخروط افکنه میلهای دشت و همچنین بخش شمالی دشت ، درشت دانه است . ضخامت آبرفت در قسمتهای شمالی ، نزدیک به ۱۵۰ متر برآورد شده است . سنگ کف منطقه ، در بیشتر نقاط دشت از سازنده گروه فارس تشکیل شده است . سطح برخورد به آب زیرزمین بین کمتر از ۵ متر در بخش چندتا تا ۳۰ متر در نواحی شمالی دشت در نوسان بوده است . ولی هم اکنون با توجه به افزایش چاههای منطقه ، سطح آب زیرزمین ، بیشتر از ارقام یاد شده است . جهت عمومی جریان آبهای زیرزمین ، از شمال غربی به سوی جنوب شرقی است .

به دلیل وجود حفرات توسعه یافته در تعدادی از سازندهای دشت ، مانند آسماری - جهرم و سروک ، احتمالاً دارای ذخایر و آبدهی خواهند بود ، آبرفت سطح دشت ، به دلیل شیب زیاد از رسوبهای درشت دانه تشکیل شده و ضخامت آن حداکثر ، نزدیک به ۱۵ متر

برآورد شده است. هم اکنون، بیلان منابع آب دشت، با توجه به میزان نفوذ آبرفت دشت و میزان برداشت به وسیله ی منابع آب منفی است.

۴-۲-۴- دشتهای احمد آباد - دهرم، منگرک، کنار سیاه و آزادگاه

-دشت اهرم: سازندهای حاشیه دشت شامل آسماری - جهرم - گچساران - میشان و بختیاری بوده که از این میان سازند آسماری - جهرم دارای درز و شکاف زیادی است و نیز آهکی سازنده ی میشان (گوری) و سازند بختیاری (در بخش جنوبی دشت) موجب نفوذ آبرفتهای دشت می شوند. آبرفتهای دشت در حاشیه ی ارتفاعات، درشت دانه بوده و به سوی مرکز و شرق دشت، از نظر ذرات کاسته می شود.

-دشت احمدآباد: سازندهای دشت در برگیرنده سازندهای گروههای آسماری - جهرم - گچساران - آغاچاری و بختیاری بوده که از این میان، سازندهای آهکی گروه خالی تا حدودی بخش شمالی دشت را تقدیم می کند.

-دشت آزادگان: وجود گنبدهای نمکی واقع در شرق و شمال غربی دشت و همچنین رودخانه ی شور فیروزآباد، موجب شوری آبهای زیرزمین و غیر قابل استفاده شدن آبرفت منطقه می شود دشت کنار سیاه: وجود گنبدهای نمکی در شمال و جنب شرقی دشت، سبب بوجود آمدن گسلهای زیادی در منطقه شده است، که به دلیل تأثیر گنبدهای نمکی بر سازندهایی که دارای پتانسیل تأمین آب زیرزمین منطقه شور و غیر قابل بهره برداری است.

بطور کلی، برداشت آب از منابع زیرزمینی شهرستان فیروزآباد، به وسیله ی ۳۱۲۰ حلقه چاه عمیق و نیم عمیق، ۴۱ رشته قنات و ۸ دهنه چشمه صورت می پذیرد. با توجه به میزان نفوذی دشت و میزان برداشت، بیرون منابع آب زیرزمین منفی است

-پستی ها و بلندیها

فیروزآباد، منطقه ای کوهستانی است که ارتفاعات آن، عمدتاً دارای جهت شمال غربی به جنوب شرقی است. ارتفاع متوسط این شهرستان از سطح دریا، ۱۶۰۰ متر است و

مهمترین رشته کوههای شهرستان عبارتند از:

رشته کوه پاداناه: این کوه، از مشرق روستای سریرجان تا شمال روستای جبل نارویه ، از سوی شمال غرب به سوی جنوب شرقی کشیده شده و از آنجا به کوه اقیرو سپس به کوه قندیل می پیوندد و با هم ، رشته کوهی به طول ۶۷ کیلومتر و عرض ۶ تا ۱۰ کیلومتر به وجود می آورند. بلندترین قله آن ۲۸۹۱ متر ارتفاع دارد که در ۱۴ کیلومتری جنوب شرقی فیروزآباد قرار دارد

کوه اقیرو: در ۳۸ کیلومتری جنوب شرقی فیروزآباد، در دهستان قیرو کارزین ، با ارتفاع ۲۱۵۰ متر قرار گرفته است

- وضعیت جمعیتی شهرستان فیروزآباد

جمعیت شهرستان ، بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۱۲۱۴۱۷ نفر که ۲,۵ درصد از جمعیت استان را شامل می شود و شامل (۶۱۲۴۶ نفر مرد و ۶۰۱۷۱ نفر زن) می باشد جمعیت شاغل شهرستان برابر با ۲۸۸۵۷ نفر که از این تعداد ۸۷۶۹ نفر معادل ۳۰,۴ درصد در بخش کشاورزی فعال می باشند

- هواشناسی و اقلیم

میزان بارندگی

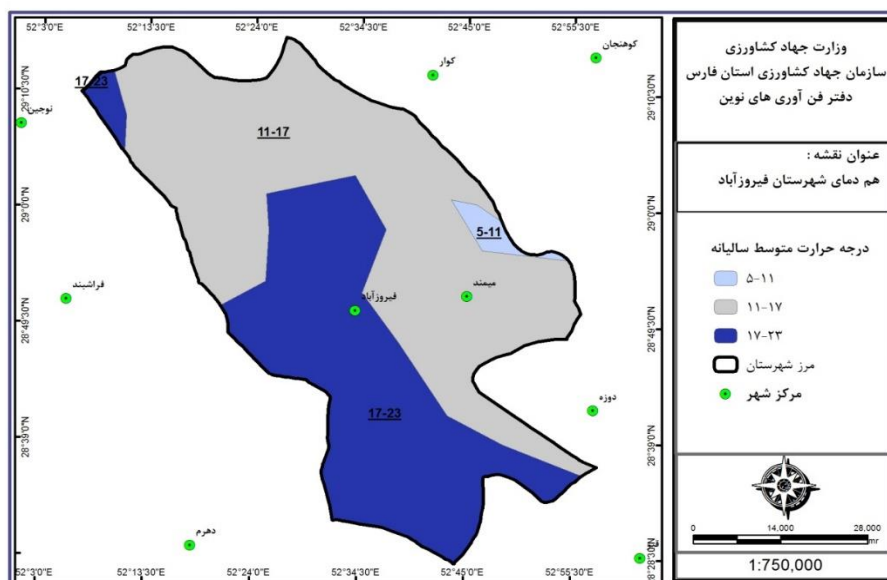
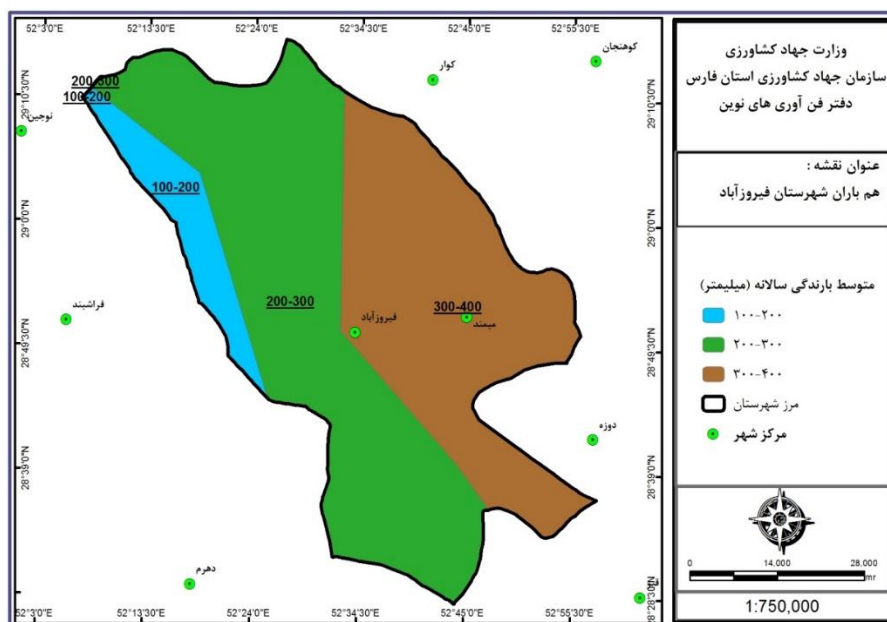
میزان بارندگی

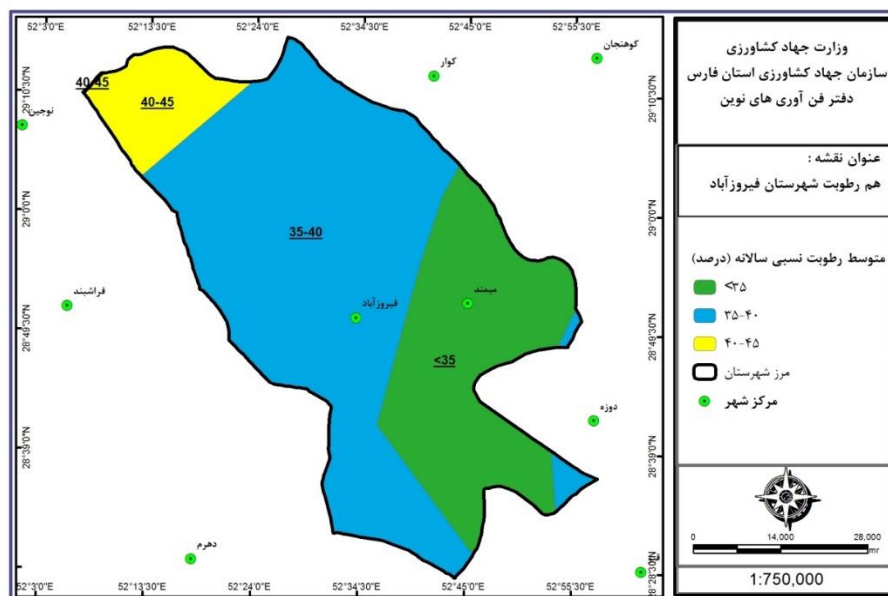
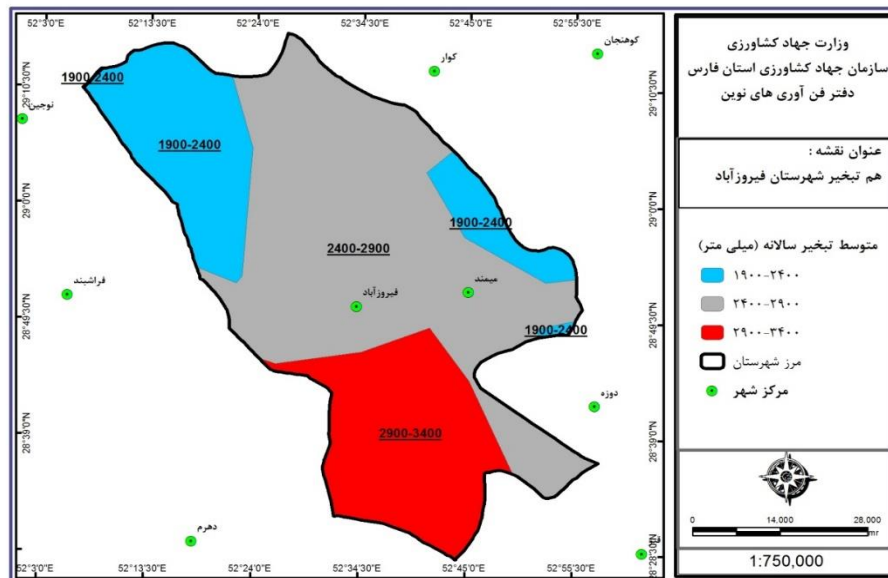
میزان بارندگی شهرستان فیروزآباد در سال ۹۶ برابر با ۲۵۰,۶ میلی متر می باشد . حداکثر بارندگی ۱۵۴,۴ در دیمه گزارش شده است متوسط بارندگی ده ساله ۳۵۳,۳ میلی متر گزارش شده است .

دما:

میانگین حداقل دمای شهرستان ۳,۸ درجه سانتی گراد در بهمن ماه و میانگین حداکثر دما ۳۸ درجه در مردادماه می باشد . همچنین حداکثر رطوبت ۷۷ درصد در دیمه و حداقل آن ۹ درصد در خردادماه می باشد

بخش زیادی از شهرستان فیروزآباد، از نظر اقلیمی بر اساس اقلیم نمای کوپن، در گروه اقلیمی معتدل و مرطوب قرار می گیرد و بخش هایی از این شهرستان که همجوار استان بوشهر است، از نظر اقلیمی در گروه اقلیم خشک قرار می گیرد.

آمار و عملکرد شهرستان فیروزآباد

- بخش زراعت

سطح برداشت، تولید و عملکرد در هکتار محصولات زراعی فیروزآباد در سال ۹۶

نام محصول	سطح آبی	سطح دیم	سطح/هکتار	تولید آبی	تولید دیم	تولید/تن	عملکرد	عملکرد
گندم	۶۷۷۲	۲۰۷۷	۸۸۵۰	۳۸۳۰۰	۳۴۹۲	۴۱۷۹۲	۵۶۵۵	۱۶۸۱
جو	۱۷۲۹	۴۷۵۰	۶۴۷۸	۵۶۴۳	۵۷۳۸	۱۱۳۸۱	۳۲۶۴	۱۲۰۸
برنج	۹۴۱	۰	۹۴۱	۴۲۶۹	۰	۴۲۶۹	۴۵۳۶	۰
ذرت دانه‌ای	۷۵۶	۰	۷۵۶	۵۵۸۷	۰	۵۵۸۷	۷۳۹۵	۰
غلات	۱۰۱۹۸	۶۸۲۷	۱۷۰۲۵	۵۳۷۹۹	۹۲۳۰	۶۳۰۲۹	۵۲۷۶	۱۳۵۲
نخود	۴۸	۱۴	۶۲	۱۴۰	۳۰	۱۶۹	۲۹۰۸	۲۱۶۱
لوبیا	۱۴	۰	۱۴	۱۸	۰	۱۸	۱۳۴۳	۰
عدس	۰	۷۶۴	۷۶۴	۰	۶۲۳	۶۲۳	۰	۸۱۵
سایر حبوبات	۲	۰	۲	۳	۰	۳	۱۳۳۳	۰
حبوبات	۶۴	۷۷۸	۸۴۲	۱۶۱	۶۵۲	۸۱۳	۲۵۲۰	۸۳۸
چغندر قند	۲	۰	۲	۱۰۴	۰	۱۰۴	۴۷۰۹۱	۰
کنجد	۷	۰	۷	۹	۰	۹	۱۲۹۴	۰
کلزا	۱۹۹۵	۰	۱۹۹۵	۴۵۸۶	۰	۴۵۸۶	۲۲۹۹	۰
محصولات صنعتی	۲۰۰۴	۰	۲۰۰۴	۴۶۹۸	۰	۴۶۹۸	۲۳۴۵	۰
سیب زمینی	۵	۰	۵	۱۵۸	۰	۱۵۸	۳۳۶۳۸	۰
پیاز	۳	۰	۳	۱۲۹	۰	۱۲۹	۴۴۳۷۹	۰
گوجه‌فرنگی	۴۱	۰	۴۱	۱۱۲۷	۰	۱۱۲۷	۲۷۷۴۶	۰
سایر سبزیجات	۰	۰	۰	۳	۰	۳	۶۷۵۰	۰
سبزیجات	۴۹	۰	۴۹	۱۴۱۶	۰	۱۴۱۶	۲۹۱۳۶	۰
هندوانه	۸۷۶	۰	۸۷۶	۳۴۳۴۹	۰	۳۴۳۴۹	۳۹۱۹۴	۰
خیار	۱۰	۰	۱۰	۱۹۳	۰	۱۹۳	۱۸۵۸۷	۰
سایر محصولات جالیزی	۲	۰	۲	۶۲	۰	۶۲	۳۲۴۷۴	۰
محصولات جالیزی	۸۸۹	۰	۸۸۹	۳۴۶۰۴	۰	۳۴۶۰۴	۳۸۹۳۸	۰
یونجه	۵۹۹	۰	۵۹۹	۷۶۶۶	۰	۷۶۶۶	۱۲۸۰۰	۰
ذرت علوفه‌ای	۸۰	۰	۸۰	۳۲۰۶	۰	۳۲۰۶	۴۰۳۲۸	۰
سایر نباتات علوفه‌ای	۴	۰	۴	۸	۰	۸	۲۰۲۷	۰
نباتات علوفه‌ای	۶۸۲	۰	۶۸۲	۱۰۸۷۹	۰	۱۰۸۷۹	۱۵۹۵۰	۰
سایر محصولات	۱	۰	۱	۳	۰	۳	۲۳۵۷	۰
کل محصولات	۱۳۸۸۶	۷۶۰۵	۲۱۴۹۱	۱۰۵۵۶۱	۹۸۸۲	۱۱۵۴۴۳	۷۶۰۲	۱۳۰۰

- بخش باغبانی

سطح برداشت، تولید محصولات باغی شهرستان فیروزآباد در سال ۹۶

نام محصول	سطح/هکتار	میزان تولید/تن	عملکرد/کیلودر هکتار
میوه های دانه دار	سیب	۱۰۰	۸۰۸
	گلابی	۰	۰
	به	۱۲	۴
	سایر میوه های دانه دار	۳	۶۴
	هلو	۲۰	۲۸۰
	شفتالو	۰	۰
	زردآلو و قیسی	۸	۲۸
	شلیل	۱	۱۱
میوه های دانه	انگور	۵,۳۰۱	۶۳,۹۴۲
	سایر میوه های دانه ریز	۳	۰
	جمع میوه های دانه ریز	۵,۳۰۴	۶۳,۹۴۲
میوه های خشک	پسته	۷۶	۱۹
	بادام	۱۷۲	۵۷۳
	گردو	۱۷۱	۲۸۵
	جمع میوه های خشک	۴۱۹	۸۷۶
میوه های نیمه گرمسیری	خرما	۱۹۰	۵۰۴
	مرکبات	پرتقال	۱۸
		نارنگی	۲۶
		لیموترش	۲۱۰
		لیموشیرین	۵۵
		نارنج	۲
		سایر مرکبات	۲
	انار		۴۵۶
	انجیر		۱,۵۲۳
	خرمالو		۲
	زیتون		۱۴۲
	خیار		۳,۲۰
محصولات گلخانه ای	گیاهان دارویی	۰,۳۰	۳,۰۰
		۳,۵۰	۴۴۳,۰۰
	جمع محصولات گلخانه ای		۴,۰۳
	زعفران		۱,۷۴
	گلستان (گل محمدی)		۱,۷۴۵,۷۷
	غیرمثمر (درخت و درختچه ها)		۳۰,۸۲
	باغات مخلوط		۸,۳۰
	سایر محصولات مثمر		۱,۵۰
	گیاهان دارویی		۱۳,۹۸
	کل محصولات		۱۰,۲۹۹

– گلخانه

محصول	واحد	میزان
سبزی و صیفی و سبزیجات برگی	سطح/مترمربع	۳۲۰۰۰
	تولید/تن	۴۴۰
گیاهان دارویی	سطح/مترمربع	۳۰۰۰
	تولید/تن	۳
توت فرنگی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
سایر محصولات	سطح/مترمربع	۰
	تولید/تن	۰
گل و گیاهان زینتی	سطح/مترمربع	۰
	تولید/شاخه بریده (میلیون) یا گلدان	۰
تولید و سازگاری نهال	سطح/مترمربع	۰
	تولید/هزار اصله	۰
تولید نشاء	سطح/مترمربع	۰
	تولید/میلیون عدد	۰

ماخذ: مدیریت امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی فارس

– مکانیزاسیون

آمار ادوات موجود شهرستان فیروزآباد در سال ۹۶

عنوان	تعداد (دستگاه)
تراکتور	۱۶۲۸
کمباین	۸
دروگر	۱۴
ضریب مکانیزاسیون / اسب بخاردرهکتار	۲,۲۳

ماخذ: اداره امور فناوری مکانیزه کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- آب و خاک

شاخصهای آب و خاک در سال ۹۶

شاخص	عملکرد
سطح اجرا شده آبیاری تحت فشار (هکتار)	۶۵۴
تجهیز و نوسازی اراضی (هکتار)	۷۳
احیاء و مرمت قنوات (رشته)	۴
عملیات انجام شده جاده بین مزارع (کیلومتر)	۲
کانالهای آبیاری و زهکشی (کیلومتر)	۳/۴

ماخذ: مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- امور دام و طیور

تعداد دام شهرستان فیروز آباد در سال ۹۶

نوع دام	تعداد
گوسفند و بره	۹۵۵۹۱
بز و بزغاله	۱۴۶۴۳۶
گاو و گوساله	اصیل
	دورگ
	بومی
	جمع
گاومیش	۰
شتر	۰

میزان تولید محصولات عمده دامی شهرستان فیروزآباد در سال ۹۶

عنوان	واحد	میزان	درصد به استان
گوشت قرمز	تن	۲۸۴۲	۴,۴
گوشت مرغ	تن	۱۲۳۹	۱,۰
شیر خام	تن	۲۳۰۳۲	۳,۸
تخم مرغ	تن	۲۰۰	۰,۴
عسل	تن	۱۰۳۳,۸۹۲	۱۶,۶
کل	تن	۲۸۳۴۷	۳,۳

ماخذ: معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی فارس

- آبیان

وضعیت تولید در آبهای داخلی شهرستان فیروزآباد سال ۹۶

عنوان	واحد	تولید (تن)	نسبت به استان درصد
مزارع سردابی	تن	0	0.0
مزارع گرمابی	تن	16	1.8
مزارع منابع آبی	تن	75	14.6
مزارع پرورش خاویاری	تن	0	0.0
جمع	تن	۹۱	0.9

ماخذ: مدیریت امور آبیان سازمان جهاد کشاورزی فارس

- صنایع کشاورزی

جواز های تاسیس صادره صنایع کشاورزی شهرستان فیروزآباد در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۶
ظرفیت	تن	۱۰۳۲۰
سرمایه	میلیون ریال	۶۹۲۰۰
اشتغال	نفر	۳۲

واحدهای به تولید رسیده صنایع کشاورزی شهرستان فیروزآباد در سال ۹۶

عنوان	واحد	مقدار
تعداد	عدد	۷
ظرفیت	تن	۱۰۶۳۰
سرمایه	میلیون ریال	۱۹۲۵۰۰
اشتغال	نفر	۸۴

ماخذ: مدیریت صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

- منابع طبیعی و آبخیزداری

مساحت مراتع و جنگل شهرستان فیروزآباد در سال ۹۶

شاخص	واحد	میزان	درصد شهرستان به استان
مساحت مراتع	هکتار	۶۵۰۰۴	۰,۹
مساحت جنگل	هکتار	۲۲۳۱۲۶	۷,۵

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس

- سازمان تعاون روستایی

تعداد	شرکت ها و اتحادیه ها
۶	شرکت های تعاونی روستایی
۰	شرکت های تعاونی روستایی زنان
۱	اتحادیه های تعاونی روستایی شهرستان
۵	شرکت های تعاونی کشاورزی

ماخذ: سازمان تعاون روستایی استان فارس

- شرکت خدمات حمایتی

لیست توزیع کودهای شیمیایی شهرستان فیروزآباد در سال ۹۶

نام کود	واحد	میزان
ازته	تن	۲۰۹۷
فسفات	تن	۱۷۵
پتاسه	تن	۱۴۶

ماخذ: شرکت خدمات حمایتی فارس